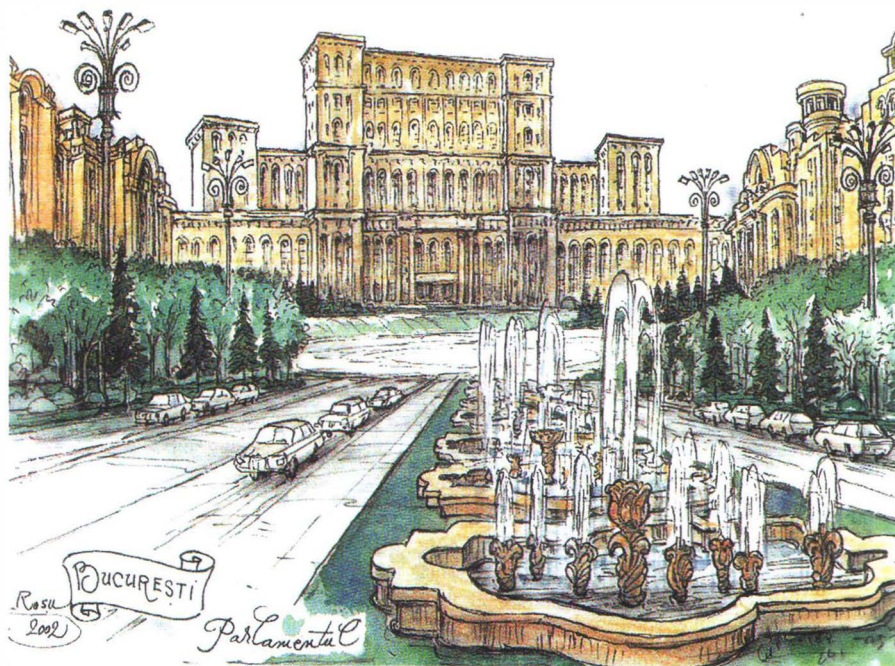

PERISCOOP

Nr. 3(39) Anul X - iulie - septembrie 2017

PUBlicație EDITATĂ DE
**ASOCIAȚIA CADRELOR MILITARE
ÎN REZERVĂ ȘI ÎN RETRAGERE
DIN SERVICIUL DE INFORMAȚII EXTERNE**

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor revine autorilor acestora și nu reflectă neapărat opiniile și poziția Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră din Serviciul de Informații Externe.

MOTTO: „...tot meritul meu este că sunt și am fost totdeauna român. Fiți încredințați, fraților, că nu voi lăsa nicio ocaziune nefolosită și niciun mijloc legal neîntrebuințat, ce ar contribui la fericirea națiunii române în genere și a comitatului (județului) meu în special... Cu un cuvânt, eu voi lucra ca român și ca patriot”.

Emanoil Gojdu, Budapesta, 8 ianuarie 1861.

PERISCOP

Anul X, nr. 3/39, iulie – septembrie 2017

**Publicație trimestrială a Asociației Cadrelor Militare
în Rezervă și în Retrageră din Serviciul de Informații Externe**

CONSULTANȚI:

Academician Dinu C. GIURESCU
Prof. univ. dr. Ilie BĂDESCU
Dan Andronic – jurnalist

REDAȚIA:

Redactor-șef: I. Popa
Secretar de redacție: A. Botez

Colegiul de redacție:

I. Constantin, Ov. M. Curea,
I. Gatea, D. Ionescu,
M. Manea, I. Pavel,
D. Sulugiuc,

Grafica: D. Roșu

EDITORIAL

- **Parteneriatul strategic româno-american la 20 de ani pag. 7**
La 11 iulie 1997, președintele american William Clinton ateriza la București pentru a lansa Parteneriatul Strategic SUA – România, prin care securitatea țării noastre intra sub protecția Statelor Unite, marcând astfel atingerea unui moment de vârf și propulsarea relațiilor de cooperare bilaterală într-o eră nouă, necunoscută până atunci. (I. Popa)

SERVICII SPECIALE

- **Intelligence Mozaic pag. 13**
Budapesta ar putea să devină un fel de cal troian al Moscovei pentru slăbirea coeziunii transatlantice. (Al. Omeag, A. Fărău și A. Botez)
- **„Ilegalii” – Elita agenților din intelligence pag. 18**
Integrați complet în realitatea unei țări străine, sub o identitate falsă, „ilegalii” nu au niciun fel de contacte cu reprezentanții ambasadelor sau consulatelor Federației Ruse din țara de reședință și nu reacționează decât la ordinele ofițerului de caz. (Al. Omeag)
- **Anna Chapman–spioană seducătoare sau domnișoară răsfățată pag. 23**
Preocuparea pentru spionaj rămâne constantă și este o realitate a zilelor noastre. O dovedește și cazul Anna Chapman. (L. Radu)
- **Opiniile generalului Titus Gârbea despre serviciile de informații pag. 29**
Document memorialistic inedit pentru mai buna cunoaștere a istoriei contemporane a României. (I. Constantin)
- **Serviciile secrete și marea confruntare de la Stalingrad pag. 35**
În preajma bătăliei de la Stalingrad, Înaltul Comandament al Armatei Germane a fost lipsit de evaluări realiste din partea serviciilor secrete, astfel încât Adolf Hitler a luat dorințele drept certitudini, iar rezultatele s-au văzut. (Al. Omeag)
- **Sebastian Gorka – un aventurier la Casa Albă pag. 41**
Nu le-au trebuit prea multe eforturi celor de la Washington să stabilească că Sebastian Gorka este de fapt un revizionist revanșard și

pe deasupra un naționalist iredentist, ale cărui concepții sunt în consonanță cu cele ale unei părți din elita politică de la Budapesta.

(A. Balogh)

CULTURA DE SECURITATE, CULTURA POLITICA

- **Tratatul de la Trianon – Amnezii voite pag. 43**
Contestarea Tratatului de la Trianon, în substanța sa, implică deci și contestarea celui de la Paris din 1947 și, prin aceasta, a ordinii politice și de drept instaurate după al Doilea Război Mondial. Ceea ce înseamnă introducerea unui principiu de instabilitate în ordinea mondială. (C. Mureșanu)
- **Statele-națiune în pericol! pag. 52**
Dacă ar fi să vorbim despre „refluxul Occidentului,” ceea ce în opinia noastră este cel puțin o exagerare, atunci ar trebui în primul rând să ne referim la atacurile la care sunt supuse ordinea liberală internațională, stabilitatea internă din principalele state occidentale și nu în ultimul rând la atacurile la adresa statului-națiune. (A. Botez)
- **Riscuri și amenințări ignorate sau subestimate care pot prejudicia grav securitatea României pag. 58**
A venit timpul să învățăm cu toții că binele comun nu se poate înfăptui decât prin muncă, educație și cu efortul întregii societăți românești. Să păstrăm tot ce a fost bun și să ne debarasăm de ceea ce este rău și contraproductiv pentru noi și țară. (M. Manea)
- **Adevăruri care trebuie spuse pag. 63**
Cazul „Matthews Heimbach” ar trebui să fie un semnal de alarmă pentru autoritățile românești cu sarcini pe linia cunoașterii și combaterii extremismului, de orice fel, din țara noastră. (A. Zărnescu)
- **Împotriva falsificării istoriei – data intrării României în război pag. 68**
Încercarea de a schimba data intrării României în Primul Război Mondial, pentru alinierea la actualul calendar, dovedește nu numai necunoaștere, dar și lipsă de respect pentru luptele și jertfele înaintașilor. (I. Scurtu)

ANALIZE POLITICO-STRATEGICE

- **Efectul de bumerang al campaniei anti-Trump pag. 70**
Demiterea, acuzațiile de rasism, susținerea politicii granițelor deschise etc. – relevă că adversarii lui Donald Trump sunt dispuși

să depășească pragul a ceea ce ar fi înțelept din punct de vedere politic. (A. Botez)

- **În a câta viteză l-a băgat Macron pe Iohannis** pag. 74
Inițiativa președintelui francez Macron are un pronunțat caracter protecționist, prin care țările vest-europene vor să limiteze dreptul la muncă pentru suratele lor din Est. (A. Pătrușcă)
- **Criza nord-coreeană și filiera ruso-ucraineană** pag. 76
Nu este prea târziu ca Statele Unite și aliații lor, împreună cu China și eventual cu Rusia, să negocieze un acord prin care să fie interzise testele cu rachete. (I. Gatea)

ARHIVA PERISCOPULUI

- **STENOGRAMA** convorbirii președintelui Nicolae Ceaușescu cu Averell Harriman, ambasador cu însărcinări speciale al SUA pag. 80
În iulie 1978, ambasadorul Harriman a revenit în România ca trimis special al președintelui Jimmy Carter, care îl primise pe Nicolae Ceaușescu la Washington, în primăvara anului respectiv, ca pe „un mare conducător politic național și internațional”. (I. Popa)

MEMORIALISTICĂ, CONSEMNĂRI, DEZBATERI

- **Lunga vară fierbinte și confesiunile generalului Iulian Vlad** pag. 96
...Valoarea istorică a interviului realizat de doi foști comandanți din SIE este dincolo de orice îndoială... Este o lecție de istorie pe care încă mai avem privilegiul să o ascultăm. (Al. Omeag)
- **Domnul Viorel Roman, corifeu al anti-ortodoxiei, pentru globalizare – selecție de texte și comentariu** pag. 100
Singurul fundament pe care se poate realiza unitatea creștină este tradiția comună a bisericii primului mileniu și orice altă interpretare nu poate fi acceptată. (P. Neghiu)

CUVÂNT DE ÎNVĂȚĂTURĂ

- **Păcatul judecării aproapelui și a slujitorilor sfințiți** pag. 120
Nimic nu îl mânie mai mult pe Dumnezeu, nu îl îndepărtează pe om de Acesta și nu îl duce la părăsiere, precum o fac cuvintele rele, judecarea și defăimarea aproapelui. (M. Vîrtejanu)

MOZAIC CULTURAL

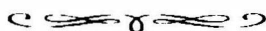
- **Dreptul la eternitatea românească** pag. 125

Ne apropiem de împlinirea unui veac din acel decembrie 1918, unul dintre cele mai înalte momente ale istoriei noastre, ale „eternității românești.” (N.D. Frunteletă)

- **Beți de fericire, jucăm în continuarepag. 128**
Lumea s-a strâns în jurul nostru, bate din palme, râde și se distrează. Nouă ne pare bine că lumea se uită la noi, că se uită Trump, că se uită Macron, Merkel sau Putin și, beți de fericire, jucăm în continuare. (Ov. M. Curea)
- **Mihai Maxim - „Fereastră spre altădată” pag. 132**
Frumoasă carte, un monument ridicat iubirii, la care merită să te oprești, să privești și să citești. (I. Pavel)

DIN ACTIVITATEA ASOCIAȚIEIpag. 135
(G. Bărbulescu și G. Iordache)

LA ÎNCHIDEREA EDITIEI pag. 137
Generalul-colonel (rtg.) Iulian Vlad a încetat din viață.

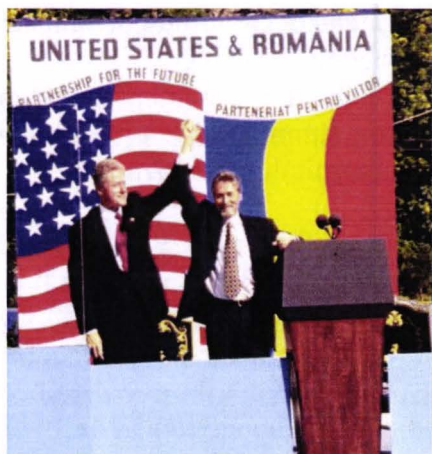

 EDITORIAL

PARTENERIATUL STRATEGIC ROMÂNNO-AMERICAN LA 20 DE ANI

Ioan C. Popa

În iulie 2017, s-au împlinit două decenii de când a fost lansat Parteneriatul Strategic dintre România și SUA. La scară istorică, 20 de ani înseamnă o perioadă foarte scurtă. Cu toate acestea, dacă privim cu atenție la schimbările survenite în acest răstimp în relațiile româno-americe, constatăm o serie de evoluții la care chiar și cei mai optimiști și entuziaști adepți ai prieteniei cu America nu cutezau să se gândească la începutul anilor '90, când speranțele tuturor se îndreptau spre cele mai largi orizonturi de libertate, democrație și prosperitate.

11 iulie 1997. Președintele Clinton la București.
Lansarea Parteneriatului Strategic dintre
România și Statele Unite.

Demarata destul de lent în primii ani de după căderea comunismului, raporturile româno-americe au cunoscut un curs constant ascendent, ajungând astăzi la un grad de încredere și colaborare care răspunde, ne place să sperăm, năzuințelor ambelor popoare. Un factor esențial al acestor evoluții încurajatoare, într-o lume tot mai agitată și plină de riscuri și neprevăzut, l-a reprezentat Parteneriatul Strategic dintre cele două țări, stabilit în 1997. Împlinirea celor două decenii de Parteneriat Strategic cu cel mai puternic stat al lumii a fost marcată în mod fericit cu o vizită a

președintelui României, Klaus Werner Iohannis, în SUA și o întâlnire la Casa Albă cu președintele Donald Trump.

Impresionați de amploarea politică dată evenimentului, dar și din dorința de a obține audiență cu orice preț, mulți publiciști și realizatori de televiziune aproape că au „uitat” să mai amintească împrejurările în care a debutat Parteneriatul Strategic cu SUA, faptul că el a fost lansat la București

în vara fierbinte a anului 1997, la doar câteva zile după Summitul NATO de la Madrid, când România, în pofida numeroaselor eforturi depuse, nu a figurat pe lista țărilor invitate în „*primul val*” să adere la Alianța Nord-Atlantică.

Iată de ce, o scurtă retrospectivă a modului în care a fost lansat Parteneriatul Strategic româno-american ni se pare necesară.

S-a pus de multe ori întrebarea dacă Summitul NATO de la Madrid a însemnat pentru politica externă și de securitate a României un succes sau, dimpotrivă, un eșec dureros. O bună perioadă a prevalat opinia că România ar fi fost pe nedrept ignorată în 1997, deoarece în plan militar era cel puțin la fel de bine pregătită ca și cele trei state (Polonia, Ungaria și Cehia) care au primit invitații pentru începerea negocierilor de aderare. Ceea ce era adevărat, fapt recunoscut chiar și de oponenții integrării în NATO la momentul respectiv.

27 octombrie 2003. Vizita președintelui Ion Iliescu la Washington.

Lansarea Parteneriatului strategic româno-american. Răspunsul nu poate fi totuși simplu și necesită o evaluare complexă atât a nivelului de calificare a României, cât și a situației internaționale de atunci, inclusiv a stadiului de pregătire și a capacității Alianței însăși de a accepta și integra noi membri. În primul rând, decizia Summitului NATO din Iulie 1997 nu a constituit o surpriză pentru

politicienii români, fiind cunoscută dinainte.

Sugestia prietenilor noștri din Alianță era însă permanent aceea ca România să se pregătească temeinic și fără încetare, ca și cum decizia finală se va lua chiar în cadrul Summitului de la Madrid. Mai mult, în cazul unei amânări, sfaturile tuturor îndemneau la calm și la continuarea fără sincope a reformelor, pentru a ajunge la un rezultat final favorabil. În al doilea rând, însă, după cum a afirmat în mai multe rânduri președintele român de atunci, Emil Constantinescu, „*fie că acceptăm sau nu, decizia de la Madrid a tras o nouă linie de demarcație de-a lungul Europei Centrale*”.

O demarcație ce s-a dovedit nefericită pe timpul războiului din Kosovo, dar căreia i s-a pus capăt destul de rapid, în contextul evoluțiilor dramatice din spațiul ex-iugoslav și, pe plan mai larg, din sud-estul Europei.

Pe de altă parte, semnificația momentului Madrid pentru România nu poate fi pe deplin înțeleasă fără a lua în calcul vizita la București a președintelui William Clinton, survenită la două zile după summit. **La 11 Iulie 1997, președintele american ateriza la București, venind din**

Polonia, pentru a lansa Parteneriatul Strategic SUA – România, prin care securitatea României intra sub protecția Statelor Unite, marcând astfel atingerea unui moment de vârf și propulsarea relațiilor de cooperare bilaterală într-o eră nouă, necunoscută până atunci.

Pentru prima dată în istoria sa, România avea un garant al securității proprii, care suplinea apartenența la o alianță militară și, în plus, câștiga un susținător de prim-rang pentru poziționarea sa viitoare în noua arhitectură politico-economică și militară în curs de edificare la scară internațională.

Stabilirea Parteneriatului Strategic SUA – România avea să joace în anii următori un rol major în dezvoltarea unei relații bilaterale puternice în plan politic, economic și militar-strategic, precum și a încrederii reciproce, cu impact direct și semnificativ în finalizarea pregătirilor și a demersurilor României de aderare la NATO.

Deși scurtă, vizita președintelui Clinton la București nu a fost lipsită de emoții, mai ales din partea americană, care avea o serie de temeri cu privire la posibila reacție a românilor după decizia de la Madrid.

„*Dacă președintele avea să fie huiduit pe străzile Bucureștilor?*”, se întrebau unii responsabili de la Departamentul de Stat, după cum mărturisește analistul politic american Ron Asmus. Desigur, sentimentele românilor nu puteau să nu fie marcate de amânarea pronunțată de aliați în capitala Spaniei.

Vizita președintelui celui mai puternic stat din lume, prima de acest gen după ce România a pășit pe calea dezvoltării democratice, a generat însă o atmosferă de însuflețire în fața căreia Summitul de la Madrid a rămas un episod pe un drum cu sens unic.

„*Președintele Clinton este un strateg al păcii. Este președintele care a gândit deschiderea Alianței Nord-Atlantice către noile democrații europene, făcând din aceasta punctul central al politicii sale externe. Este președintele care a înțeles că România a optat definitiv pentru democrație, economie de piață, pace și toleranță. A venit la București pentru a ne aduce personal acest mesaj*”, declara președintele Constantinescu în fața mulțimii numeroase prezente la mitingul din Piața Universității, devenită între timp un simbol al libertății, democrației și credinței.

Entuziasmul popular atât de vizibil este, neîndoielnic, mai convingător decât orice argumente politico-diplomatice sau militare despre voința românilor de a păși, alături de aliați, la construcția unei lumi mai sigure, bazată pe respectul valorilor sacre ale democrației și libertății. Este și motivul pentru care președintele le mulțumește românilor: „*Datorită dumneavoastră este astăzi aici președintele Statelor Unite ale Americii.*

Fiecare dintre dumneavoastră sunteți, de fapt, gazdele lui și dumneavoastră îl primiți cu vechea și caldă ospitalitate românească”.

13 septembrie 2011. Vizita președintelui Traian Băsescu la Washington. Semnarea Declarației Comune privind Parteneriatul Strategic pentru Secolul XXI între România și Statele Unite ale Americii.

România mai face astfel un pas spre viitor, pe valul irezistibil al voinței populare care are întotdeauna un acut simț al oportunităților istorice.

„Peste un ocean așezat între noi de Dumnezeu, s-a născut o punte construită de oameni: puntea valorilor comune, în care credem și pe care suntem capabili să le transformăm în instituții, într-un Parteneriat Strategic SUA – România... Nimic nu se poate face de unul singur. Există o singură

cale: împreună spre mileniul trei”, și-a încheiat președintele român discursul.

„România a fost incredibilă”. Firește că înalții oaspeți de peste ocean au fost impresionați de valul de simpatie populară față de America. Doamna Madeleine Albright, atunci secretar de stat al SUA, relatează cu extremă sinceritate și culoare în Memoriile sale: *„Dacă Polonia a fost minunată, România a fost incredibilă. Decizia președintelui de a merge acolo prezenta unele riscuri. Românii ar fi putut reacționa cu ostilitate la decizia NATO. În schimb, mulțimile erau chiar mai mari și mai entuziaste decât în Polonia. Ne-au făcut pe toți să ne simțim vinovați. Știam că urmasem raționamentul corect pentru moment, dar speram cu tărie că România avea să adere cât mai curând”.*

Președintele Clinton va consemna, la rândul său, în Memorii: *„În Polonia se sărbătorea aderarea țării la NATO. La București, 100 000 de oameni au scandat «SUA! SUA!» ca să-și demonstreze sprijinul pentru democrație și dorința de a adera la NATO cât mai curând posibil”.*

Evoluțiile ulterioare aveau să confirme din plin că Summitul de la Madrid și lansarea Parteneriatului Strategic româno-american la București au reprezentat, împreună, unul din momentele istorice care au marcat decisiv drumul nostru către NATO, România fiind propulsată de atunci la loc de frunte în preocupările premergătoare următoarei decizii de extindere a Alianței.

La 11 iulie 2000, adică exact la împlinirea a trei ani de la prezența sa la București, președintele Clinton îi scria președintelui Constantinescu:

„...În timpul memorabilei mele vizite la București, am lansat împreună Parteneriatul Strategic între Statele Unite și România. Călduroasa primire de care am avut parte a deschis drumul pentru acest parteneriat (subl. ns.), care se bazează pe angajamentul nostru comun cu privire la libertate, democrație și economie de piață. Parteneriatul Strategic definește relația de durată dintre țările noastre și creează cadrul pentru o cooperare bilaterală întărită”.

12 iunie 2017. Vizita președintelui Klaus Iohannis la Washington.

Președintele american își reafirma și cu acest prilej hotărârea de a susține integrarea deplină a României în structurile europene și euroatlantice: *„Acum trei ani, am garantat că Statele Unite vor susține eforturile României de a adera la instituțiile Parteneriatului Euro-Atlantic. Angajamentul nostru nu s-a*

schimbat. Împreună, ca parteneri, vom continua să construim fundamentul păcii, stabilității și al dezvoltării economice în România și în restul Europei”.

La rândul său, la încheierea mandatului în fruntea statului, în decembrie 2000, președintele Constantinescu își amintea despre acest eveniment marcant din istoria recentă a României: *„În 1997, președintele Clinton a venit la București și am lansat împreună Parteneriatul Strategic dintre SUA și România. Acest nou cadru a asigurat cel mai înalt nivel al relațiilor româno-americe din istorie, oferind României cu totul alt statut decât acela din vara anului 1996, când încă mai solicitam Congresului american clauza națiunii celei mai favorizate. Acum, Congresul consideră că integritatea, suveranitatea și susținerea intereselor României reprezintă un domeniu de interes pentru Statele Unite ale Americii”.*

Mai târziu, în mai 2005, prezent pentru a doua oară la București, de această dată pentru lansarea versiunii românești a cărții sale de memorii (*Viața mea*), fostul președinte Clinton mărturisise: *„România este o țară importantă pentru mine... Am sprijinit intrarea sa în UE și NATO”.*

Ceea ce a urmat este bine cunoscut. România a devenit membru al NATO și al Uniunii Europene, iar în plan militar cooperarea româno-americană se află la un nivel tot mai înalt.

Există toate premisele ca și pe alte planuri, în primul rând economic, relațiile dintre cele două țări să cunoască un nou avânt, după cum aprecia

președintele Donald Trump la întâlnirea din vara acestui an cu președintele Klaus W. Iohannis.

La 11 septembrie 2017, Consiliul de administrație al Băncii Naționale a organizat un eveniment aniversar cu ocazia împlinirii a 20 de ani de Parteneriat Strategic România-Statele Unite ale Americii.

Cu acel prilej, au rostit discursuri academician Mugur Isărescu, guvernatorul Băncii Naționale a României, E.S. Hans Klemm, ambasadorul SUA la București și Prof. Emil Constantinescu, Președintele României în perioada 1996-2000.

O zi mai târziu, la 12 septembrie 2017, Senatul României a organizat o sesiune dedicată aniversării a două decenii de la lansarea Parteneriatului Strategic România-SUA.

Invitat să rostească o alocuțiune, fostul președinte al României, Emil Constantinescu, a evocat momente semnificative care au marcat intrarea relațiilor româno-americane într-un stadiu cu totul nou, de o importanță covârșitoare pentru securitatea României.

Cităm cele „trei întrebări retorice” formulate în încheiere de către fostul șef al statului, care merită reținute: „*Ce n-am avut în urmă cu douăzeci de ani și ce am câștigat? Am câștigat garantarea securității naționale de către prima putere militară a lumii, a cărei credibilitate se bazează pe apărarea aliaților săi de orice agresiune externă. Ce am avut și am pierdut? Am pierdut excepționala solidaritate națională creată în timpul procesului de integrare în NATO și UE. O putem redobândi doar prin angajarea într-un alt mare proiect istoric, pentru România secolului XXI, adaptat noilor realități ale lumii globalizate și ale societății cunoașterii. De ce avem nevoie acum? Avem nevoie de câștigarea sentimentului demnității naționale, un sentiment pe care nu îl poate asigura nici președintele, nici Guvernul, nici Parlamentul dacă demnitatea națională nu este suma respectului de sine și a respectului față de ceilalți ai al fiecărui cetățean al acestei țări.*

Numai prin înlocuirea dezbinării actuale vom putea reconstrui țesutul social grav afectat de criza morală pe care o parcurge societatea românească și vom putea să ne bucurăm de roadele pe care garantarea siguranței naționale și creșterea economică ni le pot asigura”.

SERVICII SPECIALE**INTELLIGENCE MOZAIC**

Al. Omeag, A. Fărău și A. Botez

1. INFORMAȚIILE DE SECURITATE, ÎNTRE MIT ȘI REALITATE

Experți-analiști de la Georgetown University susțin că așteptările nerealiste ale decidenților politici americani ar putea afecta credibilitatea Comunității de informații din SUA, insistând asupra înțelegerii câtorva principii care guvernează obținerea, evaluarea și diseminarea informațiilor secrete referitoare la securitatea națională:

► **informațiile secrete nu sunt identice cu dovezile (probele)** și ar fi total nerealist ca beneficiarii să solicite serviciilor secrete să furnizeze „dovezi verificate” pentru evaluările pe care le produc;

► **informațiile secrete nu pot prevedea viitorul**, iar eșecurile CIA din ultimii ani confirmă acest lucru: Comunitatea americană de informații nu a „ghicit” rapida prăbușire a Uniunii Sovietice, recrudescența Primăverii arabe sau invazia Rusiei în Crimeea. Analistii pot face doar evaluări privind riscurile de securitate națională, clasificate în funcție de nivelul de credibilitate (puțin probabil, probabil, posibil, aproape cert etc.) oferit de autenticitatea surselor folosite și abilitatea de coroborare cu alte date confidentiale. Serviciile de informații lucrează cu scenarii plauzibile, nu cu predicții;

► **majoritatea informațiilor secrete nu provine din operațiuni sub acoperire**, peste 80% din datele folosite de serviciile secrete fiind din surse deschise: Internetul, mass-media internațională, lucrările unor conferințe, studii efectuate de *think tank-uri*, fotografii, hărți și imagistică comercială, precum și bazele de date accesibile publicului;

► **Comunitatea serviciilor de informații este compusă în principal din spioni!** Nimic mai neadevărat. Doar aproximativ 10% din angajații CIA sunt implicați în operațiuni sub acoperire, restul fiind analiști, manageri, oameni de știință și personal logistic. Marea majoritate a angajaților serviciilor de informații lucrează la birou și

cel mai adesea dispun de expertiză la un înalt nivel în geopolitică, istorie și relații internaționale;

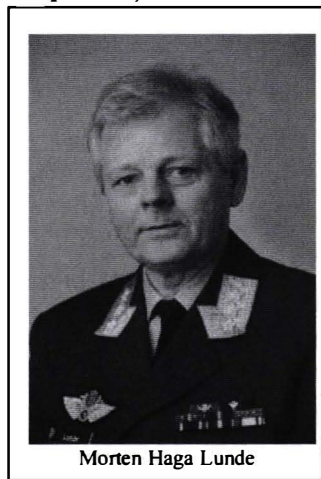
► **informațiile strict secrete sunt văzute de un număr redus de persoane.** Un mit fals, deoarece în SUA, de exemplu, aproximativ 5,1 milioane de oameni au în mod formal acces (*security clearance*) la informații secrete. Dintre aceștia, 1,4 milioane au acces la informații „*Strict Secrete*” (*Top secret*).

Mai există o serie de persoane, al căror număr este necunoscut, care au acces la „*Informații Sensibile Compartimentale*” (*Sensitive Compartmental Information*) sau „*Programe cu Acces Special*” (*Special Access Programs*).

Experți militari de la Pentagon atrag însă atenția că un astfel de „*mediu aglomerat de informații secrete*” crește riscul ca date sensibile să fie divulgate intenționat sau neintenționat.

2. RISCURI PENTRU SECURITATEA NAȚIONALĂ A NORVEGIEI

Conform evaluărilor Serviciului Norvegian de Informații (Etterretningstjenesten - NIS), pe termen mediu și îndelungat, principalele amenințări la adresa securității naționale a Norvegiei vin din partea Federației Ruse, care continuă să desfășoare activități specifice ofensive, în scopul obținerii de informații vizând ținte norvegiene.

Morten Haga Lunde

În opinia generalului-locotenent Morten Haga Lunde, patronul NIS, „...*de mai mulți ani, Rusia a penetrat rețelele sociale de comunicare, în scopul influențării opiniei publice și pentru a o folosi la diseminarea dezinformărilor și calomniilor. ...rușii dispun de informații care pot fi folosite pentru a influența politica internă și procesele de luare a deciziilor din alte țări. Asistăm la o intensificare a activității submarinelor rusești, care se deplasează tot mai departe spre Vest. În același timp, navele lor dispun de tehnologii avansate, care le fac din ce în ce mai greu de detectat*”, a mai subliniat generalul norvegian.

3. PREOCUPĂRI ALE SERVICIILOR SECRETE INDIENE

Confruntate permanent cu amenințări teroriste, structurile indiene de intelligence, îndeosebi Biroul de Informații (contraspionajul), au decis sporirea măsurilor de monitorizare a corespondenței electronice, pentru

identificarea autohtonilor cu legături în rândul organizațiilor teroriste de factură islamică.

Intelligence Bureau, care monitorizează deja adresele de e-mail suspecte, cum ar fi Lashkar@hotmail.com (gruparea fundamentalistă „Lashkar-e-Taiba” - *Armata Virtuții*), a completat lista cuvintelor-cheie care filtrează automat comunicările internaților, celor tradiționale (Kashmir, Pakistan, Musharraf etc.) fiindu-le adăugate unele în limba engleză (atac, lichidare, explozibil...), numele liderilor politici indieni vulnerabili și ale conducătorilor arabi ai grupărilor extremiste.

Recent, contraspionajul indian a cerut guvernului să interzică folosirea sistemului de telefonie via Internet (Skype), considerând că sistemul de criptare folosit de Skype face din acesta un mijloc de comunicare ideal pentru organizațiile extremist-teroriste.

4. PRIETENIA UNGARO-RUSĂ ȘI TEMERILE OCCIDENTULUI

Surse apropiate unor servicii secrete occidentale, care monitorizează de mai mult timp strategia de politică externă a Budapestei, avertizează în legătură cu apropierea tot mai pronunțată dintre Ungaria și Federația Rusă și posibilul impact al acesteia asupra relațiilor cu partenerii din Alianța Nord-Atlantică. Aceleași surse semnaleză intensificarea acțiunilor serviciilor ruse de informații pe teritoriul Ungariei, ceea ce ar justifica teama unora dintre oficialii NATO că Budapesta ar putea să devină un fel de *cal troian* al Moscovei pentru slăbirea coeziunii transatlantice.

5. „SÂNGE PROASPĂT” ÎN SERVICIILE FRANCEZE DE INFORMAȚII

Direcția Generală pentru Securitate Externă - DGSE (spionajul francez) preconizează recrutarea de experți în tehnologia informațiilor și lingviști care stăpânesc cele mai fine subtilități ale limbilor rusă, chineză sau farsi, pentru combaterea militanților islamiști și a infractorilor cibernetici. Procesul de selecționare, verificare și angajare este unul complex și solicită o anumită perioadă de timp, elemente care dezavantajează serviciile secrete, aflate la concurență cu marile companii autohtone sau multinaționale extrem de active (și atractive!!!) pe o piață a forței de muncă tot mai dinamică.

6. PASIVITATEA OCCIDENTULUI ȘI AGRESIVITATEA SPIONAJULUI RUS

Analiști militari americani susțin că acțiunile Serviciului de Informații Externe al Federației Ruse – SVR - în țările Alianței Nord-

Atlantice, cu deosebire în SUA, au devenit tot mai cinice și sofisticate, relevând următoarele:

- ofensivitatea SVR, dar și a GRU (spionajul militar) este dificil de temperat după zeci de ani de apatie a structurilor de contraspionaj din Occident. După 1990, o bună perioadă de timp, Acestea au ignorat practic activitățile serviciilor civile și militare ruse, considerând rând că problemele interne dificile vor diminua apetitul Moscovei în materie de spionaj;

- în tot acest timp, SUA și aliații lor și-au concentrat resursele specifice în zona Orientului Mijlociu și a combaterii riscurilor asimetrice, iar Moscova și-a reactivat rețelele în adormire care împânzesc Occidentul;

- foarte agresivi au devenit și hackerii ruși din gruparea „*Fancy Bear*” – aparent fără nicio legătură cu structurile de intelligence – care, după succesul din Ucraina, au accesat ilegal rețelele Wi-Fi ale unor hoteluri de lux din șapte capitale vest-europene și una din Orientul Mijlociu;

- pe lângă „*cărțițele*” care au ieșit la suprafață, trebuie avute în vedere și miile de „*diplomați*” de la ambasadele și consulatele Federației Ruse, a căror activitate depășește frecvent statutul corpului diplomatic și reglementările internaționale în vigoare.

Serghei Narișkin, Directorul SVR

7. BEIJINGUL ÎNDEAMNĂ POPULAȚIA LA VIGILENȚĂ

Liderii comuniști de la Beijing susțin că reformele interne și deschiderea Chinei spre Occident ar fi încurajat acțiunile serviciilor de spionaj străine și ale altor forțe ostile, „*care au folosit aceste oportunități pentru a sabota R.P. Chineză prin infiltrări ale clasei politice, crearea de diversiuni, organizarea de sabotaje, coruperea unor înalți funcționari publici sau sustragerea de documente secrete.*”

Este și motivul pentru care Ministerul Securității Statului a lansat o campanie publică de sensibilizare a populației și a făcut apel la sporirea vigilenței cetățenilor, promițând recompense substanțiale celor care oferă informații menite să descopere suspectii de spionaj.

Asemenea stimulente financiare vor fi direct proporționale cu gravitatea faptelor semnalate, de la încercări de corupere a unor funcționari publici, până la intenții teroriste, acțiuni de sabotaj sau descoperirea de mijloace de ascultare și înregistrare ilegale.

Ministerul Securității Statului atrage însă atenția că, acei cetățeni care vor furniza informații false, pentru a obține recompense sau din dorința de a înscena infracțiuni unor rivali, vor fi aspru pedepsiți.

8. VLADIMIR PUTIN ÎNCURAJEAZĂ VIITORII SPIONI

Aflat într-o vizită „de lucru” la Cartierul general din Iasenevo (în apropiere de Moscova) al Serviciului de Informații Externe al Federației Ruse, președintele Vladimir Putin a avertizat cadrele de comandă asupra unor riscuri de securitate, precizând, printre altele:

- *”În general, creșterea activităților serviciilor secrete străine împotriva Rusiei și a aliaților noștri este evidentă. Acestea folosesc noi metode de colectare și diseminare a informațiilor, realizează atacuri cibernetice, încearcă să recruteze agenți pentru a obține acces la informații referitoare la capacitățile de apărare, potențialul economic și resursele Rusiei.*
- *Știți foarte bine cu ce fel de provocări se confruntă Rusia. De asemenea, cunoașteți că unele servicii de spionaj străine se folosesc de grupări teroriste și extremiste, pe care le finanțează sau le acordă asistență directă. Scopul lor este evident: destabilizarea proceselor politice și sociale din Federația Rusă.*
- *Rezultatele bune obținute de Serviciul de Informații Externe constituie o garanție pentru suveranitatea, securitatea și stabilitatea Federației Ruse.”*

„ILEGALII” – ELITA AGENȚILOR DIN INTELLIGENCE

Alexandru Omeag

UN SECRET BINE PĂZIT: DIRECTORATUL „S” AL KGB

Despre *faima și acțiunile KGB* (Komitet Gosudarstvenoi Bezopasnosti) s-au scris romane, s-au făcut filme, însă, despre un anumit compartiment din organigrama spionajului sovietic se cunosc puține elemente concrete și, până la un punct, credem că este de înțeles acest lucru. Este vorba despre *Directoratul „S”, care pregătea o categorie aparte de spioni: „ilegalii”, sau „fantomele”*.

Integrați complet în realitatea unei țări străine, sub o identitate falsă, „ilegalii” nu au niciun fel de contacte cu reprezentanții ambasadelor sau consulatelor Federației Ruse din țara de reședință și nu reacționează decât la ordinele ofițerului de caz, singurul (sau aproape singurul!) care le cunoaște adevărata identitate și le îndrumă pașii din Centrală, pe baza unui sistem de legătură convenit la plecarea în misiune. Pentru vecini, prieteni sau colegi de muncă, „ilegalii” trec drept cetățeni onești, respectuoși și loiali țării în care trăiesc. Pe toată durata misiunii, aceștia nu mai au niciun fel de legături cu familia sau rudele rămase în Rusia. De asemenea, li se interzice folosirea limbii ruse, chiar și în familie. După ani și ani, totul intră în normalitate, „ilegalii” ajungând chiar să viseze în altă limbă.

Misiunile „ilegalilor” sunt diverse: crearea de relații în medii ce concentrează informații secrete; pregătirea logisticii (cazare, documente de identitate/călătorie, găsierea unui loc de muncă..) pentru o operațiune specială (implantarea unui agent, extragerea altuia etc.); avansarea în carieră și ocuparea unor funcții cât mai importante în sectoare sensibile din țara de reședință; activarea unor măsuri deosebite în eventualitatea unui conflict cu Federația Rusă etc.

Orice mare serviciu secret are un compartiment de „fantome” (există „ilegali” americani în Rusia, dar și în unele state europene aliate!!!), iar Centrul de Informații Externe din România comunistă nu făcea excepție de la regulă, pentru că „ilegalii” reprezintă cea mai bună sursă de informații. Aceștia sunt elita agenților din intelligence, recrutați de serviciile secrete pentru profesionalismul, abnegația și patriotismul de care dau dovadă.

REÎNVIEREA MORTILOR DIN CIMITIRE

Generalul-locotenent Vladimir Efîmovici Semiciastnîi, fost președinte al KGB (1961-1967), *aduce în atenție o serie de aspecte de*

principiu ale pregătirii „ilegalilor”, valabile pentru toate structurile de intelligence, inclusiv pentru cele ale României dinainte de 1989:

■ Sarcina Directoratului „S” consta în pregătirea unor ofițeri de informații care să nu se deosebească cu nimic și în nicio împrejurare de nativii din unele state occidentale - Statele Unite, Marea Britanie, Franța și Germania fiind ținte prioritare. Totul trebuia să fie perfect, de la vorbirea fluentă, fără accent străin, a limbii viitorului stat de „adopte” și terminând cu unele mici detalii, aparent ne semnificative, cum ar fi de exemplu legarea șireturilor la pantofi: de obicei, rușii își leagă șireturile aplecându-se în față sau lăsându-se pe un genunchi, în timp ce occidentalii caută mai întâi ceva (un scaun?) pe care să pună piciorul.

General-locotenent Vladimir
Semiciastnii

■ Pregătirea „ilegalilor” se face în mod individual, vârsta recomandată pentru începerea antrenamentelor fiind în apropiere de 30 ani. Este riscant să angrenezi într-o asemenea aventură un tânăr de 20 ani, pentru că este „necopt” și nici nu poate trece testele, care sunt de o duritate de nedescris. Hipnotizat, viitorul ofițer de informații nu trebuie să vorbească limba rusă, ca să nu mai vorbim de provocările legate de băutură sau femei.

■ Durata de pregătire a unui „ilegal” nu este standard: pentru unii candidați, patru ani sunt suficienți, în timp ce alții au nevoie de 5-6 ani. Noi transformăm ofițerii noștri în americani, englezi, francezi sau germani autentici: aceștia

știu cum și cât se plătește un apartament în New York, cum se completează un mandat poștal la Londra, o declarație fiscală la Paris, sau cum te poți descurca pe cont propriu la Bonn.

■ În timp ce viitorii spioni se pregătesc din greu, în rezidențele din străinătate se lucrează intens la crearea unei „legende” (biografie falsă), care să ateste că „ilegalul” nostru este „american/englez din naștere”. O posibilă soluție ar fi găsirea unui mormânt al unui copil decedat prematur și radierea din evidențele bisericii a oricăror referiri la moartea acestuia. Ștergerea din registrele bisericii este, de obicei, doar o chestiune de bani, evident cu o motivație plauzibilă (o moștenire, de exemplu).

Cel mai ușor de rezolvat o asemenea problemă este atunci când copilul a murit și a fost înhumat într-o localitate diferită de cea natală. Dacă serviciul de contraspionaj autohton vrea să verifice identitatea „ilegalului”, va constata că, într-adevăr, este născut în localitatea respectivă. Cine se mai

apucă să cerceteze dacă o persoană a murit într-un alt stat (american) sau într-o altă țară?

■ După ce s-a rezolvat problema viitoarei identități, iar candidatul a dovedit că este apt să fie trimis în misiune îndelungată, intră în scenă Serviciul tehnic, care pregătește toate documentele necesare: certificat de naștere, permis de conducere, pașaport cu o mulțime de vize de călătorie etc. Pentru confecționarea acestora, specialiștii ruși primesc de la rezidențele externe hârtia originală, cerneala folosită, mostre de documente de identitate, semnături sau ștampile etc.

■ La sfârșitul unui lung și dificil proces de instruire, „*ilegalul*” trebuie să înceapă o nouă viață. Să nu vă imaginați că odată ajuns în SUA/Marea Britanie acesta își va cumpăra imediat o casă, va organiza petreceri cu vecinii etc. De regulă, „*ilegalul*” apare ca un „*bătut al sorții*” (și-a pierdut serviciul, a investit într-o afacere care s-a dovedit riscantă, a pierdut la Bursă etc.) și așa poate intra mai ușor în contact cu oameni dispuși să-l ajute sau să-l recomande unor persoane influente. Va trebui să treacă o bună bucată de vreme până ce „*ilegalul*” va fi pe picioarele sale.

„*ILEGALII*” – ACTORI PENTRU TOATĂ VIAȚA

Vadim Kirpichenko

La rândul său, *generalul-locotenent Vadim Alekseevici Kirpichenko*, care a condus mult timp Directoratul „S” din KGB, *susține că afirmațiile despre spioni și activități clandestine vehiculate pe diferite canale atât în Vest cât și în Est sunt una, și altceva este o declarație a unui fost șef al Directoratului „S”,* relevând următoarele:

→ Este dificil și nepotrivit să dezvăluim fapte concrete despre activitatea „*ilegalilor*”, chiar dacă ne referim la trecut. Este un subiect extrem de sensibil și la fel de bine păzit. Selecționarea, verificarea, recrutarea și pregătirea unui ofițer

care să lucreze sub acoperire neconvențională, cu documente false, reprezintă o afacere dificil de gestionat, care implică eforturi conjugate ale unor specialiști din diverse domenii ale muncii de intelligence.

→ Munca aceasta este unică, iar candidații extraordinari: curajoși, culti, cu voință puternică, capabili să anticipeze reacția adversarului, rezistenți la stres și eforturi (fizice și intelectuale) prelungite, cu excelente cunoștințe de limbi străine, adaptabili la noi condiții de trai, etc. Chiar dacă o persoană selecționată termină pregătirea și dispune de asemenea calități, nu înseamnă că poate deveni și un bun ofițer care să acționeze în

clandestinitate. Unele trăsături de caracter se formează cu greu și, deci, ar trebui să fie native: arta disimulării, stăpânirea de sine și chiar o ușoară înclinație spre mister și aventură.

→ Paradoxal, dar „*ilegalii*” nu pot fi comparați cu actorii care se transformă pentru o seară – poate o stagiune – într-un anumit personaj. Este altceva să te transformi în cineva care trăiește efectiv o nouă viață, vorbește și visează într-o altă limbă.

→ Activitatea unui „*illegal*” este total diferită de cea a unui ofițer dintr-o rezidență diplomatică. Oricât de stresantă ar fi munca acestuia din urmă, noaptea se culcă liniștit lângă soție și copii, uitând de grijile zilnice. Un „*illegal*” nu are o asemenea acoperire, nu are un loc unde să se relaxeze și să uite de sine, iar deseori nici familia nu-i este aproape. Supraviețuirea sa într-un mediu ostil depinde numai de mintea sa și profesionalismul ofițerului de legătură din Centrală.

→ În antrenamentul viitorilor „*ilegali*” apar deseori momente sensibile, legate îndeosebi de familie și viața socială, dificil de gestionat. Ofițerul este pregătit individual de experți în diverse domenii, ceea ce presupune timp, discreție totală și, în consecință, limitarea contactelor și a comunicărilor. Pentru depășirea unor astfel de momente, conducerea KGB încuraja crearea unui microclimat prietenos, cu persoane „*compatibile*” (de regulă cadre de încredere din serviciu!), ca un echipaj pentru un zbor de lungă durată.

ROMÂNIA – O PRIORITATE A „*ILEGALILOR*” SOVIETICI

În capitolul „*Operațiunile Progress*” din cartea „*Arhiva Mitrokhin – KGB în Europa și în Vest*”, ne sunt prezentate date confidențiale referitoare la acțiunile informativ-operative desfășurate de serviciile secrete sovietice pe teritoriile țărilor membre ale Tratatului de la Varșovia, *o atenție aparte fiind acordată României*.

Începând din 1968 (după invadarea Cehoslovaciei!), *KGB a hotărât folosirea „ilegalilor” și în țările socialiste*. Astfel, *în afară de rețeaua deja existentă, în 1971 au mai fost infiltrați 3 „ilegali” în Bulgaria, 4 în Ungaria, 7 în RDG, 9 în Iugoslavia și 13 în România!*

Prioritatea acordată României după 1970 reflecta nemulțumirea crescândă a sovieticilor față de politica externă a lui Nicolae Ceaușescu.

PREȘEDINTELE PUTIN – LEGAL PRINTRE „*ILEGALI*”

Directoratul „ilegali” nu apare în organigrama oficială a Serviciului de Informații Externe (Sluzba Vneșnei Razvedki –SVR), însă este puțin probabil ca SVR să fi renunțat la folosirea unor astfel de ofițeri de intelligence. Recentele dezvăluiri ale FBI și MI-5 (*contraspionajul britanic*) atestă că operațiunile clandestine dețin o pondere însemnată în gândirea

strategilor de la Iasenevo (Cartierul general al SVR), fapt confirmat chiar de liderul de la Kremlin.

Astfel, într-un interviu acordat postului de televiziune „*Rossia-1*”, președintele **Vladimir Putin** a susținut că activitatea sa în structurile sovietice de spionaj a fost legată nu doar de Serviciul de Informații Externe, ci și de cea a „*ilegalilor*”, subliniind următoarele:

„Acești «*ilegali* » sunt oameni care posedă calități deosebite, convingeri puternice și o construcție psihică specială...Nu oricine poate lăsa în urmă familia și prietenii pentru a-și sacrifica viața pentru Patrie. Doar cei mai buni dintre cei buni sunt capabili de acest lucru. Pot să spun – și nu exagerez deloc – că «*ilegalii* » sunt unici și trăiesc cu dorul de țară în sufletul lor. Le doresc fericire și prosperitate, fiind convins pe deplin că urările mele vor fi auzite.”

Fără a fi deloc ironici, și cunoscând relativ bine dăruirea și loialitatea „ilegalilor” ruși, noi suntem siguri că aceștia au receptat cu satisfacție mesajul prezidențial, la care unii, probabil, au și mulțumit prin sistemul de legătură stabilit cu Centrala.

ANNA CHAPMAN – SPIOANĂ SEDUCĂTOARE SAU DOMNIȘOARĂ RĂSFĂȚATĂ

Leontina Radu

Lumea evoluează, se modernizează neîncetat, iar obiceiurile se schimbă și ele. Preocuparea pentru spionaj rămâne însă neschimbată și netulburată. O dovedește și cazul prezentat mai jos de colaboratoarea noastră (Red.).

Tânăra fermecătoare din imagine, cu păr roșcat și privire inocentă, pare top-modelul ideal. Este adevărat că, nici la școală, nici în anii studenției nu s-a făcut remarcată în mod deosebit.

Nici măcar atunci când s-a căsătorit cu un britanic și a părăsit Rusia, urmându-și soțul, Alex Chapman, în Anglia. Pe atunci, mass-media nu se interesau de soarta ei.

La sfârșitul lunii iunie 2010, însă, ea s-a aflat în centrul unui mare scandal politic în Statele Unite ale Americii. Atunci, întreaga lume a aflat că această încântătoare făptură se ocupa, la cei 28 de ani ai ei, de spionaj. Anna Chapman (Kușcenko) a fost arestată, alături de alte nouă persoane. În versiunea autorităților americane, toți îndeplineau diferite misiuni pentru spionajul rus. Ei culegeau informații despre activitățile din

domeniul înarmărilor și, în acest scop, stabileau contacte cu persoane influente.

Anna Vasilevna s-a născut la 23 februarie 1983, în orașul Volgograd, în Federația Rusă. Cariera diplomatică a tatălui a făcut ca ea să fie crescută mai mult de bunici. A învățat în orașul natal până în clasa a X-a. Clasa a XI-a a absolvit-o la Moscova. A intrat apoi la Facultatea de Științe Economice de la Universitatea „Prietenia între Popoare” din Moscova, în anul 1999.

În timpul facultății, s-a căsătorit cu pictorul englez Alex Chapman. Această împrejurare a fost momentul în care viața ei a luat o altă turnură. La terminarea studiilor în anul 2003, a plecat cu soțul în Anglia. Aici și-a pus în practică abilitățile de întreprinzător.

A fondat, împreună cu soțul ei, compania *Southern Union*, care se ocupa de operațiuni financiare cu Zimbabwe, respectiv, acorda servicii, cu mult mai ieftine comparativ cu băncile locale, cetățenilor din această țară africană aflați pe teritoriul Regatului Unit. Ulterior, serviciile speciale britanice au verificat activitățile companiei *Southern Union* bănuită de spălare de bani. A urmat o scurtă perioadă, din luna mai până în iunie 2004, în care Anna Chapman a lucrat ca ajutor de referent la compania *Net Jets Europa* cu sediul în Londra. Într-un interviu, Anna afirma că, prin atribuțiile ce-i reveneau, asigura închirierea sau vinderea de servicii de transport aerian în Rusia.

Din august 2004 până în iulie 2005, ea a fost simplu funcționar la compania bancară *Barclays*, bancă care ocupă un loc important în rândul furnizorilor de servicii financiare în Marea Britanie. Dacă ar fi să luăm drept veridice declarațiile sale, în perioada 2005-2007, ea a ocupat unul dintre posturile de conducere în compania *Navigator*, în atribuțiile sale fiind plasarea primară de acțiuni. Ulterior, compania a refuzat să confirme această informație.

Cum afacerile nu prea au avut succes, ea a revenit în Rusia, și-a „vândut toate bijuteriile” și, cu capitalul inițial, a pus bazele unei companii de servicii imobiliare. Este adevărat că, pentru demararea proiectului, a primit un sprijin substanțial din partea structurilor statale. Pentru activele noii companii s-a făcut un transfer în sumă de 250 de mii de ruble de la *Agenția pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului Inovativ*.

Ghinionul a urmărit-o din nou. În pofida așteptărilor, Anna Chapman nu a obținut rezultatele scontate. Nu s-a lăsat învinsă! Dacă nu a reușit să obțină ceea ce-și dorea în țara natală, Anna a plecat în SUA, la compania *Kit Fortis Investments*, unde a ocupat funcția de vicepreședinte. Ulterior, s-a aflat că, de fapt, fiecare lucrător care urma să se ocupe de vânzări primea această funcție.

În timpul zilei muncea, iar noaptea Anna frecventa cele mai fițoase restaurante și cluburi din Manhattan. Misiunea ei era să transmită acasă informații despre oameni de afaceri și celebrități americane. Prin frumusețe și stilul seducător și sexy de a se îmbrăca, Anna Chapman a devenit o adevărată femeie-fatală în lumea spionajului.

În iunie 2010, Anna a fost arestată de FBI, alături de alți nouă ruși acuzați de spionaj. Se spune că această grupare era urmărită de mai multă vreme. Anna susține, însă, că venirea ei în Statele Unite s-a bazat exclusiv pe inițierea noului proiect pentru internetul comercial *NY Credentials*. După părerea celor mai mulți experți, acest proiect nu era altceva decât un *paravan*.

Una dintre acuzațiile aduse Annei era legată de încercările ei de a obține informații secrete despre relațiile americano-iraniene. Se mai spune că *spioana rusă* intenționa să obțină informații secrete despre perfecționările din domeniul înarmării nucleare. Au existat și păreri că una dintre cauzele eșecului operațiunii secrete a Annei Chapman ar fi reprezentat-o chiar anturajul președintelui Barack Obama, de care ea se apropiase „*intolerabil de mult*”.

După câteva zile de agitație maximă, în care mai toate posturile radio și canalele TV au furnizat știrea despre agenții ruși descoperiți în Statele Unite, s-a așternut tăcerea, atât în Federația Rusă, cât și în lume.

În SUA, cei zece arestați au recunoscut că au lucrat ilegal în favoarea unui guvern străin. La 8 iulie 2010, ei au fost judecați pentru spionaj și spălare de bani. Instanța a procedat la ridicarea acuzației de venituri obținute ilegal și a dispus expulzarea lor de pe teritoriul SUA.

În urma negocierilor ruso-americane, cei zece ruși au fost schimbați cu patru ruși, judecați anterior în Rusia de spionaj în favoarea SUA, grațiami de președintele Federației Ruse. Schimbul a avut loc pe aeroportul internațional din Viena.

Au ajuns în țară cu avionul și au fost duși direct la Iasenevo, sediul central al *Serviciului de Informații Externe al Federației Ruse* (SVR). Din declarațiile unui cunoscător din sistem, s-a aflat că aceștia au trecut printr-un fel de *carantină* sau poate *purgatoriu*. Au locuit un timp în hotelurile SVR, amplasate într-un spațiu închis, bine securizat, unde telefoanele mobile nu funcționau. Au beneficiat, însă, de tot confortul. Au putut fi vizitați de rude, dar nu au avut voie să părăsească perimetrul hotelului.

În această „*rezervație*”, au rămas atât timp cât au fost analizate „*greșelile*” săvârșite care au condus la descoperirea întregului grup. În principiu, atunci când greșelile se dovedesc grave, ofițerii sunt scoși din sistem, dar pot lucra în alte domenii. Dacă greșelile nu sunt prea mari sau dacă ei au fost victime ale unei trădări, atunci vor continua să lucreze în sistem.

În ceea ce o privește pe Anna, dorința ei era să se întoarcă în Anglia, dar nu se mai putea. În anul 2006, cei doi soți au dat divorț, iar scandalul de spionaj în care ea fusese implicată a făcut ca Marea Britanie să-i retragă cetățenia.

Când, la sfârșitul lunii iulie 2010, Anna a revenit acasă, ea a devenit subiectul preferat în mass-media: era invitată la ședințe-foto de revistele de cancan; unele organizații politice îi propuneau să adere la activitatea lor etc.

Anna și-a păstrat stilul de viață monden. Despre anii petrecuți în

SUA, spunea că: „*Au fost cele mai frumoase vremuri, dar și cele mai groaznice*”.

La o lună de la extrădare, ea a apărut, cântând live, în duet cu Vladimir Putin melodia „*С чего начинается родина?*” (De unde începe patria?).

În acea perioadă, Vladimir Putin era premier. El a dorit să se întâlnească cu spionii reveniți în țară. Întrevederea a avut loc la reședința președintelui ucrainean din stațiunea balneară Foros de pe coasta de sud a Crimeei.

Răspunzând numeroaselor întrebări ale ziariștilor, Vladimir Putin declara:

„*M-am întâlnit și am vorbit cu ei despre viață. Soarta acestor oameni este deosebit de grea. În primul rând, ei trebuie să-și însușească o limbă străină la nivelul limbii materne, să gândească și să vorbească în această limbă, să ducă la îndeplinire sarcina primită de-a lungul mai multor ani, fără să se bazeze pe acoperirea diplomatică, expunându-se zilnic pericolului personal, precum și al celor apropiați, iar aceștia din urmă nici măcar nu bănuiesc cine este el și pentru cine lucrează*”.

Niciun cuvânt despre ce au făcut ei acolo unde au fost trimiși – nici de bine, nici de rău. „*Nu intră în atribuțiile mele să apreciez activitatea lor* – spunea Vladimir Putin. *Acest lucru va fi făcut de specialiști, de șefii lor și de beneficiarii informațiilor de acest gen, precum și de Comandantul Suprem, președintele Federației Ruse*” (la acea dată, Dmitri Medvedev).

Nu începe nicio îndoială că Anna Chapman și *colegii ei* au provocat multe ședințe pline de nervi în cele mai importante birouri din Statele Unite, Marea Britanie și Rusia. În mass-media ruse au apărut o serie de aprecieri, de la excelente, până la deplorabile.

Se pare că, în ceea ce o privește, Anna a făcut câteva greșeli impardonabile. Bunăoară, la cumpărarea unui telefon mobil, ea a dat toate informațiile corecte legate de domiciliul său. Apoi, pentru repararea laptopului a apelat la niște *specialiști* care erau, de fapt, ai FBI.

Mai sunt și alte câteva indicii, care arată că tânăra seducătoare ar mai fi avut multe de învățat în această profesie în care tot timpul te afli pe muchie de cuțit, cum ar fi solicitarea prin telefonul mobil a unor precizări de la tatăl ei, în momentul în care a simțit că este urmărită și se află în pericol. Această convorbire telefonică a și dus la imediata ei arestare.

Întrebat care va fi soarta lor viitoare, V. Putin își exprima convingerea că ei „*vor lucra în locuri binemeritate*” și că vor avea o activitate interesantă și o „*viață luminoasă*”.

Ziariștii au vrut să afle părerea premierului rus în legătură cu trădarea celor patru spioni predați la schimb. Putin a răspuns că nu are nimic de comentat. „*A fost vorba despre trădare, dar trădătorii o termină prost întotdeauna. De regulă, devin fie alcoolici, fie narcomani, pe sub un pod....cum s-a întâmplat recent în Rusia*”.

Continuând subiectul legat de trădători, Putin spunea că-i cunoaște pe toți trădătorii, chiar le cunoaște numele. La întrebarea dacă îi va pedepsi, Putin a replicat: „*Întrebarea nu este pusă corect. Cum poate fi pedepsit cineva la o conferință de presă? Ei trăiesc după legile lor și aceste legi sunt bine cunoscute tuturor serviciilor speciale*”.

Ascensiunea Annei în plan personal nu a avut de suferit. În luna octombrie 2010, i s-a propus postul de consilier-șef pe probleme de investiții și inovații la *Fondservisbank*.

Ceva mai târziu, în decembrie, ea a devenit membră în consiliul social al formațiunii *Tânăra Gardă a Rusiei Unite*, folosită de Vladimir Putin pentru a se menține la putere. În 2011, ea devine moderatorul programului „*Tainele lumii cu Anna Chapman*” la unul dintre canalele federale de televiziune. Producătorii au lansat acest program cu motto-ul: „*Cea mai enigmatică emisiune de la cea mai enigmatică femeie din Rusia*”.

La prima emisiune, Anna a investigat cazul unui tânăr din Daghestan, pe trupul căruia au apărut în mod inexplicabil versete din Coran. În episoadele următoare, ea a dezbătut, împreună cu telespectatorii, unele enigme, începând cu exorcizarea și terminând cu inexplicabila dispariție a Camerei de chihlimbar din palatul de la *Țarskoe Selo*.

În iunie 2011, Annei i s-a propus funcția de redactor-șef al publicației lunare *Venture Business News*.

Viața particulară a acestei femei continuă să fie învăluită în mister, ceea ce face să stârnească mereu cele mai năstrușnice presupuneri sau plăsmuiri care mai de care mai fanteziste.

În mass-media a apărut știrea că, de fapt, căsătoria ei cu britanicul Alex Chapman nu a fost decât o ficțiune în scopul dobândirii cetățeniei Marii Britanii.

Presupunerea are o doză de adevăr. Nu este mai puțin adevărat că, după divorț, englezul a recunoscut că a fost vrăjit de farmecul și aspectul Annei, ca și de inteligența ei, de accentul rusesc „*descătușat*” în pat ...

În anul 2013, revista *GQ* a inclus-o pe A. Chapman printre cele mai sexy femei din secolul XXI.

Acum doi ani, mass-media informau că Anna a născut un fiu, deși ea a ascuns mult timp sarcina. Până la urmă, Anna a comunicat prin mijloacele de socializare că are un fiu. Numele fericitului tată este ținut în cel mai mare

secret. Mama sa, Irina, va avea grijă de nepot. De altfel, ea s-a și mutat în casa fiicei, amplasată într-un cartier select din împrejurimile Moscovei.

Anna a reușit să scoată și o linie de îmbrăcăminte „*Anna Chapman*”, cu accesoriile de rigoare. Spre exemplu, poșetele au formatul unei cărți cu titluri incitante: „*Ce-i de făcut?*” de N. Cernîșevski sau „*Cine trăiește bine în Rusia?*” de N. Nekrasov (în original, fără acel semn de întrebare din final).

Ultimul zvon legat de Anna Chapman – o eventuală căsătorie cu Edward Snowden, fost angajat al serviciilor secrete americane care a primit protecție în Federația Rusă.

Solicitată să răspundă la aceste zvonuri, Anna a răspuns pe Twitter: „*Sunteți liberi să vă folosiți imaginația!*”.

OPINIILE GENERALULUI TITUS GÂRBEA DESPRE SERVICIILE DE INFORMAȚII

Dr.ist. Ion Constantin

Se află în curs de pregătire pentru publicare, sub egida prestigiosului Institut Național pentru Studiul Totalitarismului din cadrul Academiei Române, un document memorialistic inedit, de o excepțională însemnătate, pentru mai buna cunoaștere a istoriei contemporane a României. Este vorba despre interviul înregistrat pe bandă de magnetofon, în anul 1983, transcris ulterior, cu generalul Titus Gârbea (1893-1998), personalitate remarcabilă a armatei române, participant la ambele războaie mondiale, contemporan al unora dintre cele mai importante momente din istoria națională. Interviul a fost realizat de către doi tineri cercetători la vremea aceea : Octavian Roske și Gheorghe Anghelescu.

Titus Gârbea a luptat în Primul Război Mondial cu gradul de sublocotenent de artilerie, în bătăliile din Gorj, la Câmpu Mare și la Podul de peste Jiu. În perioada campaniei din 1917, a făcut parte din Grupul de comandă al Brigăzii 15 artilerie din Divizia 15, comandată de generalul Paul Angelescu și a fost avansat la gradul de locotenent. După o activitate ca atașat militar al României în Germania, Elveția și Olanda (1937-1940), țările nordice și baltice (1940-1942), în timpul campaniei în Răsărit (1941-1944), pentru dezrobirea Basarabiei și Nordului Bucovinei ocupate de URSS, Titus Gârbea a avut responsabilități, în calitate de șef al Detașamentului de legătură „Colonel Gârbea” cu Grupul de Armate Sud (1 iulie 1942 - 1 mai 1943), de comandant al Brigăzii 18 Artilerie (1 mai 1943 - 24 martie 1944) și de șef al Detașamentului român de legătură cu OKW (Oberkommando der Wehrmacht - Înaltul Comandament al Wehrmachtului) și OKH (Oberkommando des Herres - Înaltul Comandament al Armatei de Uscat) (24 martie 1943 - 21 august 1944), toate acestea reprezentând și dovada unei înalte aprecieri a calităților sale de militar și de diplomat. Ca semn de prețuire a meritelor sale pe plan militar, în anul 1943 a fost înaintat la gradul de general de brigadă. După evenimentele din decembrie 1989, generalul Titus Gârbea ca veteran al celor două războaie mondiale era frecvent solicitat să acorde interviuri și să țină cuvântări cu prilejul zilelor festive (în special de 1 Decembrie). Ca o recunoaștere a meritelor sale, generalul în retragere Titus Gârbea, veteran de război, a fost înaintat la gradul de general-locotenent în retragere, la 17

septembrie 1993, când a aniversat vârsta de 100 ani. Apoi, la propunerea ministrului apărării naționale, a fost înaintat la gradele de general de corp de armată (r) (19 septembrie 1996) și de general de armată (r) (22 septembrie 1998), „*pentru merite deosebite în întreaga sa activitate desfășurată în cele două războaie mondiale*”. Generalul Titus Gârbea a încetat din viață în decembrie 1998, la vârsta de 105 ani.

Interviul prezintă opiniile lui Titus Gârbea cu privire la evenimente cruciale din istoria țării noastre, cu accent pe momentele legate de participarea României la Primul și cel de-al Doilea Război Mondial, semnificația participării armatei române la războiul din Răsărit, în anii 1941-1944, pentru eliberarea Basarabiei și a Nordului Bucovinei, teritorii ocupate de URSS în iunie 1940. Documentul cuprinde și o serie de referiri la activitatea serviciilor de informații românești și străine, din care, cu acordul conducerii Institutului Național pentru Studiul Totalitarismului, prezentăm câteva fragmente pentru cititorii revistei „*Periscop*”.

*

„Întrebare: Cum s-a manifestat spionajul străin în România, până în 1939?”

Răspuns: Spionajul străin în România a fost virulent mai ales din partea U.R.S.S. Sovieticii au avut activități extinse de spionaj peste tot, cum au și acum. Este și normal. O doctrină revoluționară se sprijină și pe spionaj, în afară de activitatea revoluționară propriu-zisă, iar acțiunile întreprinse în această direcție pot să meargă până la crime, atentate și asasinat. Rusia sovietică se deda la un spionaj foarte abil, bine plătit. Totdeauna, rușii au știut să folosească rudele din țară ale unor cetățeni sovietici sau să speculeze slăbiciunile acelor care dețineau secrete de stat sau secrete militare. Dau un exemplu. Un general al armatei române a ajuns ministru de război. Este vorba despre generalul de cavalerie Ludovic Mircescu¹. Nu era evreu, era român. Foarte dotat, inteligent, însă muieratic.

¹ Generalul Ludovic Mircescu (1872 - 1930) - a fost comandant al Jandarmeriei Române (1918-1919) și ministru al apărării naționale (1926 - 1927). În vara anului 1926, pe când se afla la Vatra Dornei, o „*prietenă*” („*Gerda*”), infiltrată de către serviciile secrete sovietice în anturajul generalului, încă din perioada când acesta se afla la Cernăuți și îndeplinea funcția de comandant al Diviziei 8 Infanterie, i-a sustras „*Planul de mobilizare al armatei române pe anul 1926*”. În anul 1928, serviciile secrete britanice au informat Ministerul de Război despre identificarea unor copii ale acestui important document, al cărui original se afla în posesia Uniunii Sovietice. Documentul conținea 100 de pagini, cu anexe grafice și schițe, care aveau un caracter strict secret. Stabilind culpabilitatea generalului Ludovic Mircescu în dispariția documentului, o comisie de anchetă i-a cerut să demisioneze din

Fusese multă vreme în funcții de comandă în Bucovina, la Cernăuți. Îi plăcea această provincie. Și acolo, se ducea din când în când, chiar și ca ministru. De fiecare dată vizita Vatra Dornei și își lua câte o femeie după el. Nu mai era însurat. Între aceste femei a fost și o spioană, foarte abilă („Gerda” – n.n.). Atunci când se afla în Bucovina, lucrările importante îi erau prezentate acolo. Între aceste lucrări i s-a adus de la Marele Stat Major o fracțiune din planul nostru de mobilizare a unor mari unități. Planul era un document important și voluminos. Ofițerul care i l-a adus a avut inspirația să-i ceară iscălitura că l-a primit, ca să-l studieze. Acest ofițer a primit iscălitura ministrului de primire a planului de mobilizare, și s-a întors la București. Ministrul l-a pus într-un sertar. Spioana a sesizat că ofițerul de la Marele Stat Major a adus un document important. Aceasta era în legătură cu agenții sovietici aflați în apropiere, peste Nistru, și unii erau chiar în Bucovina. Când ea a luat documentul voluminos, a fugit ajutată de acești agenți și au trecut (cu toții) dincolo de frontieră. Documentul fiind în evidențele Marelui Stat Major, după un timp de așteptare, i s-a cerut lui Mircescu să-l înapoieze deținătorului de drept, dat fiind că numai acolo, potrivit normelor, trebuia să fie păstrat. Dar chestiunea returnării s-a mai amânat.

Î: Nu era un duplicat?

R: Putea să fie și duplicat, însă, documentul era, totuși, un document secret și trebuia să se întoarcă la Marele Stat Major. Mai târziu, se publică la Viena un extras din acest document, din care rezulta că, *„iată ce spirit agresiv există în România, față de Uniunea Sovietică”*. Se insinua că același „*spirit agresiv*” îl poate avea România și față de ceilalți vecini, pentru că iată, există o dovadă și anume documentul oficial emis de Marele Stat Major. Așa am luat noi cunoștință că documentul de mobilizare al marii unități a fost divulgat și că acest document a dispărut”.

(...)

„Î: Despre serviciile de informații sovietice, spionajul și infiltrarea sovietică în armata română, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, ce ne puteți spune?

R: Spionajul sovietic era foarte activ în România. În materie de spionaj, trebuie să recunoaștem că rușii erau foarte abili. Ei întrebunțau și

armată. Afacerea a fost mușamalizată, pentru a nu se produce tensiuni în rândul armatei. Generalul Ludovic Mircescu a încetat din viață la data de 17 noiembrie 1930 în București.

populația românească, chiar cu mită, cu fel de fel de lucruri, dar mai ales, cu bani.

Î: Aveau sovieticii bani pentru așa ceva?

R: Aveau, aveau, pentru astfel de lucruri. Nu cruțau banii pentru a obține informații. Ei foloseau și agenți lansați cu parașuta, cât și semnale luminoase, fumuri și flăcări. Se știe prea bine că au fost, de multe ori, descoperiți asemenea agenți lansați sau rezidenți, lăsați cu mult timp înainte și care semnalau apropierea forțelor noastre, fie alte intenții operative ale noastre. Aceste semnale, câte două, câte trei, câte patru, apăreau în cursul nopții și ele erau văzute de către avioanele sovietice, cărora le dădeau anumite indicații. A fost virulentă această activitate a spionajului sovietic, în spatele rândurilor noastre.”

(...)

„Î: Cum a colaborat armata română cu Ministerul de Interne, în perioada interbelică, în anii 1941-1945, precum și în perioada postbelică? Interesează, desigur, atât colaborarea, dar și conflictele dintre cele două instituții, măsurile pe care Ministerul de Interne le-a întreprins împotriva armatei.

R: Legătura dintre Ministerul de Interne și Ministerul de Război a fost totdeauna bună, pentru că Ministerul de Interne avea nevoie de armată la un moment dat când mișcări interne, periculoase, ar fi pus în poziție proastă un ministru sau un guvern. Conflicte între cele două instituții n-au prea existat.

Î: Armata a ajutat în permanență Ministerul de Interne, pentru că acesta era neputincios cu forțele sale, în perioada interbelică?

R: Atunci, da. Ministrul de Interne nu avea armata lui, decât Poliția, care era slabă, nu era pregătită, spre deosebire de acum, când în afară de Miliție, în structura M.I. se găsește Securitatea care e o forță redutabilă. Pe lângă aceste forțe, mai sunt și așa-zisele formațiuni patriotice, care oricând pot fi mobilizate. Deci, armata se găsește în situația de a fi întrebuințată nu atât pentru mișcările interne, cât pentru apărarea fruntariilor.

(...)

„Î: Ce ne puteți spune despre ascensiunea serviciului secret intern și rolul lui Mihail Moruzov în fruntea acestuia?

R: Serviciul Secret de Informații a fost o formațiune apărută în timpul Primului Război Mondial, destul de târziu, și până la revenirea regelui Carol al II-lea în țară, adică până la *Restaurație*, a avut un rol șters, fiind numai la dispoziția Ministerului de Interne. Serviciul avea un personal foarte redus, funcționând în paralel cu serviciul secret militar care era în

mâna Marelui Stat Major. Acest serviciu secret avea scopul ca să culegă informații, sub orice formă, prin orice mijloc, întrebuițând, uneori, și spionajul, dar odată cu venirea regelui Carol al II-lea (iunie 1930 –n.n.), el a luat o dezvoltare importantă și a fost încredințat unui oarecare Mihail Moruzov, care lucra mână-n mână cu Secția de Informații din Marele Stat Major al armatei. L-am cunoscut pe acest Moruzov, care avea o figură mongoloidă, caracteristică, fața cu pomeții proeminenți, o privire vicleană și o inteligență remarcabilă, specifică unui șef de serviciu secret. El avea legături cu servicii secrete de dincolo de frontieră, după cum avea relații și cu Serviciul Secret al Mișcării Legionare. Însă acest Serviciu Secret a făcut abuzuri în ceea ce privește folosirea mijloacelor puse la dispoziție - bani, valută și acest lucru l-a revoltat pe generalul Ion Antonescu, care a fost la un moment dat șef al Marelui Stat Major și ministru de Război. Acest Serviciu Secret întrebuița fel de fel de agenți, bărbați sau femei, chiar și măturători de stradă sau lachei.

Î: Câteva exemple remarcabile mai știți?

R: Da. Antonescu s-a ridicat contra acestei forțe oculte a Serviciului Secret, fiind nedumerit de fondurile mari care i se puneau la dispoziție și care erau supuse aprobării ministrului de Război. Și el a zis: „*Cum se poate da o sumă așa de mare unui serviciu secret?!*”. La Curtea de Conturi, era un intendent, care mi-a povestit că l-a temperat pe Antonescu în revolta pe care acesta și-a manifestat-o: „*Cum e posibil ca un serviciu secret să facă stat în stat și să dispună de fonduri așa de mari?*”. El i-a explicat că, dată fiind valoarea informațiilor pe care le culegea acest serviciu pentru siguranța statului și pentru liniștea internă, ca și pentru siguranța monarhiei, se justifica importanța acordată și fondurile folosite de acest serviciu. El era întrebuițat în toate zonele, mai ales în Rusia sovietică, vecina noastră uriașă, care prin NKVD și GPU, cum se chemau serviciile secrete sovietice în acea perioadă, reprezenta o forță redutabilă. Și, se pare, Antonescu ar fi cedat după aceea și ar fi menținut serviciul acesta secret chiar și atunci când el a devenit conducătorul statului. Însă, acest Moruzov care era șeful serviciului și care deservea atunci oligarhia și pe rege, era dușmanul de moarte al legionarilor. Moruzov a fost lichidat de către legionari, în noaptea de 26/27 noiembrie 1940, la închisoarea Jilava, fiind în lotul celor 64 de înalți demnitari ai statului asasinați atunci. Iar Serviciul Secret de mai târziu, condus de Eugen Cristescu, a fost lichidat de comuniști. Acesta a fost arestat și după aceea, întrebuițat ca sursă de informații de către comuniști. Orice guvern, orice conducere care venea avea o poliție secretă sau un serviciu secret, pentru propriile sale nevoi.

Î: Deci era folositor serviciul secret intern. Care era competența cadrelor din M.I. în perioada interbelică și până în 1945?

R: Competența cadrelor, adică a ofițerilor de la Ministerul de Interne se măsoară prin abilitatea șiretlicurilor pe care ei le demonstau atunci când se făceau alegeri sau când era vorba de a anihila o mișcare de revoltă, de răscoală sau de front. M.I. alegea pe aceștia și îi trimitea la poliție ca și în organele de pregătire a alegerilor. Nu erau vârfuri culturale, științifice, fiindcă n-avea nevoie serviciul secret de asemenea vârfuri. Așa că, ori de câte ori vedeai o mare de militari la Ministerul de Interne, te întrebai ce valoare au aceștia pentru alegeri, pentru reprimarea mișcărilor și nu ce valoare culturală, spirituală, filozofică sau politică ar fi avut ei.

Î: Monarhia a fost sprijinită de M.I.?

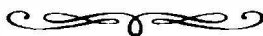
R: Da, a fost sprijinită de M.I., pentru că monarhia, la rândul ei, sprijinea Ministerul de Interne. Deci era o reciprocitate. Dar monarhia nu totdeauna a avut încredere în Ministerul de Interne. De aceea, dacă M.I. avea un titular politic, stabilit de către Guvern și impus de către șeful Guvernului, regele, ca să facă echilibrul unei exagerări sau unei mișcări de fond, își avea la Ministerul de Război, totdeauna, titularul care putea să execute un ordin din partea capului statului, adică din partea regelui. Deci, ori de câte ori, regele se temea de o mișcare credincioasă Ministerului de Interne, venea, pentru echilibru, și pune la Ministerul de Război un om al său.

Î: Avea o forță foarte mare M.I., până în 1945?

R: Da.

Î: Și, comparativ cu situația de astăzi, ca forță politică, care minister era mai puternic?

R: Ca forță politică, este covârșitor Ministerul de Interne de astăzi. Este mult mai puternic, pentru că el face o legătură în cadrul acestei triade : capul statului, șeful Guvernului, securitatea cu forțele ei. Deci, M.I. de astăzi este mâna și unealta principală a conducerii statului. Nu se poate compara ceea ce este astăzi cu ceea ce era atunci”.

SERVICIILE SECRETE ȘI MAREA CONFRUNTARE DE LA STALINGRAD

Alexandru Omeag

Articolul nostru este inspirat dintr-o serie de materiale publicate în timp, în reviste de specialitate din Franța, de către istoricul militar Alexandru Mihail, fiul fostului șef al Marelui Stat Major al Armatei României, generalul de armată Gheorghe Mihail.

PUȚINĂ ISTORIE A SERVICIILOR SECRETE GERMANE

Marele învățat chinez Ku Zi Yu concluziona în faimoasele sale „Eseuri de geografie istorică” (1680) că „oricine se pregătește să declanșeze operațiuni militare într-o anumită regiune a unei țări trebuie să adune informații din întreaga țară, altfel nu va reuși, indiferent dacă preconizează o operațiune ofensivă sau defensivă.”

Iată de ce, în 1940, când Adolf Hitler creiona planurile de invadare a Uniunii Sovietice (Operațiunea „Barbarossa”), Înaltul Comandament al Armatei Germane (Oberkommando der Wehrmacht - OKW) își îndrepta privirile spre Serviciul de informații și contrainformații militare – Abwehr – condus de amiralul Wilhelm Canaris. Prestigiul acestuia se afla la apogeu. OKW și, mai ales, Serviciul de Informații pentru Armatele Străine din Est (Fremde Heere Ost - FHO), care îi era subordonat, au realizat însă că, în ceea ce privește cunoașterea situației interne din URSS, Abwehr avea puține date și acelea nesemnificative.

Wilhelm Canaris

Spre deosebire de frontul vestic, în special pe direcția Franța, unde situația informativă părea a fi sub control, Amiralul Canaris nu avea încă un tablou clar al situației militare, politice și economice din URSS, fără a mai vorbi despre posibila organizare a unei Coloane a 5-a, ceea ce îl punea într-o anumită dificultate în raporturile cu celelalte structuri de informații germane, pe care le vom trece rapid în revistă.

Din anul 1919, în Armata terestră (Reichswehr) funcționa un serviciu de informații (interne și externe) și contrainformații: Abwehr care,

în 1928, a preluat controlul asupra principalului său rival – Serviciul de informații al Marinei militare. Paradoxal, în 1932 chiar un ofițer de marină – căpitanul de fregată Conrad Patzig – a preluat conducerea Abwehr, la recomandarea colonelului von Bredow, făcând din **Abwehr un serviciu puternic și omniprezent**. Acesta înființase, pentru zona de Est, trei baze: Berlin, Stettin și Königsberg, cu misiunea de a supraveghea cu prioritate Polonia, considerată la vremea aceea cel mai periculos dușman al Germaniei.

În prima parte a anului 1934, apare **primul rival: Sicherheistdienst – SD**, adică Serviciul de Securitate și Informații al Schutzstaffel (SS), condus de Oberführer **Reinhard Heydrich**, fost ofițer de marină care, tot paradoxal, nu iubea nici Marina și nici marinarii. Scopul nemărturisit dar transparent al SD era clar: preluarea controlului asupra tuturor serviciilor germane de informații, civile și militare. Simțind parcă pericolul, Conrad Patzig l-a determinat pe Hitler să semneze un decret care întărea prerogativele Abwehr de unic responsabil cu activitatea de informații și contrainformații militare. Obligat să părăsească conducerea Abwehr în octombrie 1934, Conrad Patzig l-a recomandat Amiralului Raeder pe căpitanul de marină Wilhelm Canaris. Conjunctura numirii nu era dintre cele mai favorabile pentru noul șef al serviciilor de informații militare: Reichswehr devenise Wehrmacht, iar Înaltul Comandament al Armatei Germane-OKW avea în subordine trei mari componente: Armata terestră, Marina și Forțele aeriene, Abwehr fiind de acum dependent direct de OKW. Pentru a suplini pierderea controlului asupra serviciului de informații și contrainformații militare care îi fusese subordonat, Comandamentul Armatei Terestre - OKH și-a creat propria structură de intelligence - **Serviciul de Informații Armate Străine din Est** (Fremde Heere Ost - **FHO**), care a dobândit rapid o importanță semnificativă. De FHO depindeau atașajii militari din străinătate și ofițerii de contrainformații din diferitele structuri ale Armatei terestre.

Apăruse, astfel, **al doilea rival al Abwehr**, de această dată chiar în interiorul armatei. De altfel, nu un ofițer al Abwehr, ci un reprezentant al FHO, generalul Ulrich Liss, a fost trimis să cerceteze și exploateze arhivele Marelui Cartier General francez abandonate într-un tren aflat în triajul Gării din La Charité-sur-Loire. Mai mult, noua structură informativă a creat și dezvoltat și o secție de analiză-sinteză, domeniu pe care Abwehr îl neglija. Erau primele „*săgeți otrăvite*” lansate spre Abwehr, iar urmarea era previzibilă: **la 1 aprilie 1942, Sicherheistdienst – SD prelua o bună parte din atribuțiile și prerogativele Abwehr.**

ROLUL SERVICIILOR ÎN PREGĂTIREA OPERAȚIUNII**„BARBAROSSA”**

La începutul lunii septembrie 1940, FHO a cerut de la Abwehr informații despre unitățile armatei sovietice din Est, în vederea preparării planului „Barbarossa” (după numele împăratului german care a condus a treia Cruciadă), susținând că „*este aproape imposibil de obținut informații despre acest subiect*”, condiții în care „*este, practic, imposibil de a realiza o estimare asupra potențialului uzinelor de armament.*” Situația existentă în 1940 a fost confirmată și de **generalul Friedrich Wilhelm Ernst von Paulus** în memoriile sale: „*Serviciile de informații militare au fost incapabile să furnizeze Armatei evaluări clare asupra principalelor centre industriale din Uniunea Sovietică.*”

Rațiunile lipsei crase de informații sunt multiple, analiști militari occidentali invocând colaborarea politică, militară și economică germano-sovietică din anii '20, dar și complicitatea SD (pe filiera cehă) cu serviciile secrete sovietice, considerată de Canaris ca inadmisibilă. Mai mult, amiralul acuza la vremea respectivă faptul că Sicherheitsdienst avea propria rețea de agenți în străinătate, recrutați din rândul etnicilor germani sau al partidelor de extremă dreapta, ceea ce ar fi afectat munca specifică a cadrelor din Abwehr.

Cu alte cuvinte, cele două servicii se cam „*călcau pe picioare*” nu doar în Vest, mai ales în Franța, dar și în Polonia și statele dunărene, în mod particular în România, pe probleme legate de resursele petrolifere. După anihilarea Cehoslovaciei, eforturile informative ale Abwehr s-au focalizat spre Vest și Polonia, rezultate notabile fiind înregistrate în Belgia, Olanda, Norvegia, Danemarca și, îndeosebi, în Franța. În Balcani, acțiunile Abwehr au vizat menținerea controlului german asupra petrolului din România, esențial pentru susținerea eforturilor de război ale Reichului.

Deși infiltrările de agenți nu au fost neglijate, **Uniunea Sovietică s-a dovedit a fi dificil de penetrat informativ**, din cauza organizării administrative și a eficienței serviciilor de contraspionaj autohtone. Ca urmare, din 1935, Abwehr a adoptat strategia cooperării cu unele țări din vecinătatea URSS (Estonia, Ungaria sau Japonia), fără a merge însă prea departe. Activitățile specifice în această direcție au fost, practic, blocate de semnarea Pactului Ribbentrop-Molotov, la 23 august 1939, și de un ordin al lui Adolf Hitler, care a interzis formal orice acțiuni ale Abwehr pe teritoriul sovietic.

Amiralul Canaris nu a încercat să corecteze decizia Führerului, în pofida reputației și influenței sale legendare. Mai mult, la 26 martie 1940, șeful Abwehr semnase o directivă internă secretă, pentru a se asigura că „*nu*

trebuie făcut nimic care ar putea ofensa rușii". Într-o asemenea situație, Abwehr a încercat să suplinească lipsa de informații despre Uniunea Sovietică prin valorificarea unor date din arhivele poloneze și cehoslovace, pe care reușise să le recupereze, cele ale țărilor baltice fiind deja în mâinile rușilor.

Speranțele amiralului Canaris veneau din România. În octombrie 1939, maiorul Erich Pruck, șeful Secției Rusia și Balcani din cadrul Abwehr, s-a întâlnit cu reprezentanți ai serviciilor secrete din țara noastră, în scopul „*analizării măsurilor de asigurare a securității livrărilor de petrol românesc.*” Conducătorul la vremea aceea de Mihail Moruzov, deja faimosul SSI construise redutabile rețele de agenți implantate atât în Vest (Ungaria), cât și în URSS. Prudent, și fără a avea acordul Abwehr, maiorul Erich Pruck a refuzat propunerea lui Moruzov de a le pune la dispoziție informații esențiale pentru Germania, culese din spațiul sovietic, afirmând: „*Amiralul Canaris mi-a ordonat să nu accept niciun fel de acord privitor la Uniunea Sovietică.*”

Ceea ce nu a reușit – sau nu a vrut – atunci maiorul Erich Pruck avea să se întâmple un an mai târziu, când Canaris și Moruzov au ajuns la un acord privind schimbul de informații referitoare la Uniunea Sovietică. Colaborarea în materie de intelligence se anunța promițătoare pentru Reich, însă serviciile secrete românești nu puteau uita perfidia și jocul de interese care sfârtecaseră România și nici amenințările Germaniei și Italiei pentru cedarea Transilvaniei.

Și cum un necaz nu vine niciodată singur, au urmat evenimente cu un puternic impact asupra unității și forței serviciilor secrete românești: abdicarea Regelui Carol al II-lea, instaurarea dictaturii mareșalului Antonescu, sprijinit de Garda de Fier, arestarea și asasinarea șefului SSI, Mihail Moruzov.

Fidel strategiei lui Otto von Bismarck – evitarea războiului pe două fronturi – amiralul Canaris ar fi făcut orice pentru a nu se ajunge la un conflict armat cu URSS, sens în care a pus la dispoziția Serviciului de Informații Armate Străine din Est - FHO - date exagerate despre puterea sovietică și intențiile sale agresive. Neîncrezători în veridicitatea informațiilor furnizate de Abwehr, conducerea FHO concluziona: „*faptul că URSS nu a exploatat precedentele ocazii favorabile pentru declanșarea unui*

Mihail Moruzov

atac, precum și atitudinea conciliantă și eforturile sovieticilor de a evita orice sursă de potențial conflict, fac puțin probabilă trecerea la acțiuni ofensive.”

STALINGRAD – ÎNCEPUTUL SFÂRȘITULUI

Amiralul Wilhelm Canaris nu se putea opune însă voinței ferme a lui Adolf Hitler de declanșare a Operațiunii „Barbarossa” și, într-o asemenea perspectivă, **a adoptat o serie de măsuri**, pentru a nu fi luat prin surprindere:

- **concentrarea** întregului personal al Abwehr I (informații externe), responsabil cu acoperirea informativă a spațiului sovietic, într-un centru unic, cu numele de cod „Walli I”, instalat în apropiere de Varșovia și condus de un maior de origine rusă;
- **formarea** unor grupe de acțiune (comandouri), pe lângă cele trei grupuri de arme;
- **consolidarea** legăturilor cu lideri ai naționaliștilor ucraineni, baltici, caucazieni etc.

Amiralului îi lipsea însă esențialul: o rețea de agenți implantați în interiorul teritoriului sovietic. În ajunul bătăliei unde urma să se joace chiar soarta Germaniei, ineficiența serviciilor de informații și disputele dintre liderii acestora au afectat capacitatea Abwehr de principal serviciu secret, astfel că amiralul Canaris a lipsit armata de informațiile necesare unei evaluări realiste a complexității unei confruntări de genul celei ce avea să urmeze la Stalingrad.

Era debutul declinului mitului Wilhelm Canaris și al reputației Abwehr, care nu s-a putut corecta pe toată durata războiului.

Informațiile furnizate de Abwehr la începutul anului 1942 confirmau ceea ce Hitler și Înalțul Comandament al Armatei Germane (Oberkommando der Wehrmacht - OKW) doreau să audă: *„Resursele sovieticilor sunt, practic, epuizate după eforturile din iarna 1941/1942 pentru apărarea Moscovei. Rezervele, firave, sunt concentrate în regiunea Smolensk, fiind probabilă o ofensivă spre vest și sud-vest, pentru a îndepărta amenințarea care plana asupra Moscovei și crearea de dificultăți forțelor germane care operau în Sud.”* Pentru OKW era de la sine înțeles că *„forțele sovietice sunt insuficiente pentru a urmări simultan două obiective.”*

Informațiile furnizate de SSI erau ceva mai aproape de realitățile din teren, însă au fost receptate cu prudență de generalul von Weichs, comandantul Grupului de armate B, care le considera *„nefondate și alarmiste.”* Rapoartele Serviciului Secret de Informații precizau că *„Armata Roșie pregătește o ofensivă puternică la Cotul Donului. În acest scop, sunt*

în curs de regrupare mari unități care n-au fost niciodată în prima linie, bine instruite și echipate, care provin din Siberia. Ofensiva ar putea avea loc pe 25 octombrie, probabil pe axa Kletzkaya-Rostov, fiind disponibile 6-700 de tancuri... Industria sovietică de război nu este atât de distrusă precum pare și dispune încă de suficiente rezerve în spatele frontului..."

Reinhard Gehlen

Colectarea, evaluarea și analiza informațiilor obținute de Abwehr erau tot mai sever criticate de Serviciul de informații Armate Străine din Est –FHO, care susținea că „orice provine de la Canaris nu are nicio valoare, iar Abwehr nu dispune de mijloacele materiale și umane pentru a răspunde exigențelor Statului Major.”

Numirea în fruntea FHO a colonelului **Reinhard Gehlen** (primul șef al viitorului BND – spionajul german postbelic) la 1 aprilie 1942 și a unui membru SS la comanda securității interne a Abwehr, precum și

autorizarea obținută de SD pentru a desfășura activități informative în exterior, au diminuat semnificativ importanța serviciului condus de Canaris – un preludiu la desființarea Abwehr, doi ani mai târziu, la 12 februarie 1944.

De la debutul campaniei în Est și, mai ales, în preajma bătăliei de la Stalingrad, **Adolf Hitler și Înaltul Comandament al Armatei Germane - OKW** au fost lipsiți de evaluări pertinente și realiste din partea serviciilor secrete, astfel încât decidenții germani **au luat dorințele drept certitudini**, iar rezultatele s-au văzut.

SEBASTIAN GORKA – UN AVENTURIER LA CASA ALBĂ

Andrei Balogh

La sfârșitul lunii august 2017, știrea demisiei adjunctului consilierului președintelui Trump pentru probleme privind securitatea națională, Sebastian Gorka, a făcut înconjurul lumii, în contextul atenției acordate de mass-media luptei pentru putere din interiorul noii Administrații de la Washington.

Trebuie să precizăm de la început că, în ciuda titlaturii postului pare care-l ocupa, acesta nu era direct subordonat consilierului pentru securitate națională, Herbert Raymond McMaster, ci consilierului pentru probleme strategice, Steve Bannon. De altfel, plecarea lui Gorka s-a produs la câteva zile după ce Bannon și-a anunțat demisia din cadrul Administrației Trump.

Deși în declarațiile făcute după demisia sa, Gorka a încercat să acrediteze ideea că aceasta este legată de cea a controversatului său fost șef, el însuși recunoaște că după numirea la Casa Albă, în luna ianuarie 2017, nu i s-a acordat avizul permanent de securitate. În aceste condiții, nu era greu de prevăzut că, mai devreme sau mai târziu, ar fi fost nevoit să părăsească anturajul președintelui american.

La o simplă parcurgere a CV-ului oficial al lui Sebastian Gorka sunt evidente legăturile acestuia cu serviciile de informații din Marea Britanie și Ungaria și prezumția că este agent al acestora. De altfel, Gorka a avut probleme cu obținerea avizului de securitate și în Ungaria, unde a trăit timp de 16 ani, înainte de a se căsători cu o americană bogată și a se stabili în Statele Unite. Deși, din anul 1992, a lucrat în cadrul Ministerului Apărării de la Budapesta, iar din 1998 a fost consilierul liderului partidului FIDESZ, Viktor Orban, când a fost numit în comisia parlamentară care a investigat acuzația că primul-ministru ungar de atunci, Péter Medgyessy, ar fi fost ofițer de securitate în perioada comunistă, Biroul de Securitate Națională (Nemzetbiztonsági Hivatal - NH) i-a respins lui Sebastian Gorka cererea de a i se acorda acces la documente cu caracter secret, din cauza suspiciunilor că era agent al serviciilor de informații britanice. Interesant este că Gorka, născut în Marea Britanie, nu a ascuns niciodată faptul că, înainte de stabilirea temporară în Ungaria, a lucrat în cadrul unei unități a serviciilor de informații militare britanice.

Nici nominalizarea în importanta funcție de la Casa Albă nu a fost lipsită de dificultăți. Aceasta a fost tergiversată până la pronunțarea unei

sentințe judecătorești referitoare la faptul că, în anul 2016, a fost surprins având în bagaje un pistol în timp ce se îmbarca într-o cursă aeriană internă. Având în vedere că judecătorul a decis ca fapta acestuia să fie sancționată doar cu amendă și o perioadă de probă de 6 luni, abia după expirarea acesteia și-a putut lua în primire noua funcție de la Casa Albă.

De asemenea, meteorica sa apariție în calitate de asistent al consilierului prezidențial pentru securitate națională a provocat îngrijorare în cadrul Comunității de informații din Statele Unite din cauza faptului că profesionalismul său în problematica islamismului radical era mai mult decât îndoielnic.

Sebastian Gorka și soția sa, la balul prilejuit de inaugurarea mandatului președintelui Donald Trump (Gorka este îmbrăcat în uniforma membrilor Ordinului *Vitezi Rend* din care a făcut parte tatăl său și poartă o decorație a acestuia.)

Și pentru că toate acestea parcă nu erau de ajuns, Sebastian Gorka nu și-a ascuns concepțiile sale naționalist-extremiste și iredentiste, precum și faptul că a evitat să se delimiteze de cel cărui îi fusese consilier în Ungaria, lăsând în acest fel să transpară sprijinul implicit de pe noua poziție dobândită la Casa Albă pe care Gorka era de așteptat să-l acorde regimului Orban de la Budapesta.

Ca urmare, nu este de mirare că Sebastian Gorka a devenit ținta unor atacuri virulente din partea organizațiilor evreiești din Statele Unite și Ungaria, precum și a mass-media controlate de acestea.

În condițiile măsurilor antiteroriste din zilele noastre, dacă ești normal la cap și nu ai intenții criminale, nu pleci la aeroport cu un pistol în bagaje, chiar dacă te duci pentru a ține expuneri la Departamentul Apărării al Statelor Unite. Nu te afișezi în public cu o decorație pe care nu ai dobândit-o personal. Ce ar fi dacă fiii și nepoții ar face acest lucru cu decorațiile obținute de părinții lor? Ca să nu mai vorbim de valoarea reală a articolelor și discursurilor sale pe tema islamismului radical, domeniu în care s-a autoproclamat „expert”.

Și totuși, un asemenea aventurier a ajuns să fie promovat într-o înaltă poziție în cadrul Administrației de la Washington. Chiar și numai câteva luni!

**CULTURA DE SECURITATE,
CULTURA POLITICĂ**

TRATATUL DE LA TRIANON – AMNEZII VOITE

Camil Mureșanu

Camil Mureșanu, istoric, membru titular al Academiei Române, președintele filialei din Cluj a Academiei Române, s-a născut la 20 aprilie 1927, la Turda, în familia preotului greco-catolic Teodor Murășanu. Printre lucrările sale se numără: *Ioan de Hunedoara și vremea sa*, București 1957, *Revoluția burgheză din Anglia*, București 1964, *Erdély története*, vol. 2, București 1964, [în colaborare], *Monumente istorice din Turda*, București 1968, *Beziehungen zwischen der rumänischen und sächsischer Forschung im 19. und 20. Jahrhundert*, în: *Wege landeskundlicher Forschung*, Köln-Wien 1988, *Națiune, naționalism. Evoluția naționalităților*, Centrul de Studii Transilvane, Cluj 1996, *John Hunyadi. Defender of Christendom*, Iași-Oxford-Portland 2001. Istoricul clujean Varga Attila, care i-a fost student, scrie despre Camil Mureșanu că a fost „modelul dascălului erudit și al oratorului excepțional ce a lăsat în urmă amintiri de neuitat. Într-o perioadă în care școala românească se luptă încă intens cu o serie de neputințe și anomalii, iar criza ei de modele de referință este una extrem de acută, amintirea unui erudit, care a încercat mereu să-i învețe pe elevii săi cum să construiască punți solide de legătură între oameni și culturi, este mai mult decât binevenită”. A plecat dintre noi la 21 februarie 2015 la Cluj-Napoca, omagiat și regretat de întreaga comunitate a istoricilor români. Era numit de studenți și colegi „Lordul” datorită erudiției sale și fineții care îl caracterizau.

Publicăm în revista Periscop unul dintre cele mai reprezentative eseuri ale distinsului istoric atât prin abordarea „*sine ira et studio*”, cât și prin acuratețea documentației (**Dorin Suciu**).

*

Nu puține sunt evenimentele și lucrurile despre care se vorbește mereu și mult, fără a fi îndeajuns de bine cunoscute. Așa se întâmplă în momente ale conversației curente, în discursul științific sau în

cel politic. Frecvența și intensitatea fenomenului sunt proporționale cu interesul stârmit de un fapt sau altul. *Focalizarea atenției asupra lui determină formarea unei imagini unilaterale, câteodată distorsionate de inflamarea spiritelor, dar implantându-se astfel în conștiința publică.* Uneori faptul poate avea consecințe de-a dreptul nocive, alteori doar regretabile.

Oricum e o datorie ca opinia publică să fie corect și complet informată, mai ales despre evenimente de prima însemnătate.

ÎNTRE UNGARIA ȘI RESTUL LUMII

Printre cazurile de mai sus poate fi înscris și Tratatul de la Trianon. Încă de la semnare, la 4 iunie 1920, în elegantul palat construit la 1687, în apropierea celui de la Versailles, de celebrul arhitect Jules Hardouin-Mansart, acest tratat de pace cu Ungaria a stârmit pasiuni politice contradictorii aprige. *Cei direct vizați prin el îi atribuie rolul exclusiv al unui fel de „manual de disecție” al fostului mare stat maghiar, reconstituit în cadrul monarhiei habsburgice, între 1867-1918.*

Că prin el s-a confirmat dezmembrarea acestui stat și alipirea părților sale, locuite de alte naționalități decât cea maghiară, la statele care s-au format atunci ori și-au desăvârșit unitatea națională - *acest fapt nu e de tăgăduit.*

Dar e necesar să se știe că **Tratatul de la Trianon a fost un act foarte complex, care a reglementat mult mai multe lucruri decât problema frontierelor dintre Ungaria și țările vecine cu ea.**

Tratatul a cuprins un preambul și 14 părți, în 364 de articole, a căror întindere acoperea 164 de pagini de tipar, *in octavo*. *El a fost semnat de 36 de plenipotențieri, în numele a 23 de state.* Dintre acestea, 11 erau state europene din tabăra Antantei, iar 12 din afara Europei. *Din Europa, semnatarile au fost: de o parte Ungaria, iar de cealaltă fostele state beligerante - Franța, Marea Britanie, Italia, Portugalia, Belgia, Muntenegru, Grecia, România, și cele trei state noi: Polonia, Cehoslovacia și Regatul sârbo-croato-sloven, cum s-a numit inițial Iugoslavia.* Dintre țările extraeuropene, au semnat tratatul: S.U.A., Canada, Australia, Noua Zeelandă, Uniunea Sud-Africană, India, Japonia, China, Cuba, Nicaragua, Panama și Thailanda (numită în text Siam).

Trianonul - aceasta e prima realitate ce se impune a fi cunoscută în legătură cu el - n-a fost deci un tratat între Ungaria și țările vecine, așa cum apare, simplificat, în publicistica interesată în a sugera că el a fost o „reglare de conturi” impusă de câteva țări, dornice să beneficieze de pe urma înfrângerii Ungariei în Primul Război Mondial și a „nedreptății istorice” a cărei victimă ar fi fost aceasta.

Trianonul a fost un tratat între Ungaria și restul lumii.

Reglementarea prin el a contenciosului problemelor dintre Ungaria și România ocupă un loc restrâns în ansamblul tratatului, deși, desigur, nu lipsit de importanță.

Vom exemplifica aceasta manieră de prezentare a tratatului printr-o privire, fie și numai rezumativă, asupra conținutului său, dar având calitatea de a pune în lumină și fața lui nevăzută, cea care practic nu se bucura de nici o atenție, *aspect incorect din punctul de vedere al cunoașterii științifice.* Preambulul tratatului cuprinde enumerarea statelor semnate și a împuterniciților fiecăruia. Atrage atenția faptul că guvernul ungar desemnase, spre a-l reprezenta, două personalități șterse: un ministru al Muncii și al Prevederilor Sociale și un funcționar din Ministerul de Externe, cu rang de ambasador. Ambii nu jucaseră decât roluri subalterne în viața politică de până atunci a Ungariei. *In practica diplomatică, un gest ca acesta are o semnificație ce nu poate scăpa nici unui observator.*

Potrivit unei reguli adoptate de actele finale ale Conferinței de pace de la Paris, Tratatul de la Trianon a reprodus, în prima sa parte, textul Pactului Societății Națiunilor, inclus ca o componentă organică a Tratatului de la Versailles, cu Germania. *Procedeeul a fost generalizat spre a semnifica punerea sub autoritatea Societății Națiunilor a marilor acte de politică internațională și a-i obliga pe toți semnatarii tratatelor de pace la o explicită recunoaștere a pactului.* În partea a doua sunt specificate traseele noilor frontiere ale Ungariei cu Austria, cu Regatul sârbo-croato-sloven, cu România și cu Cehoslovacia. *În cele 164 de pagini ale tratatului toată chestiunea graniței ungaro-române ocupă cam o coloană de text, pe o singură pagină.* Partea a treia s-a intitulat *Clauze politice europene.* În cadrul acestora, în articolele 45-47, este înscrisă recunoașterea de către România a necesității inserării în legislația sa de dispoziții pentru protejarea intereselor locuitorilor de altă rasă, limbă, religie, din teritoriile care cunoscuseră transferul de suveranitate în favoarea statului român.

Această clauză (din articolul 47) decurgea dintr-un tratat separat pe care România îl încheiase cu puterile aliate la 9 decembrie 1919, semnat fiind din partea sa de generalul Constantin Coandă, președintele din acel moment al Consiliului de Miniștri.

PREVEDERI NEAȘTEPTATE

Pe lângă garanțiile de drepturi pentru minoritățile de orice fel, tratatul acesta separat mai cuprinsese și prevederi referitoare la așa-zii „optanți” (locuitori care, după 1918, se strămutaseră în Ungaria; se pretindea recunoașterea drepturilor lor de proprietate în teritoriile care trecuseră sub suveranitatea altui stat).

Peste câțiva ani ele vor prilejui, în fața Societății Națiunilor și a Curții de Justiție de la Haga, o celebră dispută între România și Ungaria, în cursul căreia s-a ilustrat marele talent oratoric, diplomatic și juridic al lui Nicolae Titulescu, față în față cu experiența și prestața bătrânului conte Ápponyi.

Disputa a fost complicată de faptul că, între timp, România aplicase legea de reformă agrară, pe care „*optanții*”, în baza tratatului de mai sus și a celui de la Trianon, sprijinite fiindu-le interesele de către statul ungar, au socotit că o pot contesta, în ceea ce îi privea.

In aceeași a treia parte a tratatului este cuprins angajamentul României de a prelua, proporțional cu întinderea teritoriilor intrate sub suveranitatea ei, sarcinile financiare ale fostului stat ungar, de până la 1918.

Clauza respectivă este repetată pentru toate statele și teritoriile care, în planul transferurilor de suveranitate, aveau o tangență cu Ungaria. Un articol special se ocupa de portul Fiume (Rijeka), anexat de Italia printr-o acțiune unilaterală, până la urmă recunoscută de către Puteri.

Tot în această parte se întâlnesc o serie de prevederi oarecum neașteptate pentru cititorul neavizat.

Astfel: ***se sancționează independența Ungariei*** (proclamată de ea însăși în noiembrie 1918) ***și interdicția vreunei viitoare uniuni a ei cu alt stat.*** Este o aluzie la eventualitatea unui "*Anschluss*" cu Austria, pe care încerca atunci să-l readucă în actualitate Casa de Habsburg, prin ultimii ei reprezentanți.

Clauza independenței Ungariei a dat de lucru comisiilor care au elaborat tratatul. În noua ei situație de drept internațional, *Ungaria a trebuit să fie pusă a recunoaște sau, după caz, a nu recunoaște tratatele încheiate mai de multă vreme, când ea făcuse parte din Austria sau Austro-Ungaria.* Deși calitatea de parte la asemenea tratate fusese doar implicită, acum însă, în 1920, *trebuia specificat expres faptul că respectivele tratate erau neangajante pentru Ungaria independentă.*

Nu va mai surprinde deci pe nimeni că, prin Tratatul de la Trianon, Ungaria declara - în ce o privește - *nulitatea Tratatului de la Brest-Litovsk*, din 3 martie 1918, dintre Germania, Austro-Ungaria și guvernul rus bolșevic.

Se mai constată că prin articolul 69 Ungaria recunoaște tratatul din 30 decembrie 1864, în baza căruia Danemarca cedase ducatele Schleswig și Holstein Confederației germane. Sau că, printre alte articole, ea recunoaște tratatele dintre Austria, respectiv Austro-Ungaria, și Italia, de la Zurich (1859), Viena (1866) și Florența (1888).

De asemenea, Ungaria anulează tratatele sale cu foștii ei aliați de dinaintea sau din timpul războiului mondial.

Partea a IV-a conține reglementarea intereselor Ungariei în afara Europei: în Maroc, în Egipt, în Siam și în China. Este vorba despre lichidarea unor investiții și a unor capitaluri comerciale.

Partea a V-a a tratatului, cuprinzând clauze militare, este iarăși una mai delicată, din punctul de vedere al naturii problemelor pe care le soluționează în cadrul raporturilor dintre Ungaria și alte țări.

Nici ea nu are ca obiect exclusiv relațiile bilaterale cu România și nimic nu denotă vreo interpunere specială a țării noastre sau a altora din zonă, pentru a se obține o fixare de un anumit fel a viitorului statut militar al Ungariei.

LITIGII DE DETALIU

Tot ce se prevede, la acest capitol, se aseamănă cu condițiile impuse, pe planul respectiv, și altor state învinse. *Sunt aplicate, așadar, niște principii generale ce fuseseră introduse în toate tratatele de pace.*

Astfel: sunt stipulate demobilizarea armatei ungare, desființarea serviciului militar obligatoriu, limitarea viitoarelor efective armate la maximum 35 000 de ofițeri, subofițeri și soldați.

Mai multe articole precizează tipurile de armament îngăduite a rămâne în dotarea armatei ungare și prevăd în amănunt componerea, în efective și în tehnica de luptă, a marilor ei unități - divizii, brigăzi.

Articolele 120-132 se ocupă de soarta navelor de război ce aparținuseră marinei ungare și de unele probleme aeronautice, care atunci aveau o pondere redusă, în comparație cu timpurile de mai târziu.

Sunt specificate apoi atribuțiile comisiilor interaliatate de control pentru fiecare din domeniile de natură militară de mai sus, obligații în legătură cu prizonierii de război, cu evidența celor decedați și înmormântați pe teritoriul Ungariei.

Articolele 177-178 vor crea în viitor numeroase litigii de detaliu.

Ele prevedeau restituirea reciprocă - între Ungaria și statele în favoarea cărora avuseseră loc transferuri de teritorii - care fuseseră sub suveranitatea statului ungar până la 1918 - a arhivelor curente pe ultimii 20 de ani (deci de la 1900) și a arhivelor istorice privind teritoriile respective.

Va fi o chestiune extrem de greu de soluționat, fiindcă arhivele aveau multe fonduri și documente ce prezentau interferențe inextricabile de conținut între teritoriile devenite limitrofe în termenii Tratatului de la Trianon.

Lungi, amănunțite, obositoare, de natură a stârni admirația pentru documentarea și răbdarea experților care pregătiseră tratatul, sunt clauzele financiar-economice, extinse pe nu mai puțin decât 58 de articole.

În cadrul lor este specificată interdicția pentru Ungaria de a exporta aur până la data de 1 mai 1921; prevederea avea scopul de a împiedica diminuarea rezervelor ei de metal prețios, astfel ca acestea să poată servi achitării reparațiilor de război ce aveau a i se stabili ca sarcină.

În continuare imediată - obligația de a suporta întreținerea armatelor de ocupație de pe teritoriul ei, începând cu data de 3 noiembrie 1918 (data armistițiului de la Villa Giusti, cu Antanta) *precum și obligațiile statelor la care se alipiseră teritorii foste ale Ungariei de a prelua o parte din datoria de stat a acesteia, proporțională cu suprafața teritoriilor respective.*

În partea finală, Tratatul de la Trianon stabilește - pentru litigiile ce s-ar fi ivit în aplicarea sa - constituirea de tribunale mixte de arbitraj, formate din câte un reprezentant al părților în cauză și un al treilea, cooptat de ele prin consens.

Se stipulează, în linia tratatului separat de la 9 decembrie 1919, regimul proprietăților locuitorilor care fuseseră transferați sub altă suveranitate de stat ori optaseră pentru vreuna, fiind aplicată în principiu prevederea păstrării de către ei a dreptului de proprietate asupra bunurilor lor imobiliare, de orice natură.

Articolele 260-300 se ocupă de navigația aeriană, fluvială, de regimul Dunării, de comunicațiile terestre, de cele telegrafice și telefonice. Prin articolul 302 se decide ca, întrucât pe teritoriul românesc nu exista o legătură directă de cale ferată între Salonta și Arad, timp de 10 ani garniturile românești de tren vor putea circula între cele două orașe pe teritoriul maghiar, prin Bekescsaba. În acest interval de timp, statul român trebuia să construiască pe teritoriul său o cale ferată între Salonta și Arad, ceea ce se va realiza.

Partea ultimă a tratatului este constituită dintr-un document privitor la organizarea muncii, adică a convenției internaționale adoptate paralel cu tratatele de pace. Aceasta cuprindea condițiile minimale ale desfășurării procesului de muncă și reglementări ale raporturilor interumane din cadrul său. Funcționa supoziția că, inclus fiind în tratatele de pace, statele semnatare adevărate *ipso facto* la acest document și se obligau să-l pună în aplicare, prin legislația lor națională. Este aceeași idee care condusesese și la includerea în tratat a Pactului Societății Națiunilor.

MAI ESTE VALABIL?

Noile frontiere dintre Ungaria și statele vecine cu ea fuseseră decise și publicate de Conferința de pace de la Paris încă în 13 iunie 1919. Din

cauza frământărilor interne din Ungaria, delegații acestei țări nu s-au prezentat la tratative decât spre sfârșitul anului 1919, ceea ce explică și semnarea târzie a Tratatului de la Trianon, abia la 4 iunie 1920. *El a intrat oficial în vigoare la 26 iulie 1921, după ce fusese ratificat de majoritatea statelor semnatare.*

Frontiera dintre România și Ungaria, schițată în articolul 27 al tratatului, a fost trasată pe teren de o comisie mixtă, ale cărei lucrări au fost consemnate în 126 foi de hartă la scara 1/5 000, într-o hartă globală la scara 1/375 000 și o descriere a frontierei și a lucrărilor întreprinse de comisie, cuprinzând o introducere și 10 fascicule, în 1 327 de pagini.

Subliniem din nou în încheiere ceea ce a reieșit - credem - și din prezentarea de mai sus: că ***Tratatul de la Trianon n-a fost „opera diabolică” a României împotriva vecinei sale.***

Târâtă în vâltoarea Primului Război Mondial, Ungaria a fost înfrântă, după ce ajunsese într-un conflict declarat oficial cu peste 20 de state din Europa și din restul lumii.

Fiecare dintre acestea s-a folosit de poziția lui de partener la victorie pentru a formula pretenții specifice față de cel învins. *Tratatul de la Trianon a fost inventarul complet și detaliat al tuturor acestora.*

O problemă ridicată nu o dată în trecut - și care s-ar putea să reapară cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la încheierea lui - ar fi aceea dacă el mai este valabil.

Mai înainte de a se scandaliza pentru insolența ascunsă sau bănuită în această întrebare, cititorul este invitat să reflecteze asupra rândurilor ce vor urma.

Moralmente - și în fapt - Tratatul de la Trianon este, indiscutabil, o realitate și în prezent. Din punct de vedere strict juridic însă, răspunsul nu e ușor de dat, dintr-o dată.

El n-a fost niciodată denunțat formal și oficial, potrivit practicilor internaționale. Multe dintre prevederile sale s-au stins prin însăși executarea lor ori prin depășirea termenului lor de validitate.

Clauzele cele mai importante - cele teritoriale și militare - au fost modificate, deci parțial anulate, prin acțiunile guvernelor maghiare din 1939-1941, sprijinite de Germania și Italia. Ne referim la invadarea Ucrainei Subcarpatice la 15 martie 1939, la anexiunile în baza celor două dictate de la Viena (2 noiembrie 1938 și 30 august 1940) și la invadarea și anexarea, în aprilie 1941, a triunghiului dintre Tisa, Dunăre și Sava, numit de sârbi Voivodina, iar de unguri Bacska.

Precizăm de îndată că încălcarea unilaterală a unui tratat, mai ales când s-a săvârșit prin dictat, prin forță sau amenințare cu forța, nu înseamnă nulificarea lui de drept.

Tratatul de pace de la Paris, semnat de Ungaria după al Doilea Război Mondial, la 10 februarie 1947, a restabilit clauzele teritoriale ale Tratatului de la Trianon, reconfirmându-le prin consens internațional.

Bineînțeles că, în situația mult schimbată, numeroase alte clauze ale tratatului din 1920 n-au avut de ce să fie reiterate și confirmate.

Contestarea Tratatului de la Trianon, în substanța sa, implica deci și contestarea celui de la Paris din 1947 și, prin aceasta, a ordinii politice și de drept instaurate după al doilea război mondial. Ceea ce înseamnă introducerea unui principiu de instabilitate în ordinea mondială.

Europa nu se află foarte aproape, dar nici prea departe de aceasta. Tratatul internațional multilateral sunt citate în ultima vreme foarte rar. Din unele motive, ele apar ca jenante. *Mulți dintre cei de la care ne-am așteptat să le apere îndeamnă la încheierea, în plasa lor cu ochiuri devenite prea largi, a unor tratate bilaterale.* Ele, tratatele bilaterale, par a fi devenit preferatele diplomației mari, întrucât reprezintă angajamente limitate la doi parteneri - rar și parcimonios garantate de un al treilea - și pot fi ușor denunțate, *fără a determina reacții în lanț.*

În această concepție, popoarele, după versul poetului, „*se prind de mâini și se desprind*”, în așteptarea clipei de sublimă inspirație în care „*se vor îmbrățișa în fața tiranilor doborâți, a pământului consolată și a cerului satisfăcut*” (îl cităm pe deputatul Isnard, în Adunarea Legislativă a Franței, la 29 noiembrie 1791).

Până când toți vor crede acest lucru, va persista însă teama, alimentată de înțelepciunea reflecției asupra celor petrecute în ultimele decenii, că *repunerea în discuție a ordinii internaționale de drept, fragmentarea ei între răspunderi limitate din punct de vedere juridic, speranța de a menține cu forța un asemenea nou echilibru, necesarmente instabil, sunt naivități ce ar putea duce la consecințe ca acelea care s-au dezvoltat catastrofal, din spiritul concesiiv față de autoritatea tratatelor internaționale, manifestat între 1933-1938.*

NOTA REDACȚIEI:

Mulțumim colaboratorului nostru Dorin Suciu pentru semnarea acestui eseu și pentru explicațiile oferite privitoare la autorul său.

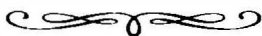
Textul de mai sus, după cum se poate constata cu ușurință, este de stringentă actualitate nu doar în plan istoric, ci și în cel al realităților geopolitice de azi. Vecinii noștri din Vest, care au

contestat Tratatul de la Trianon încă de la semnarea sa, au anunțat deja, cu surle și trâmbițe, planuri ambițioase pentru 2020, când se vor împlini 100 de ani de la semnarea acestui document de o importanță covârșitoare nu doar pentru România, ci pentru configurația întregii regiuni central și est europene.

Până atunci, România se pregătește să marcheze, anul viitor, Centenarul Marii Uniri. Consecventă principiilor sale programatice, revista Periscop va publica sistematic articole, studii și documente de valoare științifică incontestabilă pentru apărarea intereselor noastre naționale.

În 1920, prin Tratatul de la Trianon s-a făcut dreptate românilor din Transilvania și poporului român în ansamblul său după aproape un mileniu de oprimare și umilire din partea groșilor maghiari.

*După cum sublinia, însă, la 6 mai 1920, **Alexandre Millerand**, președintele Conferinței Ambasadorilor, organul care a înlocuit din decembrie 1919 Consiliul Suprem al Conferinței de Pace de la Paris, „O stare de lucru, chiar milenară, nu poate supraviețui cât timp este contrară justiției”.*

STATUL-NAȚIUNE ÎN PERICOL!

Alexandru Botez

Motto: „Ordinea internațională liberală nu va supraviețui destrămării comunităților naționale puternice, care sunt pietrele de temelie ale guvernării democratice.”

Andrew A. Michta – decan, *College of International and Security Studies*.

În ultimul timp, a devenit ceva obișnuit ca atât apologeții capitalismului, cât și criticii acestuia să se refere la *statul-națiune* ca la ceva care ține de domeniul trecutului. Ni se spune tot mai insistent că globalizarea marilor companii însoțită de fetișizarea maximizării eficienței și profiturilor, promovarea fără discernământ a drepturilor și libertăților omului, cu accent pe discriminarea pozitivă a minorităților etnice, religioase, sexuale etc. s-ar confrunta cu îngrădiri din cauza granițelor naționale. Prin urmare, statele naționale sunt considerate un obstacol în calea prosperității și securității care ar putea fi aduse de globalizare și ar trebui, nici mai mult nici mai puțin, decât să dispară.

Dacă ar fi să vorbim despre „*refluxul Occidentului*,” ceea ce în opinia noastră este cel puțin o exagerare, atunci ar trebui în primul rând să ne referim la atacurile la care sunt supuse ordinea liberală internațională, stabilitatea internă din principalele state occidentale și nu în ultimul rând la atacurile la adresa *statului-națiune*.

După ultimele alegeri prezidențiale din Statele Unite, divergențele dintre susținătorii prevalenței intereselor naționale și progresiști² au ajuns la un nivel nemaiîntâlnit până acum și nu se întrevede prea curând o detensionare a acestora. Europa este grav afectată de paralizia conducerii colective, în timp ce se confruntă cu cea mai mare criză a imigrației în masă de după 1945. Nemulțumirea față de elitele politice din Occident continuă să crească.

După cum relevă politologul american Andrew A. Michta, „...*dincolo de manifestările de nemulțumire și resentimentele populare mocnește temerea dispariției sentimentului de solidaritate comunitară, la*

² Progresiști – o gamă largă de partide cu opțiuni politice de stânga (democrații - în Statele Unite, laburiștii – în Marea Britanie, social-democrații și socialiștii – în Europa), precum și grupări de interese ale minorităților etnice, religioase, sexuale etc.

Actualele elite politice s-au închistat într-o auto-învinovățire cauzată de așa-zise secole în care au existat „*rasismul*”, „*discriminările etnice, religioase, sexuale etc.*” și s-au practicat tot felul de „*privilegii*” ale majoritarilor, toate acestea fiind considerate acum păcate ale culturii moștenite și pe care încearcă să o redefinească sau chiar să o repudieze în totalitate.

Această descompunere a identității elitelor naționale din Occident la care asistăm are deja consecințe notabile asupra securității naționale.

După decenii de dezbateri privind identitatea, drepturile colective ale minorităților etnice, sexuale, religioase etc. și despre rolul instituțiilor transnaționale, până acum, atunci când se vorbea de securitatea națională, exista consensul că aceasta trebuie să prevaleze asupra oricăror alte considerente. Ori tocmai acest lucru este pus din ce în ce mai pregnant sub semnul întrebării.

Rezultatul imediat și deja vizibil este declinul coeziunii sistemice a statelor democratice și demonetizarea în Occident a principiului conform căruia drepturile democratice implică și obligații pentru cetățeni, nu numai beneficii. Din punct de vedere istoric, *statul-națiune* presupune primatul intereselor națiunii, ai cărei membri au o cultură comună și care, la rândul său, generează o identitate națională suficient de puternică pentru a atenua diferențele regionale, etnice, sau religioase.

În America și în Europa, instituțiile democratice au păstrat și protejat drepturile fundamentale ale oamenilor, iar identitatea națională bazată pe cultura dominantă a constituit pilonul de rezistență. Atât timp cât această identitate națională este puternică – fie că o denumim patriotism, dragoste de țară, sentimentul apartenenței - mai mult decât cel imediat față de familie sau de comunitatea locală – *statul-națiune* își poate păstra coeziunea, bazându-se pe sentimentul de reciprocitate între guvern și cetățean.

Astăzi, după decenii de promovare a multiculturalismului și discriminarea pozitivă în favoarea unor grupări care susțin că au fost nedreptățite și oprimate în trecut sau le este teamă că aceste lucruri se pot întâmpla în viitor, fundamentul identității naționale s-a erodat în așa măsură încât guvernarea a devenit din ce în ce mai dificilă în Occident.

Pe bună dreptate Andrew Michta atrage atenția asupra faptului că: „*Ne aflăm într-un punct de inflexiune în care creșterea dezordinii sistemice este determinată nu doar de schimbările din raporturile de putere globale, ci și de declinul treptat al actului de guvernare. Destrămarea principiului esențial conform căruia teritoriul național trebuie să se afle sub controlul suveran al poporului care-l locuiește, constituie cauza principală a acestei probleme*”.

Prezumția că, în ultimă instanță, instituțiile prevalează față de cultură s-a transformat în ultimul sfert de secol în fetiș, alături de credința ferventă că naționalismul și politicile democratice sunt incompatibile.

Deceniile de asalt împotriva însăși ideii de identitate națională au dus la situația în care slăbirea culturii naționale a pus elitele conducătoare din Occident în situația de a nu mai putea să articuleze elementele fundamentale care ne unesc și pe care ar trebui să le apere. Atacurile tot mai acerbe la care este supus dreptul guvernului central de a controla granițele naționale și care este esența ideii occidentale de stat-național, sunt emblematice pentru această situație.

Fenomenul destrămării treptate a *statelor-națiune* are consecințe care nu se limitează doar la securitatea națională. S-a diminuat însăși durabilitatea ordinii mondiale liberale, care până nu cu mult timp în urmă era considerată un țel la care omenirea aspiră. Deși elementele fundamentale ale acesteia se mai mențin, era triumfului post – Război Rece al liberalismului a început să apună încă de acum un deceniu. Ordinea internațională liberală nu poate funcționa fără comunități naționale puternice, ca fundamente ale unei guvernări democratice.

Din păcate, în ultima jumătate de secol, am asistat la destrămarea treptată a celui mai important pilon cultural de rezistență a acestei construcții, respectiv a ideii că națiunea este un element generator de identitate care apropie oamenii în spațiu și timp.

Statul-națiune este atacat nu doar pe prima sa componentă, prin decredibilizarea și lipsirea de conținut a instituțiilor sale. Asistăm de câțiva ani la o intensificare fără precedent de la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial a valului imigraționist, care riscă să schimbe însăși structura etnică a *statelor-națiune* în sensul transformării acestora din state naționale unitare în state multinaționale.

În ce privește Europa, majoritatea imigranților provin din afara continentului, în special din Orientul Mijlociu, Africa de Nord (MENA), Sahel și din ce în ce mai mult din Asia. În luna martie 2017, *Frontex* – agenția UE pentru protecția frontierelor, a avertizat că numărul oamenilor care traversează Marea Mediterană este în creștere.

În luna mai 2017, un raport al guvernului german releva că circa 6,6 milioane de oameni din Africa s-au strâns pe litoralul sud-estic al Mediteranei și se pregătesc să traverseze marea pentru a ajunge în Europa. După închiderea rutei prin Balcanii de Vest, Libia a devenit principalul punct de tranzit al acestora, existând semnale credibile că circa 2,5 milioane de imigranți se află în Africa de Nord, așteptând să traverseze Marea Mediterană.

În același timp, peste 3 milioane de imigranți se află în Turcia, plecarea lor spre Europa fiind împiedicată deocamdată de acordul dintre UE și Turcia, din luna martie 2016. Aceste cifre ar putea fi însă mai mari, unele estimări menționând că ar fi vorba chiar de 8 – 10 milioane de imigranți care se pregătesc să vină în Europa.

Fluxul neîntrerupt al imigranților în UE a avut două efecte. Primul este reducerea treptată a călătoriilor fără pașaport în cadrul UE, prevăzute de sistemul Schengen, care este considerat una din cele mai mari realizări ale integrării europene. Al doilea este creșterea polarizării statelor europene, respectiv accentuarea divizării acestora în chestiunea relocării imigranților, în special între Germania și statele din Europa de Est.

Inițial, europenii au dat dovadă de calm, chiar entuziasm față de noii veniți și au relevat chiar o cultură binevoitoare (Willkommenskultur) față de imigranți. Acum, aceasta a început să fie înlocuită de sentimente și manifestări de furie împotriva lor. Concomitent, încrederea populației majoritare din țările vest-europene în capacitatea guvernelor europene de a face față acestei crize a scăzut rapid.

În același timp, provoacă uimire și îngrijorare în rândul est-europenilor eforturile autorităților italiene de a aduce pe teritoriul acestei țări un număr cât mai mare și cât mai rapid de imigranți din MENA și Sahel.

Astfel, numai în perioada 24 – 28 iunie 2017, navele militare ale grănicerilor italieni au transportat circa 12.000 de imigranți ilegali din largul coastelor libiene în taberele sudul Italiei.

Același lucru îl fac nave militare și ale altor state europene. De exemplu, oficialitățile de la Berlin au dezvăluit recent că navele militare germane dislocate în Marea Mediterană, sub egida NATO, au transportat în Italia, numai de la începutul anului 2017, circa 20.000 de imigranți ilegali.

Conform estimărilor oficialităților italiene, din ianuarie până în luna iunie, numărul imigranților ilegali proveniți din MENA și Sahel a crescut cu 100.000, cu 20% mai mult decât în aceeași perioadă a anului trecut, iar numărul total al acestora pe care-i găzduiește Italia a depășit 600.000.

Cireașa de pe tort a acestor cifre aiuritoare vine din Germania, unde oficialitățile ne anunță cu seninătate că, dintre cei circa un milion de imigranți ilegali sosiți în această țară în 2015, doar 5% au un loc de muncă.

Este din ce în ce mai clar că Europa se apropie rapid de acel moment al adevărului în care va trebui să recunoască impactul negativ al valurilor imigraționiste asupra proiectului european, relațiilor interguvernamentale și în general asupra culturii toleranței care a definit Europa democratică postbelică.

În doi ani, criza imigranților a divizat UE. Degetul acuzator este îndreptat în direcția Germaniei, pentru că aceasta a luat decizia de a-și deschide granițele unui număr uriaș de imigranți în 2015, gest care a devenit o variabilă importantă în ce privește felul în care a evoluat ulterior politica UE privind migrația.

În Statele Unite se remarcă însă o tendință contrară. Noua administrație de la Casa Albă a modificat deja legea imigrației, reducând masiv numărul așa-numitelor *Green Cards*, aprobările de ședere permanentă în Statele Unite. Noua lege le va limita la 500.000 pe an, ceea ce înseamnă o reducere de 50 la sută. De asemenea, sunt preconizate măsuri vizând stoparea drastică a imigrărilor ilegale, printre care și construirea unui gard la granița cu Mexicul.

O tendință similară se remarcă și în Marea Britanie, unde o componentă importantă a Brexitului a fost opțiunea populației de a se reduce numărul imigranților ilegali.

În prezent, pe lângă schimbările din raporturile de putere la nivel global și creșterea amenințărilor transnaționale, în opinia noastră, un factor cauzal cheie al deteriorării stabilității politice interne și securității colectivităților umane din Occident este incapacitatea de a aprecia importanța vitală a *statului-națiune* pentru asigurarea bunăstării și securității oamenilor.

Identitatea națională, cultura națională și istoria, precum și sentimentul apartenenței la o comunitate distinctă nu sunt contrare noțiunii de sistem internațional interdependent. Din contră, în absența unor *state-națiune* puternice, sistemul din care fac acestea parte devine tot mai instabil cu fiecare an care trece.

RISCURI ȘI AMENINȚĂRI IGNORATE SAU SUBESTIMATE CARE POT PREJUDICIA GRAV SECURITATEA ROMÂNIEI

Mircea Manea

România se află în fața unor riscuri și amenințări neclasice, atipice, care subminează securitatea țării sub multiple aspecte, de extremă pericolozitate pentru supraviețuirea statală și ca națiune distinctă în concernul comunității internaționale. O privire atentă și fără prejudecăți asupra drumului parcurs de România și poporul român din decembrie 1989 și până acum pune în evidență, fără putință de tăgadă, aspecte îngrijorătoare de natură să ne pericliteze grav viitorul.

S-au făcut prea multe greșeli de cei care au guvernat țara și nu numai de aceștia. Cauze au fost și sunt încă numeroase și variate. Unele rezultate pozitive au fost puse în umbră de altele negative, de neexplicat și de neacceptat pentru prejudiciile cauzate. Să enumerăm câteva dintre ele.

Înlăturarea violentă a regimului predecembrist a dus la obținerea mult doritei și așteptate libertăți, nediscriminatorii și necondiționată politic. Garantarea și exercitarea drepturilor fundamentale ale omului, respectiv ale cetățenilor români. Restaurarea drepturilor asupra proprietății private, deși cu numeroase modificări legislative, multe nejustificate și chiar abuzive, acțiune încă nefinalizată. Pe de altă parte, s-a recurs la dezindustrializarea ireponsabilă, pripită și superficială, marcată de grave acte de corupție. Înstrăinarea a peste 50% din active, cu deosebire în ramurile strategice și, în general, a unităților economice performante.

A urmat înstrăinarea scandalosă a circa 40% din suprafața agricolă, în special a zonelor cele mai productive. Distrugerea sistemului de irigații și nepăsarea față de sectorul îmbunătățirilor funciare, situație care a transformat România din producător și exportator de mărfuri agroalimentare în importator păgubos, ceea ce impietează serios bugetul țării. Defrișarea criminală a fondului silvic, acțiune nestopată cu fermitate, deși prejudiciază grav calitatea vieții, nu numai mediul înconjurător. Aducerea în stare jalnică a rețelei de transporturi feroviare, ajunsă în pragul riscului de falimentare prin înstrăinare și incompetență, transformată în bună măsură în furnizor de fier vechi. Dispariția interesată a flotei maritime și fluviale, care se plasa anterior pe primele locuri în Europa, activitate dublată ireponsabil și de înstrăinarea șantierelor de construcții de nave și ambarcațiuni, atât de necesare economiei naționale și nevoilor populației.

Dezastru similar și în cazul industriei chimice și petrochimice, precum și în sectoarele metalurgice. Lipsa unei preocupări calificate și responsabile, ca și prezența activă a corupției au provocat mari daune țării și viitorului nostru. Și, ca un corolar nedorit al spolierii economiei naționale, reducerea sistemului bancar românesc la o pondere de 5-6%, abandonându-se practic acest sector vital în mâna finanței internaționale, la discreția căreia am ajuns acum. La fel s-a întâmplat și în cazul societăților multinaționale, care au luat practic în posesie bogățiile țării, inclusiv forța de muncă, exploatându-le în propriu beneficiu și în defavoarea României și a românilor, cărora le impun politica și practicile lor tot mai înrobitoare și nedemne.

Prin toate aceste cedări, acțiuni și inacțiuni de o gravitate extremă, România a devenit deosebit de vulnerabilă, principala cauză fiind guvernarea necorespunzătoare a țării.

Emigrarea masivă a românilor, cu deosebire din considerente economice (peste 4 milioane de persoane în perioada postdecembristă) și exodul continuă în ritm accelerat, a redus drastic populația țării, situație ce va influența negativ ponderea României în relațiile internaționale și implicit interesele naționale ale țării noastre.

Într-o situație de o gravitate maximă se află sistemul ocrotirii sănătății, incapabil să asigure serviciile medicale în mod corespunzător. Speranța de îmbunătățire a situației nu se întrevede. Dimpotrivă, se agravează continuu, ceea ce reprezintă un risc major prin consecințele în plan social-uman, dar și pentru securitatea națională.

Nu este deloc întâmplător că România a ajuns pe ultimele locuri în Europa în ce privește natalitatea, condițiile de tratament și bugetul alocat sănătății și, în același timp, înregistrează procentajele cele mai ridicate ale întreruperilor de sarcină, deceselor cauzate de bolile cardiovasculare, diabet, obezitate, cancer și altele, nu în ultimul rând datorită neasigurării medicamentelor necesare.

O situație gravă s-a instaurat în domeniul educației și învățământului de toate gradele: lipsa unei politici clare, legi mereu schimbate, reglementări și metode de mult depășite de evoluția societății umane naționale și internaționale, de cerințele calitative și nevoile pieței forței de muncă, de impactul noilor tehnologii etc.

Fără precedent este fenomenul abandonului școlar, foarte accentuat în învățământul preuniversitar. Numai în anul 2012, de exemplu, au abandonat școala peste 40.000 de elevi, iar situația este departe de ameliorare.

Câteva referiri la politica externă a României postdecembriste

Obținerea statutului de membru NATO, respectiv al Uniunii Europene, cele două mari obiective de politică externă ale României, s-au îndeplinit cu mari sacrificii și multe concesii, de pe poziții de tratament inegal și inechitabil în raport cu statele care obținuseră anterior acest statut, cu condiționări nedemne și chiar umilitoare în unele domenii.

Guvernanții români și clasa politică nu au fost pregătiți pentru negocierile purtate și susținerea intereselor naționale, atât înainte de primirea în aceste două mari organizații internaționale, cât și după aderare în procesul de integrare. România ca stat nu s-a manifestat activ pentru promovarea intereselor naționale, nu a participat la dezbaterea temelor de interes major, nu a lansat inițiative semnificative și nu a acționat perseverent și responsabil pentru valorificarea alocărilor financiare nerambursabile, în special în vederea realizării de obiective social-economice importante și urgente pentru dezvoltarea generală a țării.

În relațiile statului român postdecembrist cu instituțiile bancare internaționale al căror membru este se impunea luarea în considerație a realității și aprecierilor unor prestigioși oameni politici, profesioniști reputați în domeniul economiei și finanțelor, analiști etc. Publicația americană *The New York Times* a relevat încă din anul 2001, în articolul intitulat „*Revoltele și războaiele*”, practicile și metodele dăunătoare practicate de Fondul Mondial Internațional și Banca Mondială: privatizarea și coruperea guvernelor; liberalizarea pieței de capital, ceea ce permite investitorilor să scoată sume uriașe din țările membre; așa-zisa stabilire a prețurilor în funcție de piață, pentru justificarea evoluției acestora la țigete, gaze naturale, produse agroalimentare și altele; provocarea revoltelor și mari acțiuni de protest prin impunerea de dobânzi ridicate, măsuri severe de austeritate, inflație și șomaj, instabilitate politică, folosite ca pretext pentru fuga investitorilor.

Oarecum asemănător procedează societățile și corporațiile occidentale multinaționale care desfășoară activități pe teritoriul țării noastre sau au relații cu instituții de stat românești, inclusiv cu firme ai căror patroni sau acționari au atât cetățenia română, cât și a altor state, statut pe care-l exercită în funcție de interese și conjuncturi.

Riscuri colaterale de insecuritate

Sintagma „*bună guvernare*” nu a funcționat la parametri de performanță de care țara și poporul român aveau și au atâta nevoie. Neîmplinirile și slăbiciunile menționate reprezintă numai un aspect al surselor de risc și amenințări la adresa securității și progresului general al României postdecembriste.

Mulți alți factori de risc și amenințări își au explicația în mare măsură în influența externă interesată, precum și în conduita multor români care prin comportamentul, acțiunile sau inacțiunile și manifestările lor în anumite perioade și momente au „contribuit,” voit sau inconștient, la proliferarea riscurilor și amenințărilor la adresa României.

Interpretarea dreptului la libertate ca o posibilitate absolută de a face orice, inclusiv nerespectarea Constituției și a legilor adoptate pe baza acesteia, precum și a celorlalte norme de drept (hotărâri și ordonanțe ale guvernului, acte normative ale administrației centrale și locale, ordine ale miniștrilor, regulamente etc.) reprezintă un alt domeniu de preocupare. Cu îndreptățire anticul grec Euripide atrăgea atenția încă din vremurile sale că „*nu există muritor care să fie liber, căci este robul banilor sau al destinului, iar poporul și legile cetății îl opresc să facă ce vrea.*” Ignorarea acestui adevăr atestat de viață s-a materializat în manifestări și acțiuni grave care au produs mult rău intereselor României și implicit populației țării. Să ne reamintim câteva: mineriadele 1 și 2, acțiunile violente din Piața Universității, numeroasele proteste de amploare și durată neautorizate, atacuri și tentative de atacare a sediilor unor instituții și autorități contestate și altele, unele aduse până în pragul declanșării unui adevărat război civil.

Poate cea mai gravă și periculoasă prin consecințe, durată, varietatea formelor de manifestare și periculozitate socială a fost și, din păcate încă mai este, dezbinarea între cetățeni și instituții, între diferite regiuni și stat, între generații și instituții, între Putere și Opoziție. Dezbinarea, ura și răzburarea subminează grav interesele naționale ale României, erodează inconștient sau voit unitatea poporului și eforturile sale pentru înlăturarea a tot ce a fost rău. Totodată, constituie un pericol major al dezvoltării și progresului, al demnității și prestigiului internațional al țării și neamului românesc. Voltaire avertiza că „*discordia este marele rău al speciei umane, iar toleranța singurul leac.*”

Riscuri deosebite au fost, sunt și vor fi întotdeauna manifestările de intoleranță și discordie ca și încurajarea deliberată a interesaiilor la delațiune, precum și cele din sfera dreptului penal sau intrate în atribuțiile CNSAS, instituție care a acționat neconstituțional aproape un deceniu, pronunțând numeroase hotărâri, multe nedrepte, comportându-se abuziv ca o instanță judecătorească.

Considerăm că CNSAS a devenit o instituție anacronică, iar funcționarea în continuare a acesteia este un obstacol nejustificat în procesul inevitabil de înfăptuire a dezideratului reconcilierii și concordiei naționale. Nicăieri în lume nu s-a declanșat un proces al comunismului, cum a cerut și

mai cere o restrângere a categoriei de persoane, din motive și interese diferite. Justiția internațională judecă crime nu ideologii, persoane fizice nu partide.

Semnificativ este și faptul că în Europa Centrală și de Est, în statele în care s-a produs răsturnarea de la putere a fostelor regimuri comuniste, niciunul din conducătorii acestora nu a fost judecat și condamnat la închisoare. Excepție a făcut România, unde atât președintele țării și membrii familiei sale, cât și alți politicieni și înalți demnitari au ajuns în fața unor instanțe și au fost condamnați ca niște infractori ordinari, cu încălcarea abuzivă a dreptului la un proces echitabil și corect și cu asigurarea corespunzătoare a dreptului la apărare.

Într-un recent și pertinent studiu realizat de Institutul pentru Calitatea Vieții din cadrul Academiei Române s-a concluzionat, printre altele, că *„Dezintegrarea socială a României este cea mai gravă criză generală politică din ultimii 27 de ani.”* Acțiuni și fenomene nocive de felul celor menționate au produs însemnate prejudicii politice și social-economice, subminând considerabil progresul României pe multiple planuri.

Principala răspundere revine guvernelor care s-au succedat de-a lungul întregii perioade postdecembriste, parlamentului și autorității judecătorești, dar și altor componente ale societății. S-au practicat, cu sau fără intenție, conștient sau interesat, dezinformarea, dezbinarea, incitarea la activități dăunătoare de tot felul, inclusiv la ură și răzbunare, la compromiterea adevăratelor valori și promovarea în posturi importante a unor pseudo personalități, impostori, chiar infractori de drept comun.

Acest evantai de situații reclamă imperios un efort conjugat, serios și continuu din partea tuturor pentru a se evita dezastrul țării și al românilor. Pentru că altfel riscăm să avem o țară fără locuitori, cu pământul strămoșesc înstrăinat, în care vom fi tolerați din milă sau contracost.

A venit timpul să învățăm cu toții că binele comun nu se poate înfăptui decât prin muncă, educație și cu efortul întregii societăți românești. Să păstrăm tot ce a fost bun și să ne debarasăm de tot ceea ce este rău și contraproductiv pentru noi și țară. Meritocrația trebuie reconsiderată și repusă în drepturile ei firești în toate domeniile vieții social-politice și economice. Să marginalizăm veleitarii, parveniții și pseudo profesioniștii. Loialitatea față de propria țară nu poate fi nici conjuncturală și efemeră, dar nici condiționată. Se anunță vremuri grele și cu evoluții imprevizibile ca timp, moment și amploare, care pot schimba harta lumii și structura relațiilor internaționale. Suntem pregătiți ca țară și popor să le facem față?

ADEVĂRURI CARE TREBUIE SPUSE

Andrei Zărnescu

Motto: „Adevărurile continuă să existe, chiar dacă sunt ignorate.”

Aldous Huxley

În ultimul timp, au apărut în spațiul public, mai ales în cel virtual, luări de poziție, sub forma unor articole, memorii, comentarii, declarații ale unor veterani de război etc. care elogiază rolul jucat de legionari în organizarea și desfășurarea luptei de rezistență din munții României în perioada 1944-1955.

Concomitent, se observă o intensificare a atacurilor de toate felurile la adresa Securității, fiind făcută vinovată de toate relele întâmplate în cei 43 de ani de totalitarism. **Foarte puțini sunt aceia care tratează Securitatea ca pe un Serviciu de informații al României.** Ea nu a fost nici mai bună și nici mai rea decât serviciile similare din lume care au activat în acea perioadă.

Un lucru este cert și anume că Securitatea, împreună cu alte structuri ale statului, au vegheat timp de peste 4 decenii, atât în țară cât și în străinătate, la suveranitatea, independența, unitatea și integritatea României. Numai așa se explică faptul că după 1989 regimul democratic, nou instalat în România, a preluat o țară în granițele ei istorice, stabilite după cel de-al Doilea Război Mondial, cu toate că și atunci au fost „*pofticioși*” la câte o „*ciozvărtă*” din trupul său.

După 27 de ani de la dispariția statului totalitar se continuă demonizarea Securității, îndeosebi în perioadele preelectorale și electorale, făcându-se abstracție de faptul că puterea absolută se afla în mâinile Partidului Muncitoresc Român, respectiv Partidul Comunist Român, care dispunea discreționar de toate structurile de forță ale statului.

În cele ce urmează voi prezenta câteva argumente pentru cele afirmate mai sus:

- Anul 1945 marchează sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, dar și începutul marilor aranjamente făcute de statele mari participante la război, urmărindu-se obținerea de poziții avantajoase lor și în detrimentul țărilor mici cobeligerante. Un asemenea aranjament l-a constituit Conferința de la Ialta, din Crimeea, din 4-11 februarie 1945. În mentalul colectiv, la Conferința din Crimeea, liderii celor trei mari puteri aliate împotriva

Germaniei lui Hitler au împărțit lumea. Însă, conform istoricilor, în Protocolul lucrărilor Conferinței nu s-au făcut referiri exprese la România, ci numai la celelalte țări din Est.

Problema sferei de influență în care urma să intre România s-a tranșat în favoarea URSS în cadrul unor discuții purtate la Moscova la 9 octombrie 1944 de către I.V. Stalin cu Churchill. Hotărârea celor doi a fost acceptată ulterior și de către Președintele SUA. Se consfințea astfel intrarea României în sfera de influență sovietică. În referire la acest eveniment, prof.univ.dr. Ioan Scurtu afirma: *„Jalta este expresia demagogiei și înșelătoriei politice a celor care în spatele ușilor închise își împart teritoriile și resurse, iar în public vorbesc despre democrație, libertate și ajutor.”* Așa că, România împreună cu alte state din Est rămâneau la discreția Moscovei, ca state inamice cărora li se ceruse capitularea necondiționată.

La 6 martie 1945, sovieticii au impus României un guvern democrat popular condus de dr. Petru Groza. Inițial, SUA și Marea Britanie au protestat față de *„imixtiunea URSS”* în treburile interne ale României, ca apoi, după numai un an, în februarie 1946, să recunoască oficial noua putere instalată la București.

Pe bună dreptate se pune întrebarea: Cine a adus bolșevismul în România? Răspunsul este clar: *„în niciun caz poporul român și nici comuniștii români care în acea perioadă numărau, după unele aprecieri, aproximativ o mie de persoane”*. Ce a urmat apoi este greu de înțeles, chiar și astăzi, la 72 de ani de la terminarea celui de-al Doilea Război Mondial.

- Imediat după actul de la 23 August 1944, Horia Sima, liderul Mișcării legionare, aflat într-un lagăr de prizonieri din Germania, a fost solicitat de Hitler să organizeze o grupare militară așa-zis națională, care să fie folosită pentru a bloca înaintarea frontului către Germania și pentru a desfășura acțiuni subversive în România. Acesta a colindat lagărele de fugari și prizonieri de război din Germania și Austria, recrutând cu sprijinul serviciilor de informații hitleriste candidați pentru gruparea respectivă. Persoanele acceptate erau în mare parte legionari fugiți din țară după rebeliunea din 1941, dezertori din armata română și prizonieri de război.

O altă parte din cei recrutați erau persoane din rândul militarilor români care se aflau la diferite cursuri de specializare militară în centrele de instruire ale armatei germane din Germania și Austria. Aceștia din urmă au fost ademiniți cu diferite promisiuni ca: împrumutarea cu pământ în țară, obținerea de grade și funcții militare etc. Odată așa-zisa armată națională de eliberare constituită, s-a trecut la instruirea membrilor săi în școlile de spionaj și diversiune germane din Austria și ulterior la executarea misiunilor preconizate privind România.

Referitor la acest episod, Horia Sima declara într-un interviu dat în 1993, cu puțin timp înainte decesului său: *„Legionarii școliți în școlile de spionaj germane din Austria au început să se organizeze în echipe de 4-5 persoane și să fie parașutați în țară. Misiunea acestor echipe era să ia contact cu legionarii din regiunea unde erau parașutați și să formeze o rețea de organizații regionale locale care trebuiau să desfășoare acte de sabotaj, diversiune, lichidarea unor lideri autohtoni etc. Din colaborarea acestora cu legionarii liberi (care nu se aflau în pușcării n.n.) s-a născut Mișcarea de rezistență din România”*. În perioada 1945-1955 au fost parașutate în România zece echipe de sabotori și diversioniști. De asemenea, au fost trimiși ilegal numeroși emisari cu sarcini de a transmite instrucțiuni și a organiza lupta de rezistență.

Un sprijin propagandistic important în organizarea și desfășurarea acțiunilor potrivnice României întreprinse de legionari l-au constituit emisiunile în limba română ale postului de radio hitlerist „*Donau*”.

În august 1944, Hitler a dispus ca redacția în limba română a acestui post de radio, cu sediul la Viena și releele de retransmitere către Estul Europei în munții Boemiei, să treacă sub coordonare legionară și să fie finanțată de către Serviciile de informații hitleriste.

Chiar în timpul organizării așa-zisei armate de eliberare de la Viena au apărut disensiuni importante între căpetenia legionară Horia Sima și unii membri marcanți care aderaseră la ideea acestui proiect. Astfel, generalul Ion Gheorghe, fost ambasador al lui Ion Antonescu la Berlin, într-o convorbire cu un camarad spunea: *„Noi facem război împotriva sovieticilor, însă nu vrem să fim conduși de legionari. Poporul român nu este legionar, poporul român prin armata sa a pus cu botul pe labe Mișcarea legionară, care se revoltase împotriva ordinii de stat”*. Ion Gheorghe a lăsat să se înțeleagă că Horia Sima urmărea mai mult cucerirea puterii politice în România de către *Garda de Fier* decât lupta împotriva comunismului.

● În acest timp, în țară, noul regim politic sprijinit de URSS își înființa autorități capabile să facă față acțiunilor din ce în ce mai virulente puse la cale din străinătate și din interior.

În baza ordinelor și directivelor Moscovei, noile autorități au trecut la epurări masive din armată, poliție, jandarmerie și din alte instituții de stat. Se schimba fostul regim cu unul sprijinit și agreat de URSS, care, așa cum rezultă din datele prezentate mai sus, avea girul marilor puteri ale vremii, Marea Britanie și SUA, dat la împărțirea zonelor de influență.

În final, **rezistența armată organizată de legionari în munții României a fost un eșec**, în principal, al puterilor occidentale, care știau că nu vor interveni militar în România pentru schimbarea noului regim instalat

la București, în ciuda propagandei anticomuniste pe care o susțineau și, totodată, o nenorocire pentru românii care au murit, indiferent de ce parte au luptat în acel război fratricid.

Sloganul vehiculat în acei ani - „*vin americanii și ne salvează de comunism*” - a făcut multe victime colaterale, mai ales în rândul celor tineri: studenți, militari, intelectuali etc.

Comunismul a plecat din România așa cum a venit, prin complicitățile și jocul de interese ale marilor puteri. El nu a mai reprezentat o opțiune pentru țările socialiste, inclusiv România, atunci când URSS a hotărât să nu mai intervină cu trupe militare pentru „*restabilirea ordinii de drept în țările frățești*”, așa cum procedaseră în 1956 în Ungaria și 1968 în Cehoslovacia. Așa că, rând pe rând, s-au desprins de Blocul sovietic și au ales democrația.

Firește că ceea ce a însemnat *rezistența anticomunistă* în România nu s-a limitat la grupurile de legionari exilați, recrutați de germani, apoi de serviciile occidentale din statele învingătoare pentru a fi retrimiși în România cu scopul de a organiza diversiuni și acțiuni teroriste.

Rezistența a fost mult mai amplă și a cuprins țărănimea, biserica, intelectualitatea, precum și alte categorii sociale și profesionale, dar această chestiune nu face obiectul articolului de față. Documente declasificate după anul 2000 din arhivele secrete ale CIA dezvăluie amploarea operațiilor de racolare a unor exilați din Europa de Vest și retrimiteră lor nu doar în România, ci mai ales în Ucraina, Rusia, Polonia, Albania etc. pentru a comite acte teroriste. Toate aceste grupuri, fără excepție, au fost interceptate și lichidate (A se vedea, de pildă, volumul lui Tim Weiner – *CIA. O istorie secretă*, Editura Litera Internațional, 2009, mai ales capitolul referitor la „*CIA în timpul Administrației Truman, 1945-1953*”). Asupra acestor aspecte vom reveni în numerele viitoare ale revistei

● Când se credea că ideologia legionară și-a pierdut din atracție, pe 12 august 2017 explodează o bomba de presă, sub forma unei știri referitoare la ciocniri violente între două grupuri de extremă dreaptă ce au avut loc în localitatea Charlottesville, din Virginia, SUA. La prima vedere s-ar putea crede că nu există nicio legătură între cele două noțiuni. Amănuntele aflate ulterior despre acest eveniment sunt în măsură să ne uluiască.

Liderul uneia din organizații, pe numele său Matthews Heimbach, de 26 de ani, a declarat că este adeptul ideologiei organizației legionare de sorginte fascistă *Garda de Fier*. În timpul luptelor de stradă violente în care au murit 3 persoane și au fost rănite altele 35, Matthews Heimbach purta un

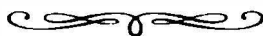
tricou care avea imprimate pe el chipul conducătorului legionar Corneliu Zelea Codreanu și însemnul Gărzii de Fier.

Într-un interviu acordat unor mijloace de informare din România, Matthews Heimbach a menționat că inițierea în ideologia legionară i s-a făcut atât în SUA, cât și cu ocazia unor vizite în țara noastră, de către diferite persoane, presupunem legionari români, precum și prin materialele ce i s-au pus la dispoziție, printre care cartea „*Pentru legionari*,” scrisă de Corneliu Zelea Codreanu, pe care o apreciază ca „*o sursă de inspirație pentru mii de naționaliști americani*,” precum și unele scrieri ale preotului legionar Iustin Pârvu, fost stareț al mănăstirii „*Petru Vodă*” din județul Neamț.

Datorită populismului său extrem de pronunțat și bazată pe ingrediente cu potențial exploziv ca: naționalismul exacerb, ura de rasă, fanatism religios și sloganuri convingătoare pentru persoane, de regulă, credule și având o capacitate redusă de a decela manipularea, cum sunt: „*omul și pogonul*”, „*jur în fața lui Dumnezeu că voi face o Românie ca soarele sfânt de pe cer*” și altele, ideologia legionară a reușit în perioada interbelică să păcălească multă lume, atrăgând numeroși adepți.

Și astăzi se mai flutură, fără rușine, în spațiul public sloganurile legionare cunoscute, împreună cu sintagma „*ciuma roșie*,” care prin însuși conținutul său semantic, îndeamnă la violență.

Cazul „*Matthews Heimbach*” ar trebui să fie un semnal de alarmă pentru autoritățile românești cu sarcini pe linia cunoașterii și combaterii extremismului, de orice fel, din țara noastră. Asemenea bombe ar putea să explodeze și în România, dacă nu se întreprind măsuri eficiente de prevenire.

ÎMPOTRIVA FALSIFICĂRII ISTORIEI – DATA INTRĂRII ROMÂNIEI ÎN RĂZBOI

Prof.univ.dr. Ioan Scurtu

Publicăm un fragment din articolul apărut în revista „România eroică,” nr.1.(54) din 2017, sub semnătura distinsului istoric, prof.univ. dr. Ioan Scurtu.

Încercarea politicianilor din 2016 – din păcate susținuți de unele instituții publice și de mass-media, care au profitat de tăcerea istoricilor – de a schimba data intrării României în război pentru a se alinia la actualul calendar dovedește nu numai necunoaștere, dar și lipsă de respect pentru luptele și jertfele înaintașilor.

În memoria colectivă, intrarea României în Războiul pentru Unitatea Națională este indisolubil legată de Sfânta Fecioară Maria, care în calendarul ortodox figurează întotdeauna în ziua de 15 august (Adormirea Maicii Domnului). Este absolut necesar să se cunoască realitatea, inclusiv în ceea ce privește cronologia datelor istorice. Ca urmare, vom face precizările de rigoare.

În spațiul ortodox, inclusiv în Principatele Române și apoi în România s-a folosit calendarul vechi (iulian) – introdus de Iulius Cesar în anul 46 î.Hr. – până după Primul Război Mondial. Ca urmare, toate datele istorice sunt înregistrate pe acest stil.

Stilul nou (gregorian) – decretat de papa Grigore al XIII-lea în anul 1582 – a adăugat la datele stilului vechi (iulian) câte 12 zile în secolul al XIX-lea și 13 zile în secolul al XX-lea.

Calendarul nou (gregorian) a fost introdus în România în 1919, când ziua de 1 aprilie a devenit 13 aprilie 1919.

Folosirea stilului nou înainte de 1 aprilie 1919 creează confuzii. Urmând exemplul intrării României în Primul Război Mondial, nu la 15 august 1916, ci la 28 august 1916, cum s-a procedat recent, ar trebui să schimbăm întreaga cronologie a istoriei naționale de până la 1 aprilie 1919.

Ar însemna să nu mai sărbătorim Unirea Principatelor la 24 ianuarie 1859, ci la 6 februarie 1859; să nu marcăm ziua Independenței de stat a României la 9 mai 1877, ci la 20 mai 1877; să afirmăm că unirea Basarabiei cu România nu s-a realizat la 27 martie 1918, ci la 9 aprilie 1918. Situația s-ar complica, atingând granițele absurdului, dacă am proceda la schimbarea zilelor de naștere și de deces în cazul unor personalități, precum Mihai

Eminescu, I.L. Caragiale, Ion Creangă, N. Bălcescu, Ion C. Brătianu, Spiru Haret etc. etc.

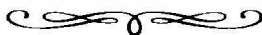
Ca urmare, din respect pentru adevărul istoric, inclusiv pentru datele care jalonează evoluția poporului român de-a lungul secolelor, este necesar să-i respectăm pe înaintașii noștri, care și-au legat numele de o anumită dată calendaristică.

Tot din respect pentru adevărul istoric se impune ca în cazul documentelor istorice semnate de statele care foloseau stilul vechi și de statele care foloseau stilul nou, să fie trecute ambele stiluri.

De exemplu, Convenția politică și Convenția militară pe baza cărora România a intrat în Primul Război Mondial, trebuie să poarte data 4/17 august 1916, folosind atât stilul vechi, utilizat în România și Rusia, cât și stilul nou, folosit de Franța, Marea Britanie și Italia.

Dar nu este corect să se acrediteze ideea că România ar fi intrat în război la 28 august 1916, ci să se respecte data calendaristică reală, care a intrat și în conștiința publică – 15 august 1916.

Atunci, de Sfânta Maria, a început Războiul pentru Întregirea Neamului.

ANALIZE POLITICO-STRATEGICE

EFECTUL DE BUMERANG AL CAMPANIEI ANTI-TRUMP

Alexandru Botez

Motto: „Excesul de zel în găsirea probei decisive împotriva lui Donald Trump ignoră faptul că motivul pentru demiterea președintelui, conform Constituției Statelor Unite, ar putea fi nu o eventuală conduită care să fie sancționată penal, ci o «infracțiune sau conduită dezonorantă gravă».”

Michael Barone - istoric și analist politic american.

A trecut mai bine de o jumătate de an de la inaugurarea mandatului celui de-al 45-lea președinte american și asistăm cu nedumerire și perplexitate la spectacolul oferit de campania anti-Trump declanșată de mass-media americană (în orice caz, cea mai mare și mai influentă parte a acestora), precum și de politicienii democrați.

Caricatură publicată pe coperta *New York Daily News* în care Donald Trump decapitează Statuia Libertății.

O contribuție consistentă la aceasta își aduc mass-media și politicienii din Europa Occidentală, înregimentați sub o formă sau alta sub faldurile „ideologiei progresiste.”

Așa ceva nu s-a mai pomenit. Ne aducem aminte, parcă cu nostalgie, de vremurile când Administrația de la Casa Albă era ținta unor acuzații sforăitoare care veneau din partea unor state inamice, precum Iran sau fosta URSS. De data aceasta, mass-media și

politicienii „*progresiști*” din America, împreună cu colegii lor din Europa, și-au suflecat mânecele și vor să ne arate ce pot ei în acest domeniu pentru a-i întrece chiar și pe dușmanii declarați ai Statelor Unite.

În același timp, nu putem să nu remarcăm că și Donald Trump pare să o caute cu lumânarea prin comportamentul sfidător și nu de puține ori excentric, care poate fi considerat de multe ori ca o invitație pentru adversarii săi să supraliciteze atunci când este criticat.

Fără îndoială că această situație îl deranjează pe șeful executivului american. În aceeași măsură afectează și interesele Statelor Unite, dar poate să-i prejudicieze și pe opoziții săi.

Un exemplu în acest sens este discursul lui Trump de la Varșovia, de la începutul lunii iulie 2017.

După ce s-a referit la felul în care Polonia a renăscut după decenii de orori, președintele american a afirmat: „*Având în vedere experiența Poloniei, apărarea Occidentului se bazează în ultimă instanță nu numai pe mijloacele pe care le are la dispoziție, ci și pe voința popoarelor de a învinge. Chestiunea fundamentală a zilelor noastre este dacă Occidentul are voința de a supraviețui.*”

A urmat un val de critici vehemente ale mass-media de stânga din Statele Unite. Astfel, Peter Beinart, de la *The Atlantic*, a caracterizat afirmațiile lui Trump ca fiind expresia unei „*paranoia rasială și religioasă*,” deoarece „*Occidentul este un termen rasial și religios*”. De asemenea, Jeet Heer, de la *The New Republic*, a caracterizat discursul președintelui american ca unul „*de dreapta*,” prin care „*se promovează naționalismul legăturilor de sânge și al teritoriului pe care te-ai născut.*”

În realitate, discursul lui Trump a inclus un elogiu la adresa rezistenței Poloniei și civilizației occidentale față de nazism și totalitarismul comunist, a evidențiat eforturile femeilor care aspiră la excelență și a lăudat demnitatea oamenilor care consideră că provocările există pentru a fi depășite. Probabil că toți cei care-l critică pe Trump îmbrățișează fără rezerve aceste valori ale civilizației occidentale, deși au strămbat din nas și au luat în derâdere determinarea liderului de la Casa Albă de a se opune „*unor ideologii opresive, care exportă terorismul și extremismul pe tot globul.*”

Trump a mai menționat pe cei care, foarte bine descriși de britanicul Douglas Murray în cartea sa *Moartea ciudată a Europei* („*The strange death of Europe*”), se tem că liderii actuali ai Europei, acceptând fără niciun discernământ venirea a milioane de „*refugiați*” musulmani, fac ca valorile liberale ale Occidentului să se degradeze sau chiar să dispară.

În opinia noastră, aceasta nu este rasism, ci pur și simplu prudență elementară. Să susții contrariul, adică să promovezi politica granițelor deschise, este o mare eroare nu numai strategică, ci și de politică publică.

În săptămânile de dinaintea discursului lui Trump de la Varșovia, o serie de intelectuali occidentali de valoare și care nu pot fi acuzați de iliberalism au criticat permisivitatea nelimitată a imigrației în Occident din țările arabe și africane.

Până și Bill Gates, care a contribuit prin acțiunile sale filantropice la creșterea valului emigraționist cu care se confruntă Europa Occidentală, afirmă acum că ar trebui întoarse din drum navele cu emigranți din Marea Mediterană, deoarece fluxul acestora spre Germania nu este sustenabil.

Președintele Parlamentului European, Antonio Trajani, vorbește chiar de pericolul unui exod „*de dimensiuni biblice*,” dacă fenomenul migrației nu este sever limitat acum.

De asemenea, președintele francez Emmanuel Macron a declarat că problemele „*civilizaționale*” - „*state eșuate*”, „*fundamentalism violent*”, „*terorism islamic*” – fac inacceptabilă migrația nelimitată.

Afirmațiile liderului de la Élysée au fost receptate cu surprindere de unii analiști occidentali, în opinia cărora „*a eticheta aceste declarații ca rasiste sau naționalism al rasei albe, este o prostie*”.

Povestea, care la începutul verii a ținut capul de afiș în toate buletinele de știri din America și Europa referitoare la întâlnirea lui Donald Trump jr. din luna iunie 2016 cu un „*reprezentat al intereselor Kremlinului*,” a provocat reacții la fel de exagerate și contraproductive.

Întâlnirea, la care au mai participat șeful campaniei electorale Paul Manafort și Jared Kushner, ginerele lui Donald Trump, se pare că a fost o pierdere de timp și este ușor de demonstrat că nu a avut niciun fel de consecințe.

Dar mass-media progresiste și politicienii din Partidul Democrat, care nu vor să renunțe la visurile lor de a-l înlătura pe Trump din funcția pe care o deține, fiind dispuși să se agațe de orice pentru a-l delegitimizea pe președinte, au găsit de cuviință să sară și de această dată calul.

Unii au susținut că participarea la acea întâlnire ar fi încălcat prevederile legislației americane conform căreia, străinilor le este interzis să ofere „*bani sau alte lucruri de valoare*” într-o campanie electorală. Ceea ce, în acest caz, este evident o exagerare. Cei implicați în campanii electorale se străduiesc să obțină informații din cele mai diverse surse, care să fie utile cauzei pe care o susțin. Bunul simț ne spune că acesta nu este un comportament infracțional.

Cu toate acestea, senatorul Tim Kaine (democrat, reprezintă statul Virginia), care până în seara zilei de 8 noiembrie 2016 avea toate motivele să creadă ca va deveni vicepreședinte în echipa lui Hillary Clinton, nu s-a sfiit să declare: *„Ne aflăm în fața unui caz de obstrucționare a justiției și se întrevede că vom ajunge la sperjur, declarații mincinoase și poate chiar la trădare.”*

Acest exces de zel de a găsi proba decisivă pe baza căreia Donald Trump să poată fi incriminat ignoră faptul că motivul pentru demitere (impeachment) prevăzut în Constituție nu este o eventuală conduită care ar putea fi sancționată penal, ci sunt *„infracțiuni sau conduite dezonorante grave,”* care să afecteze serios încrederea populației, astfel încât 2/3 din senatori să fie îndreptățiți să anuleze rezultatele alegerilor prezidențiale.

Această condiție nu a fost îndeplinită nici în 1999, când era evident că Bill Clinton a mințit sub jurământ – o infracțiune clară – ceea ce ar fi justificat demiterea. Majoritatea democraților au fost însă atunci de părere că acest lucru nu era relevant pentru comportamentul său oficial.

În prezent nu există un consens pentru demiterea lui Donald Trump. Există însă un pericol politic, relevat de altfel de liderul minorității din Senat Nancy Pelosi, respectiv transformarea campaniei anti-Trump dintr-o temă obișnuită a opoziției într-o tentativă de demitere, sortită însă eșecului.

După cum îndreptățit remarca recent analistul politic Michael Barone, exagerarea în politică nu este bună și, de cele mai multe ori, are efect de bumerang, iar cei care ar putea să aibă cel mai mult de pierdut să fie chiar inițiatorii.

ÎN A CÂTA VITEZĂ L-A BĂGAT MACRON PE IOHANNIS

Adrian Pătrușcă

În Franța, numărul total al muncitorilor detașați din alte state ale Uniunii Europene este de 286.000. După cum o arată și numerele, ei muncesc. Mai ales în construcții, în industrie și în agricultură. Și o fac bine și ieftin, de vreme ce au mare căutare pe piața europeană a muncii. Lucru care pe Emmanuel Macron îl deranjează teribil.

În Franța, intră anual circa 200.000 de imigranți legali și 100.000 ilegali. Ei nu muncesc. Nici nu învață. Ocupația lor este tocarea ajutoarelor sociale, cu care statul francez este foarte generos. Uneori (una nu o exclude pe alta), jefuiesc, violează, pun bombe, împușcă, strivesc cu mașina, taie beregăți. Lucru care pe Macron nu îl deranjează.

Drept urmare, președintele Franței a lansat o vastă ofensivă continentală împotriva primilor.

Cum și la nivelul conducerii UE, asistații musulmani sunt preferați muncitorilor est-europeni, Bruxelles-ul s-a aliniat cuminte în spatele lui Macron. Împreună cu alți lideri (Merkel, între alții), mișcarea inițiată de Macron, ale cărei interese l-au abătut și pe melegurile noastre, plănuiește o serie de măsuri de restrângere a libertăților pe piața unică europeană a Muncii. În esență, este vorba de cel mai pur protecționism, prin care țările occidentale vor să limiteze dramatic dreptul la muncă pentru suratele lor din Est.

Ar trebui să ne mire că în alaiul de lideri care a îmbrățișat planurile comunistoide ale lui Macron se află și Iohannis? Da, ar trebui să ne mire, dacă ținem cont că în Franța muncesc, în prezent, 35.200 de români detașați. Or, Polonia, cu 46.800 de muncitori în Hexagon (raportat la cele două populații, nivelul este aproximativ egal), i-a declarat război fâțiș lui Macron. Nu, nu ar trebui să ne mire, de vreme ce, după două bătăi pe umăr și-un cot complice, Iohannis nu doar că s-a înmuat tot, declarându-se de acord cu necesitatea modificării Directivei europene privind muncitorii detașați, dar, cu promptitudine săsească și entuziasm dâmbovițean, a acceptat ca România să cumpere de la „*Notre Soeur*” exact aceleași tipuri de elicoptere de asalt și de rachete pe care tocmai anunșasem că le luăm și de la americani.

Pe de altă parte, nu ar trebui să ne mire nici faptul că Franța se plasează în fruntea ofensivei de restricționare a libertăților pe Piața Muncii, tocmai când francezul Michel Barnier, negociatorul-șef al UE pentru Brexit,

a făcut vânătăi la mâini după cât a bătut în masa Londrei somând-o să lase necondiționat deschisă piața britanică pentru cetățenii din UE. Adică exact pe dos decât ordinea pe care Macron vrea să o instaureze în interiorul Uniunii. Aceasta a ajuns o dihanie ideologică bizară, care de mult nu mai încapă în nici o minte și în nici un mit. O himeră.

Ceea ce este însă cu adevărat lucrul cel mai important la această euro-scremere a micuțului căprar francez, jalnic epigon al lui Bonaparte, care nu și-a ascuns ambițiile de a se plasa în fruntea mișcării pentru reformare a UE, este că ne dă în mod limpede măsura modului în care va funcționa anunțata „*Europă cu două viteze*”.

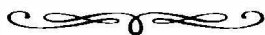
Cercul Interior – Franța, Germania, Italia, Spania – va impune restricții, reglementări, îngrădiri și normative care vor face să se aleagă praful de cele mai elementare principii ale pieței libere.

Cercului Exterior (al statelor din Centrul și Răsăritul Europei) i se va interzice practic) mai mult și mai categoric decât până acum, să facă orice concurență statelor tutelare.

Țările de mâna a doua (printre care, vai, nu are cum să lipsească România, indiferent de câte ghionturi complice își dă Iohannis pe la Cotroceni sau aiurea) vor servi (exclusiv și fără fereală) ca piață de desfacere pentru produsele economiilor zise de mâna întâi, dar și pentru produsele lor ideologice, precum Corectitudinea Politică sau Agenda LGBT.

„*Cum ar putea fi obligate statele de mâna a doua (printre care, vai, și România) să accepte această stare de lucruri mizerabilă?*”, este întrebarea de bun-simț ce se naște în mintea oricui. Răspunsul este și el de bun-simț: „*Prin cozile de topor din fruntea țării. Ca și până acum*”.

Articol preluat din "Evenimentul Zilei", miercuri 30 august 2017.

CRIZA NORD-COREEANĂ ȘI FILIERA RUSO - UCRAINEANĂ

Ioan Gatea

Un studiu recent întocmit de prestigiosul *Institut Internațional de Studii Strategice* - IISS, din Marea Britanie, relevă că Ucraina și Rusia ar fi fost implicate în livrarea de motoare de rachete intercontinentale Coreei de Nord, iar dintr-un articol apărut ulterior în *The New York Times* rezultă că serviciile de informații americane împărtășesc această concluzie.

Astfel, este elucidat misterul care înconjoară faptul că după o serie de eșecuri ale testelor cu rachete cu rază mică și medie de acțiune, multe provocate de acțiuni de sabotaj sau de atacuri cibernetice întreprinse de serviciile secrete americane, dintr-o dată, nord-coreenii au făcut un incredibil salt tehnologic, aflându-se acum în posesia unor tipuri noi de rachete, inclusiv intercontinentale.

Conform autorului studiului, Michael Elleman, noile motoare de rachetă folosite de nord-coreeni sunt similare sau derivate dintr-un tip de rachetă dezvoltată de sovietici, suficient de puternică pentru a putea transporta la țintă 10 încărcături nucleare.

Hala de montaj a uzinei Yuzhnash, din Dnepropetrovsk - Ucraina, în timpul unei vizite efectuate de președintele Petro Poroșenko, în anul 2014.

Aceste rachete au fost produse, inclusiv după destrămarea URSS, în Ucraina, la uzina *Yuzhmash*, din Dnepropetrovsk. Referindu-se la cele două teste efectuate cu rachete intercontinentale în luna iulie de Coreea de Nord, Elleman susține că: „*motoarele acestora provin din Ucraina, cel mai probabil obținute pe căi ilicite.*” Într-un interviu pe această temă, expertul american a mai afirmat:

„*Chestiunea care se pune acum este câte asemenea motoare au reușit să obțină nord-coreenii și dacă ucrainenii îi ajută în continuare.*” În sprijinul acestei afirmații, expertul american susține că noile rachete se bazează pe o tehnologie complexă, pe care este imposibil ca nord-coreenii să o fi

dezvoltat singuri într-un interval de timp atât de scurt. Practic, doar în 10 luni, aceștia ar fi reușit să proiecteze și să dezvolte capacitățile de producție ale acestora, ceea ce nu era posibil fără să fi avut documentație tehnică, anumite componente (în special, motoare) și expertiză obținute din afară.

Afirmațiile din studiul IISS, cum era și de așteptat, au fost respinse ferm de oficialitățile de la Kiev.

Astfel, Oleksandr Turcinov, fost șef al Serviciului de Securitate al Ucrainei, apoi prim-adjunct al secretarului Consiliului Național de Securitate și Apărare al Ucrainei și prim viceprim-ministru al Ucrainei (2007 - 2010), a declarat: „*Aceste informații nu au niciun temei, sunt provocatoare și cel mai probabil provin de la serviciile de informații ruse, interesate să-și acopere propriile acțiuni* [de sprijinire a Coreei de Nord].”

Agent nord-coreean fotografiind într-un garaj „documente secrete” privind tehnologii militare ucrainene. Imagine din filmul flagrantului, difuzat de CNN.

La numai 10 zile după ce a fost făcut public studiul menționat, postul american de televiziune CNN a difuzat un material amplu privind o acțiune din anul 2012 a serviciilor de securitate ucrainene prin care a fost contracarată intenția unor agenți nord-coreeni de obținere ilegală a unor documente secrete privind tehnologia de fabricare a rachetelor. Trei dintre aceștia aveau acoperire diplomatică și au fost expulzați, iar alți doi au fost

condamnați pentru spionaj și își execută pedepsele într-o închisoare din Jitomir. Reține atenția faptul că întreaga operațiune s-a făcut sub controlul ucrainenilor, iar documentele pe baza cărora a fost realizat flagrantul au fost false.

Cu toate acestea, după cum relevă și expertul german Norbert Brügge, din analiza fotografiilor rachetelor nord-coreene din momentul lansării, rezultă similitudinea motoarelor acestora cu modelul RG-250, fabricat la uzina ucraineană *Yuzhmash*.

Prin urmare, la o primă vedere am putea spune că, în ciuda dezmințirilor oficialilor de la Kiev, saltul tehnologic realizat de nord-coreeni în domeniul rachetelor ar fi fost realizat cu complicitatea Ucrainei. Lucrurile sunt mai complicate, iar implicarea Rusiei nu este doar probabilă, ci în mare măsură mai plauzibilă.

De altfel, însuși Michael Elleman menționează în studiul IISS că nu exclude varianta ca motoarele de rachetă RG-250 pe care Coreea de Nord le-ar folosi în prezent să provină de la uzina *Energomash* - din Rusia,

similară cu *Yuzhmash* – din Ucraina. Prima le folosește pentru construcția rachetei intercontinentale R-36 (SS-9), iar a doua pentru construcția rachetelor lansatoare de sateliți *Țiklon-2*, comandate de Rusia. Această colaborare a încetat abia în 2016, iar până în prezent ucrainenii nu au reușit să mai obțină comenzi, deși Brazilia și compania americană Boeing și-au manifestat interesul în acest sens.

Afirmațiile expertului american sunt în mare măsură credibile, având în vedere că, în perioada 1995 – 2001, a condus un program din cadrul Departamentului de Stat („*Cooperative Treat Reduction*”), vizând dezafectarea rachetelor cu rază lungă de acțiune din fosta URSS. În această calitate, a avut ocazia să cunoască în detaliu capacitățile de producție a rachetelor din spațiul ex-sovietic, pe care le-a vizitat personal (ultima oară a vizitat *Yuzsmash* în anul 2016).

De altfel, Michael Elleman și expertul german Norbert Brüggel nu acuză exclusiv Ucraina. Ceea ce susțin aceștia este că motoarele noilor tipuri de rachete nord-coreene provin din Ucraina sau din Rusia. Prima pe lista lor este Ucraina și putem înțelege cu ușurință de ce. Este de presupus că la o uzină care produce rachete intercontinentale ordinea și disciplina, inclusiv controlul contrainformativ, sunt mai stricte decât într-o uzină care produce rachete lansatoare de sateliți. Mai sunt și alte argumente, dar nu ne vom opri acum asupra lor.

În opinia noastră, un element esențial al descifrării misterului noilor tipuri de rachete nord-coreene este răspunsul la fundamentală întrebare *Cui Prodest?*

Livrarea - indiferent pe ce căi - de documentație tehnică, know-how sau motoare de rachetă Coreei de Nord în niciun caz nu este în interesul actualului regim de la Kiev. Situația în care se află Ucraina din 2014 atât în ce privește relațiile pe care le are cu Rusia, cât mai ales cu Statele Unite, nu face plauzibilă o astfel de implicare, mai mult decât vădit anti-americană.

Cu totul altfel stau lucrurile în ce privește Rusia. După cum remarca politologul Iulian Chifu, testele cu noile tipuri de rachete și cu bomba termoneucleară ale Coreei de Nord sunt provocări directe la adresa Statelor Unite și a stabilității situației internaționale din Asia de Sud-Est, la care nu s-ar fi ajuns dacă nu ar fi fost „*sugerate și amplificate de Rusia lui Putin. Mare jucător la cacealma, cu resurse economice tot mai precare și cu armata convențională limitată în capacitatea de a acționa mai mult la distanță strategică, președintele rus a reușit să se insereze peste tot în lume în conflicte în care subminează interesele și pozițiile SUA și ale Occidentului, chiar dacă nu are neapărat capacități și instrumente pe*

teren. Este cazul Siriei, Libiei, Afganistanului, iar acum al Coreei de Nord,” mai susține politologul român.

Prin urmare, concluzia analizei crizei nord-coreene a acestuia este pertinentă: *„În triumghiul de putere din Asia de Sud Est, pe o relație SUA-China complicată, Rusia nu avea un cuvânt de spus până nu a inventat un aliat inexistent, ridicat la rang de putere nucleară, pe care-l exploatează în orb în interesul său, fără să-i pese de soarta statului sau a regimului. Eventuala intervenție americană pentru eliminarea amenințării și evitarea ajungerii la statutul de stat nuclear dotat cu rachetele balistice, (...) afectează direct China și creează oportunități Rusiei să se bage în seamă și în regiune.”*

În acest context, merită menționat apelul pe care expertul american Michael Elleman îl face în încheierea studiului IISS:

„Nu este prea târziu ca Statele Unite și aliații lor [inclusiv Ucraina – n.n.], împreună cu China și Rusia să negocieze un acord prin care să fie interzise testele cu rachete, pentru a preveni ca nord-coreenii să-și perfecționeze capacitățile prin care terorizează America și întreaga lume. Această fereastră de oportunitate se va închide însă în curând, dacă nu vor fi întreprinse de urgență acțiuni diplomatice în acest sens.”

Nu putem decât să fim de acord.

ARHIVA PERISCOPELUI**STENOGRAMA
convorbirii președintelui Nicolae Ceaușescu cu
Averell Harriman, ambasador cu însărcinări speciale
al SUA****Dr.soc. Ion C. Popa**

William Averell Harriman (1891-1986) a făcut parte din elita diplomației americane în anii celui de-al Doilea Război Mondial și în perioada Războiului Rece. Între 1943 și 1946 a fost ambasador al SUA în URSS și a militat pentru pregătirea condițiilor în vederea unei largi cooperări economice între cele două țări după terminarea războiului. În curând, însă, avea să realizeze că relațiile cu sovieticii vor urma un cu totul alt curs decât cel întrevăzut inițial. La începutul anului 1945, pe măsură ce se apropia prăbușirea totală a Germaniei iar Stalin ridica tot mai multe pretenții de expansiune, ambasadorul Harriman îl avertiza pe președintele F.D. Roosevelt în privința relațiilor cu URSS: *„dacă nu luăm măsuri față de politica actuală, după toate semnele Uniunea Sovietică va deveni cel mai mare bătaș din lume, oriunde propriile sale interese vor intra în joc... Sunt decepționat, dar nu și descurajat. Sarcina de a determina guvernul sovietic să joace un rol decent în afacerile internaționale va fi însă mai dificilă decât am crezut noi”* (Lloyd C. Gardner, *„Sferele de influență”*).

Averell Harriman va participa la negocierile privind împărțirea sferelor de influență între marile puteri învingătoare, iar în ianuarie 1946 se va afla într-o vizită la București. Din aprilie până în octombrie 1946 va fi ambasador în Marea Britanie, iar între anii 1947-1948 a fost cooptat de președintele Truman în guvern, ca secretar pentru comerț. Din 1948 până în 1950 a fost reprezentant special al SUA pentru Planul Marshall de reconstrucție a Europei de Vest. În calitate de director executiv, Harriman și-a dat acordul pentru direcționarea unor fonduri importante din rezervele aflate la dispoziție în cadrul Planului Marshall în scopul finanțării primelor

operațiuni clandestine ale CIA, care abia se înfiripau de către proaspăt înființata Agenție (Tim Weiner, „CIA. O istorie secretă”). În 1967 a venit în România ca ambasador itinerant, trimis de președintele Lyndon Johnson să ceară sprijin pentru găsirea unei soluții de a pune capăt războiului din Vietnam, tot mai costisitor pentru SUA. A fost primit de Nicolae Ceaușescu la 28 noiembrie, discuția cuprinzând mai multe probleme internaționale ale vremii (vezi „Periscop” Nr.3(31) 2015). În iulie 1978, ambasadorul Harriman a revenit în România ca trimis al președintelui Jimmy Carter, care îl primise pe Nicolae Ceaușescu la Washington, în primăvara anului respectiv, ca pe *un mare conducător politic național și internațional*. Și de această dată, trimisul american avea o solicitare expresă pentru președintele român: să obțină sfaturi privitoare la relațiile pe care SUA doreau să le dezvolte cu URSS și China, ba chiar să influențeze, într-un fel sau altul, flexibilizarea poziției Moscovei pentru finalizarea Acordului SALT II, în continuarea Acordului SALT I semnat în 1972. Președintele Carter se afla atunci într-o poziție dificilă în raporturile cu Congresul, care manifesta reticențe serioase privind inițiativele față de URSS și China. Relațiile cu sovieticii erau, la rândul lor, extrem de tensionate, datorate unor cazuri de spionaj. Și în această chestiune, Harriman solicită „*sfatul*”, iar Ceaușescu nu ezită să se exprime destul de clar: „*În fond, sovieticii au activitate de spionaj și au și Statele Unite*”; „*cel mai bine este ca aceste probleme să nu fie discutate public, ... să fie puse pe planul doi sau trei... Cu atât mai mult cu cât tratativele nu se duc cu aceștia* (cu spionii sau transfugii, n.n.)”; „*În fiecare țară se pot găsi asemenea cazuri care, dacă sunt puse pe primul plan, atunci nu se mai poate duce o politică de colaborare*”.

Harriman a fost de acord cu aprecierile de principiu formulate de președintele român. Ultima afirmație a lui Ceaușescu merită însă mai multă atenție, deoarece la numai patru zile după convorbire, la 28 iulie 1978, fostul adjunct al șefului DIE, ex-generalul Ion Mihai Pacepa avea să dezerteze dintr-o misiune oficială în Germania federală și să solicite azil politic în SUA, o țară prietenă, de altfel, dar aflată în tabăra opusă ideologic celei căreia îi aparținea România în vremea respectivă. Era cazul să se aplice principiile afirmate de Ceaușescu în discuția cu Harriman: tratativele și relațiile de colaborare interstatale sunt deasupra unor cazuri particulare de spionaj, fie ele și de o anvergură mai mare. Istoria a arătat că

președintele Carter s-a ținut de cuvânt. Intrat de la început sub protecția republicanilor conservatori (Dick Cheney, George Bush și, în final, a lui Ronald Reagan, pentru a nominaliza doar câțiva dintre ei), Pacea a publicat prima carte de denigrare și denaturare flagrantă a adevărului despre România („*Orizonturi Roșii*”) abia la 7 noiembrie 1987, în timpul celui de-al doilea mandat al lui Reagan, când relațiile americano-sovietice se îndreptau deja spre alte „*orizonturi*”. La 28 iulie 1988, exact când se împlineau zece ani de la dezertare, Pacea primea cetățenia americană. Dar asupra semnificației acestor chestiuni vom mai reveni.

*

La convorbirea dintre Nicolae Ceaușescu și Averell Harriman, din 24 iulie 1978, au mai participat Ștefan Andrei, ministrul afacerilor externe și Rudolph Aggrey, ambasadorul SUA la București.

Averell Harriman: Sunt bucuros să vă revăd. Ne-am mai văzut în 1967.

Nicolae Ceaușescu: Au trecut mulți ani.

Averell Harriman: Sunteți cu 10 ani mai în vârstă.

Nicolae Ceaușescu: Da, din păcate.

Averell Harriman: Dar nu arătați.

Nicolae Ceaușescu: Ar fi bine să fiu mai tânăr cu zece ani. S-au schimbat multe în zece ani.

Averell Harriman: Într-adevăr, așa este. Doresc să vă mulțumesc pentru curtoazia și pentru contribuția guvernului român în eforturile noastre de a rezolva problema Vietnamului. Cu nimeni nu am avut o cooperare mai strânsă și mai fructuoasă pe această temă, cum a fost cu guvernul român. Dacă președintele Johnson ar fi fost mai flexibil, am fi realizat și mai repede pacea în Vietnam. Întotdeauna mă gândesc la vizita pe care am făcut-o aici și la sprijinul primit din parte guvernului dumneavoastră.

Nicolae Ceaușescu: Sigur, a fost un lucru bun că s-a ajuns la încheierea păcii în Vietnam, dar au rămas încă probleme nesoluționate. Trebuie mers până la capăt pentru a se restabili complet relațiile dintre Statele Unite și Vietnam.

Averell Harriman: Se pare că acum au loc negocieri pe această temă. Au loc și discuții cu China în momentul de față.

Nicolae Ceaușescu: Cu China sunt deja discuții destul de bune.

Averell Harriman: Dificultatea care a fost în fața soluționării acestei probleme a fost de natură internă. A fost o opoziție foarte

puternică față de președinte în a lua această hotărâre. Dar ați auzit aceste lucruri chiar de la președintele Carter.

Nicolae Ceaușescu: Am impresia că acum opinia publică, inclusiv Congresul, este favorabilă normalizării relațiilor.

Averell Harriman: Da, într-adevăr, dar mai există o serie de cercuri americane atașate obligațiilor care le-am avut și le mai avem față de Taiwan. Sunt sigur că președintele Carter v-a explicat toate aceste lucruri.

Nicolae Ceaușescu: Întotdeauna este așa.

Averell Harriman: În prezent, preocuparea noastră cea mai mare o constituie negocierile SALT. Cred că nimic nu trebuie să împiedice avansarea acestor negocieri. Nu mă refer la normalizarea relațiilor cu Republica Populară Chineză, pentru că și Uniunea Sovietică vorbește de necesitatea normalizării relațiilor cu China. Dar am socotit întotdeauna și socotim și acum că îmbunătățirea relațiilor noastre cu China nu trebuie să constituie un pretext pentru înrăutățirea relațiilor noastre cu Uniunea Sovietică. Aș dori să cunosc părerea dumneavoastră, domnule președinte, în legătură cu acest aspect.

Nicolae Ceaușescu: Desigur că relațiile cu Uniunea Sovietică constituie un lucru foarte important. Și realizarea unui acord SALT este, de asemenea, foarte important. Însă relațiile cu Uniunea Sovietică nu trebuie realizate în detrimentul altora, ci dimpotrivă trebuie să fie un factor care să ducă la accentuarea politicii de colaborare și de independență a popoarelor. Îngrijorarea care există la multe state, inclusiv la unii aliați ai SUA, este că s-ar putea realiza aceasta înțelegere în detrimentul altor state. O asemenea înțelegere nu ar avea o perspectivă bună. Tot așa cum înțelegerile și colaborarea cu China nu trebuie făcute în detrimentul Uniunii Sovietice sau altor state.

Averell Harriman: Nu știu exact care este în acest moment stadiul negocierilor SALT, însă ceea ce vreau să spun este că aceste negocieri trebuie să ducă la oprirea cursei înarmărilor și, în primul rând, a înarmărilor nucleare. Ele nu trebuie să constituie subiectul altor înțelegeri subsidiare. Ele trebuie să se bazeze pe o echivalență a capacității nucleare. În ce privește înarmarea, sovieticii spun că noi suntem mai avansați, iar ai noștri spun că sovieticii sunt mai avansați decât noi. Acesta este motivul pentru care aceste negocieri sunt întârziate și complicate.

Nicolae Ceaușescu: Acum trebuie să spunem lucrurilor așa cum sunt, de fapt, primele acorduri nu au fost de natură să oprească cursa înarmărilor și nici a înarmărilor nucleare. Dacă și actualul acord va avea

același caracter, atunci vom asista la o intensificare a cursei înarmărilor. Este nevoie de un acord care realmente să oprească înarmările nucleare și convenționale. Dacă nu se va face acest lucru, alte state vor forța dezvoltarea mijloacelor lor militare.

Averell Harriman: Într-adevăr, au loc astfel de discuții care sunt atât pe tema armelor nucleare, cât și pe reducerea stocului de arme convenționale. Dar în Statele Unite există o teamă că Uniunea Sovietică își sporește an de an acest stoc de arme convenționale, numărul de tancuri și avioane, ceea ce creează îngrijorare, atât în Europa, cât și în Statele Unite. Aceasta creează o rezistență în aceasta zonă. De aceea, această temă implică și alte țări și deci nu putem face doar în plan bilateral, între NATO și Tratatul de la Varșovia. Deși dumneavoastră aveți statut de observator la aceste negocieri, sperăm că veți folosi influența dumneavoastră pentru a încuraja Uniunea Sovietică să vină în întâmpinarea unor oferte americane. Chiar acum există o ofertă interesantă din partea Uniunii Sovietice pe care noi o studiem și o privim cu optimism.

Nicolae Ceaușescu: Sigur că este absolut necesar să se ajungă la o oprire a înarmărilor clasice. Negocierile de la Viena cred că se prelungesc prea mult și inutil. Propunerile țărilor socialiste, ale Uniunii Sovietice și propunerile Statelor Unite și lumii occidentale sunt destul de limitate. Reducerile propuse nu afectează cu nimic echilibrul de forțe. O reducere de câteva zeci de mii de oameni cu armamentul corespunzător nu schimbă cu nimic raportul de forțe existent. Însă, adoptarea acestor reduceri ar avea mai mult o semnificație politică și psihologică. Ar deschide calea pentru negocieri reale de reducere substanțială a înarmărilor. De aceea și țările socialiste și țările occidentale ar trebui să meargă mai hotărât, după părerea noastră, să ajungă la acest acord. Noi acționăm în această direcție.

Averell Harriman: Sunt de acord cu dumneavoastră. Dar, în practică, în prezent, nu se găsește o balanță echitabilă între cele două părți. Cunoscut eforturile, concepția și hotărârea dumneavoastră în favoarea păcii, domnule președinte. Cunoscut poziția dumneavoastră de reducere a cursei înarmărilor și opoziția dumneavoastră totală față de existența războiului pe teritoriul oricărei țări și sper că aceste dorințe se vor putea îndeplini. Dar, din păcate, construirea acestui uriaș arsenal de tancuri și artilerie grea în Europa a determinat o mare parte din Congres și Pentagon să creadă că există într-adevăr pericolul unui real atac din partea Uniunii Sovietice. De aceea, trebuie să ajungem la o mai mare încredere prin intermediul unor conferințe între cele două părți pentru a ajunge la rezultatele pe care le doriți dumneavoastră. Dar presupunând că ajungem la această încredere,

vreau să cunosc părerea dumneavoastră cum s-ar putea merge mai departe, după ce se ajunge la această încredere reciprocă.

Nicolae Ceaușescu: Cred că în general sunt exagerate unele probleme. Aceasta creează în opinia publică o imagine care nu corespunde cu realitatea. Pentru a realiza o încredere și o dezvoltare a colaborării ar trebui să se acționeze pentru o informare mai corectă, mai reală a opiniei publice. Pe baza aceasta se poate trece realmente la măsuri de dezarmare sub un control internațional. Europa trebuie să constituie, în primul rând, obiectul acestei reduceri a armamentelor și a trupelor.

Averell Harriman: Problema este că noi am fost determinați să credem ceea ce a spus China, că Uniunea Sovietică este gata s-o atace. Credeți că ați putea convinge China că nu va fi atacată de Uniunea Sovietică?

Nicolae Ceaușescu: Cred că nu se poate spune că Uniunea Sovietică are intenția să atace China, așa cum nici China nu are intenția să atace Uniunea Sovietică.

Averell Harriman: Dar Pekinul continuă să creadă că sovieticii se pregătesc să-i atace. Ați putea să le schimbați optica aceasta chinezilor?

Nicolae Ceaușescu: Cred că chinezii nu sunt pe deplin convinși de ceea ce spun.

Averell Harriman: Socotiți că aveți o influență asupra chinezilor în decursul ultimelor întâlniri cu ei?

Nicolae Ceaușescu: Sigur, noi am discutat aceste probleme.

Averell Harriman: Există unele cercuri în Statele Unite care au părerea că relațiile noastre cu China s-ar îndrepta împotriva Uniunii Sovietice, că se joacă cartea chineză pentru a constrânge Uniunea Sovietică. Care este părerea dumneavoastră în aceasta privință?

Nicolae Ceaușescu: Sigur, mi-e greu să spun ce gândesc Statele Unite. Însă cred că relațiile cu China nu trebuie să fie folosite nici ca un mijloc de presiune împotriva Uniunii Sovietice, nici îndreptate împotriva Uniunii Sovietice sau altor state. Este necesar să existe relații bune și cu Uniunea Sovietică și cu China și cu alte state. Pacea nu se poate realiza, dacă se vor menține relații încordate cu o parte sau cu alta.

Problemele internaționale complexe — și cele economice și altele — nu pot fi soluționate numai de două state sau de câteva state. De aceea, chiar pentru interesele Statelor Unite, sunt necesare relații bune și cu Uniunea Sovietică și cu China și cu alte state. Desigur, aceasta corespunde și interesului cursului destinderii și păcii în lume.

Averell Harriman: Cred că această tendință a unor cercuri de a folosi relațiile cu China împotriva Uniunii Sovietice înfurie și mai mult pe sovietici și aceasta complică și mai mult situația. Este adevărat?

Nicolae Ceaușescu: Sigur că este adevărat.

Averell Harriman: Aceasta este natura argumentelor care circulă în momentul de față în Statele Unite. Sunt de acord că trebuie să facem pași înainte în direcția reducerii înarmărilor nucleare. De asemenea și pentru reducerea armamentelor convenționale. Cred că aici țările noastre pot contribui, prin unirea eforturilor lor, la soluționarea acestei probleme. Am condus delegația SUA la recenta sesiune a ONU consacrată dezarmării, prilej cu care am vorbit și cu ambasadorul Young pe aceasta temă. M-a interesat foarte mult cuvântarea primului ministru al României la această sesiune și în general poziția României în problemele dezarmării. Regret că președintele Carter nu l-a putut primi pe primul ministru al țării dumneavoastră, dar am apreciat cu toții participarea deosebit de activă a României la această sesiune.

La noi există un sentiment deosebit și o dorință puternică de a continua cooperarea bilaterală între țările noastre pe orice idee care ar putea duce la reducerea armamentelor convenționale, îndeosebi în Europa. În ce privește relațiile cu Uniunea Sovietică și China, putem contribui, însă în Europa țările noastre pot coopera mai mult. Știu că nu sunteți membru al Conferinței de la Viena, ci sunteți doar observator. Dar puteți da instrucțiuni ambasadorului dumneavoastră acolo, vom da și noi instrucțiuni ambasadorului nostru ca să existe o strânsă conlucrare între noi pe aceste probleme.

Nicolae Ceaușescu: Cred că sesiunea ONU s-a încheiat cu unele rezultate bune. Urmează în continuare să se depună eforturi pentru a se trece la adoptarea de măsuri concrete în direcția dezarmării. Sigur că în problemele dezarmării în Europa țările noastre pot să conlucreze și noi vom face totul în această direcție.

Averell Harriman: Tocmai vin de la o conferință pe care am ținut-o la Academia de Științe, unde am dezvoltat ideea că în momentul de față avansăm de la ideea existenței celor două superputeri la ideea existenței unei largi comunități internaționale. De pildă, recent, Statele Unite s-au întâlnit cu alte state avansate din punct de vedere industrial și au abordat căile și metodele de a soluționa dificultățile economice și financiare pe care le întâmpinăm noi și aceste țări.

Poate că nu este nevoie să mai menționez deosebirea care există în momentul de față între dominația exercitată de Uniunea Sovietică asupra unora dintre țările socialiste în prezent și cea existentă în perioada lui Stalin. De aceea, în această ambianță de largire a participării tuturor țărilor la rezolvarea problemelor internaționale, înțelepciunea dumneavoastră îmi face o deosebită onoare să vă pot

întâlni pentru a discuta rolul care îl joacă România în rezolvarea problemelor internaționale, care s-a datorat în mod deosebit extremei dumneavoastră tinereți.

Eu sunt numai cu șase luni mai în vârstă decât președintele Tito. Tito a jucat un anumit rol, dar acum acesta începe să se termine.

Nicolae Ceaușescu: Aveți o tinerețe și o vigoare destul de mare. Și președintele Tito se prezintă foarte bine.

Averell Harriman: Am auzit că sănătatea președintelui Brejnev nu este prea bună.

Nicolae Ceaușescu: Nu este prea bună.

Averell Harriman: Mi se pare că este o problemă foarte serioasă cu succesiunea în Uniunea Sovietică.

Nicolae Ceaușescu: Nu cred că vor fi probleme deosebite; întotdeauna se rezolvă problemele în fiecare stat. Uniunea Sovietică dispune de mulți oameni politici, de cadre. Și politica unui stat sigur este influențată și de persoane, dar este orientarea generală a cadrelor și a partidului respectiv.

Averell Harriman: Cel care va veni după Brejnev, credeți că va duce o linie mai dură sau mai deschisă spre cooperare?

Nicolae Ceaușescu: Normal ar fi să continue politica de cooperare.

Averell Harriman: Dar după Tito, ce se va întâmpla în Iugoslavia? Chiar săptămâna viitoare îl voi vedea pe președintele Tito.

Nicolae Ceaușescu: Nu se pune problema în Iugoslavia. Sigur, noi avem relații foarte bune. Cred în primul rând că Tito va mai avea un rol în viața Iugoslaviei. Dar se poate spune că și după Tito va continua politica de independență și de dezvoltare a țării

Averell Harriman: Există teama că după moartea lui Tito, Uniunea Sovietică va interveni în Iugoslavia.

Nicolae Ceaușescu: Ar fi greu.

Averell Harriman: La un moment dat, Tito se temea că Stalin va lansa un atac asupra tuturor țărilor vecine spre a le transforma în sateliți, împotriva Ungariei, Bulgariei și bineînțeles că și împotriva Iugoslaviei și României. Aceasta era prin 1951. În momentul acela, eu mă aflam în Iugoslavia. Președintele Tito a făcut apel la ajutorul SUA, ca președintele Truman să-i trimită avioane și tancuri pentru a se apăra împotriva Bulgariei și împotriva dumneavoastră.

Nicolae Ceaușescu: S-au schimbat multe. Nici atunci nu ne gândeam la o intervenție. Dar astăzi relațiile României cu Iugoslavia sunt deosebit de bune.

Averell Harriman: După câte cunosc, dumneavoastră ați acționat pentru a intra în mișcarea nealiniaților. La rândul lor, iugoslavii au o anumită mândrie, pentru că ei au contribuit la aceasta alături de Nehru, Nasser și alții. Mi se pare că aveți un observator acolo?

Nicolae Ceaușescu: Participăm ca invitat.

Averell Harriman: Veți fi în stare să vă alăturați nealiniaților?

Nicolae Ceaușescu: Cred că România este mult mai nealiniață decât mulți din aceasta mișcare.

Averell Harriman: Aceasta este și impresia mea. De aceea, am și vrut să mă bucur de acest privilegiu de a vă întâlni și a discuta cu dumneavoastră. Fără îndoială că dumneavoastră veți juca un rol important și în viitor, pentru că aveți o viziune clară asupra problemelor internaționale.

Nicolae Ceaușescu: Sigur, mișcarea nealiniaților are un rol important în actualele împrejurări internaționale. Însă trebuie să se asigure că va continua realmente să aibă o poziție independentă în problemele internaționale. Cred că principala problemă a lumii de astăzi este de a se face totul în asigurarea independenței popoarelor, a egalității în drepturi și participarea tuturor statelor la soluționarea problemelor internaționale.

Ați vorbit de ultima reuniune a țărilor dezvoltate, pe probleme economice. Criza economică și în general problemele economice mondiale nu pot fi soluționate numai de aceste state. În primul rând, este problema subdezvoltării și noii ordini economice, care constituie factorul hotărâtor pentru stabilitatea economică și pentru o politică de pace.

Averell Harriman: Sunt de acord cu dumneavoastră, dar există o serie de probleme între țările industrializate dezvoltate, care trebuie să le rezolve între ele.

Nicolae Ceaușescu: Este adevărat, însă numai ele nu pot să soluționeze problemele economice. Ele încearcă să se pună de acord asupra unei politici generale. Însă trebuie să se aibă în vedere că în discuțiile cu țările în curs de dezvoltare să se țină seama și de interesele acestora. Ori, la tratativele Nord - Sud, țările dezvoltate au încercat să vină cu soluții care țineau seama doar de interesele lor. De aceea, nu s-a ajuns la niciun rezultat.

Averell Harriman: Aveți dreptate că toate țările trebuie să participe în mod egal. Dar la fel de adevărat este că după ce țările industrializate își rezolvă problemele între ele, acest lucru le face capabile să poată achiziționa materii prime mai multe din țările în curs de dezvoltare. De asemenea, să le ofere mai multe credite ca acestea să se poată dezvolta.

Vreau să spun că sunt foarte mulțumit de dezvoltarea raporturilor economice dintre țările noastre și întrevăd mari perspective de a le lărgi. Fără

îndoială că o și mai mare stabilitate în situația noastră internă va contribui la dezvoltarea acestor relații, va spori, de pildă, cererea de materii prime și mărfuri de care avem noi nevoie să le cumpărăm de la dumneavoastră. De asemenea, ne va da posibilitatea să oferim mai mult capital pentru nevoile dumneavoastră. În acest context, vă rog să-mi permiteți să apreciez marea dezvoltare a țării dumneavoastră în ultimii zece ani.

Nicolae Ceaușescu: Sigur, raporturile dintre Statele Unite și România sunt destul de bune. Este adevărat, am realizat un progres foarte mare în schimburile economice. Am mai stabilit să soluționăm câteva probleme, mai cu seamă, legat de tehnologii și, desigur, de politica de credite a Statelor Unite. Este adevărat că România a obținut rezultate bune în dezvoltarea sa, dar este încă o țară în curs de dezvoltare.

Averell Harriman: Fără îndoială că pe această temă țineți o legătură constantă cu ambasada noastră. Însă ori de câte ori considerați că eu pot contribui, vă rog să considerați deschisă calea și să faceți uz de ea.

Nicolae Ceaușescu: Vă mulțumesc foarte mult și sigur că oricând ne puteți fi de ajutor. Suntem interesați ca câteva din tehnologiile Statelor Unite să poată fi folosite și în România. Am discutat aceste probleme cu președintele Carter.

Averell Harriman: Ați constatat că ar exista o deschidere din partea președintelui Carter față de dumneavoastră?

Nicolae Ceaușescu: Ne-am înțeles foarte bine.

Averell Harriman: Fără îndoială că indicațiilor președintelui Carter li se vor da prioritate deosebită.

Nicolae Ceaușescu: Suntem interesați și în obținerea unor credite în condiții avantajoase din partea Statelor Unite, adică având în vedere că România este o țară în curs de dezvoltare. Și știu că dumneavoastră ne puteți ajuta în acest domeniu.

Averell Harriman: Nu știu exact ce aș putea face concret, însă ceea ce vreau să vă spun este că voi acționa și voi depune toate eforturile mele în direcția aceasta. Fără îndoială că oamenii de afaceri sunt cei care acționează concret, dar știu că aveți raporturi bune cu ei.

Nicolae Ceaușescu: Într-adevăr, avem relații bune cu ei.

Averell Harriman: După cum cunoașteți, în sistemul nostru inițiativa trebuie să plece de la ei. Ultimul cuvânt este al guvernului, însă oamenii de afaceri trebuie să aibă inițiativa.

Nicolae Ceaușescu: Însă Administrația Statelor Unite are la dispoziție o serie de posibilități de a acorda credite țărilor în curs de dezvoltare, posibilități pe care nu le au băncile și oamenii de afaceri.

Averell Harriman: Este adevărat ceea ce spuneți dumneavoastră, dar astfel de credite pentru țările în curs de dezvoltare sunt avizate pentru acele țări cu condiții economice foarte proaste. Mă îndoiesc că România ar intra în aceasta categorie. Poate domnul ambasador să mă corijeze.

Rudolph Aggrey: Statele Unite acordă credite avantajoase pentru cei mai săraci. România a ieșit din aceasta categorie.

Averell Harriman: Nu vreau să las o impresie falsă, dar au fost acordate credite unor țări ca Bangladesh. Acum vrem să acordăm Etiopiei. Dacă ni se vor cere credite din partea Etiopiei, le vom acorda. Am trimis deja un ambasador în Etiopia. Etiopienii însă trebuie să soluționeze o serie de probleme politice, înainte de a le acorda credite. Dar pentru că este vorba de Etiopia, trebuie să vă spun că se află într-o situație de profundă sărăcie.

Nicolae Ceaușescu: Credite se dau și țărilor care sunt mai apropiate de România ca dezvoltare; de exemplu, Grecia.

Averell Harriman: Nu acordăm astfel de credite Greciei. Aceasta era în 1948, în planul Marshall.

Nicolae Ceaușescu: Nu, recent.

Averell Harriman: V-am trimis aici un ambasador foarte bun.

Nicolae Ceaușescu: Ajunsesem la o înțelegere deja cu vechea Administrație. Kissinger promisese.

Averell Harriman: L-am cunoscut pe ambasadorul dumneavoastră în SUA și el era deosebit de preocupat de această problemă. Ambasadorul nostru aici are ușile deschise acasă peste tot.

Nicolae Ceaușescu: Noi suntem foarte mulțumiți de domnul ambasador.

Averell Harriman: Dacă ambasadorul dumneavoastră la Washington ar dori să mă întâlnească, întotdeauna are ușile deschise. Nu pentru că aș intenționa să ies din cadrul bilateral, însă ceea ce mă preocupă în momentul de față sunt raporturile dintre Moscova și Washington. Sigur, se fac eforturi din partea președintelui Brejnev și președintelui Carter pentru a se obține rezultate în negocierile SALT. Încă o dată, vă rog, dacă puteți, să contribuiți cu ceva la rezultatul acestor negocieri.

Nicolae Ceaușescu: Este foarte bine să se ajungă la acest acord, însă ca un pas pentru a se ajunge la niște măsuri hotărâte pentru dezarmare.

Averell Harriman: Tocmai că există acest plan.

Nicolae Ceaușescu: Însă ar trebui de evitat punerea în discuție a unor probleme, care nu fac decât să înăsprescă relațiile.

Averell Harriman: De pildă?

Nicolae Ceaușescu: Procesele⁴, de pildă, din Uniunea Sovietică.

Averell Harriman: Cea mai violentă obiecție din partea Statelor Unite o constituie faptul că în cazul la care vă referiți el este acuzat că ar fi avut relații cu CIA [Agenția Centrală de Informații - serviciul de informații externe al SUA]. Președintele Carter a declarat public că această acuzație nu are nici un temei. Sovieticii continuă cu această acuzare, ceea ce constituie o sfidare la adresa președintelui Carter.

Este o situație destul de periculoasă faptul că acest caz a fost abordat de președinte, însă felul în care el avansează dă posibilitatea Congresului să manifeste tendințe de a folosi acest motiv pentru limitarea discuțiilor cu Uniunea Sovietică pe alte probleme.

Nicolae Ceaușescu: La rândul lor, Statele Unite acuză, de asemenea, pe unii că ar lucra cu NKVD [fostul serviciu de informații al Uniunii Sovietice]. Sigur, este greu de spus până unde merg aceste lucruri, dar cel mai bine ar fi ca aceste probleme să fie puse pe planul doi sau chiar trei.

Averell Harriman: Sunt de acord.

Nicolae Ceaușescu: Cu atât mai mult cu cât tratativele nu se duc cu aceștia, ci se duc cu Brejnev și cu alți conducători sovietici. În fiecare țară se pot găsi asemenea cazuri care, dacă sunt puse pe primul plan, atunci nu se mai poate duce o politică de colaborare.

Averell Harriman: Este foarte nefericită o astfel de situație. Se pare că au de gând să-l schimbe pe Șciaranski cu cei doi presupuși spioni americani. Ceea ce vă spun acum este confidențial.

Nicolae Ceaușescu: Știți că de problemele acestea se ocupă și Uniunea Sovietică, Statele Unite și alte state. Cel mai bine ar fi ca aceste probleme să nu fie discutate public.

Averell Harriman: Se face prea multă publicitate. Însă președintele Carter din nefericire a promis că tot ceea ce va face va

⁴ Este vorba de cazul lui Natan Șciaranski (Natan Sharansky), politician din Israel și activist pentru drepturile omului, originar din fosta URSS care, după ce i s-a refuzat emigrarea, în anul 1973, s-a implicat într-o serie de acțiuni de protest în calitate de lider al mișcării *Refuznik*, purtător de cuvânt al *Grupului Helsinki de la Moscova* și translator al dizidentului Andrei Zaharov. În 1978 a fost condamnat de autoritățile sovietice la 13 ani de muncă forțată, fiind acuzat de înaltă trădare și spionaj în favoarea SUA. A fost eliberat în 1986, ca urmare a presiunilor exercitate de Administrația Reagan și a făcut obiectul unui schimb de spioni între URSS și Statele Unite.

face public, în fața opiniei publice. Îl cunoașteți pe președintele Carter ce fel de om este. Sunt convins că dumneavoastră veți menține relații bune cu dânsul. Este un om foarte deschis și franc.

Nicolae Ceaușescu: Am stabilit relații prietenești. Însă trebuie să vedem care sunt problemele care ar fi mai bine să nu fie spuse public.

Averell Harriman: I-ați spus aceasta?

Nicolae Ceaușescu: Am discutat pe alte probleme. Atunci nu erau aceste cazuri. În fond, sovieticii au activitate de spionaj la fel ca și Statele Unite. Este evident faptul că Șevcenko⁵ a fost până la urmă, să spun așa, reținut în Statele Unite, ceea ce nu a creat deloc o atmosferă bună.

Averell Harriman: Fără îndoială că nu a creat o impresie favorabilă.

Nicolae Ceaușescu: Mai cu seamă că el făcea și alte activități și Statele Unite au reușit să afle niște lucruri care nu sunt deloc plăcute.

Averell Harriman: Cu zece zile în urmă am discutat cu Cyrus Vance la Geneva. I-am subliniat că el și Gromîko trebuie să ajungă la un respect profund. Probabil că ei vor putea să găsească o ieșire din astfel de impasuri. Astfel de situații au fost create din greșeala de a mânuși faptele, de către ambele părți. Aceste fapte sunt de relativ mică importanță sau chiar lipsite de importanță față de problemele majore actuale.

Din nefericire, lucrurile se complică și mai mult, datorită faptului că Șciaranski este evreu. De aceea, este un caz greu și dificil de gestionat. În ce vă privește, nu aveți probleme de a trata cu Congresul, în timp ce președintele nostru are o mare bătaie de cap cu Congresul.

Nicolae Ceaușescu: Însă nu trebuie făcută o problemă de naționalitate dintr-un caz sau altul.

Averell Harriman: Dar problema evreiască este o problemă foarte serioasă în cadrul vieții politice americane. Președintele Carter este primul președinte care a luat o poziție diferită față de cea a Comunităților evreiești.

⁵ Arkadi Șevcenko (Arkady Shevchenko), diplomat sovietic care, din anul 1973, a deținut funcția de adjunct al secretarului general ONU. În această perioadă a fost recrutat de CIA, iar în 1978 a solicitat azil politic în SUA.

Pe acest fond, pot spune că președintele Carter a fost mai curajos decât oricare alt președinte al Statelor Unite. În același timp, este foarte ferm, iar acuzațiile publice care i se aduc sunt neîntemeiate. Sper că ați rămas cu aceeași impresie atunci când v-ați întâlnit cu el.

Sper că președintele Carter va obține o serie de rezultate concrete, iar dintre acestea cel mai important ar fi pacea. Îmi aduc aminte că ministrul dumneavoastră de Externe a fost în Statele Unite acum doi ani și a oferit un prânz. Încă de atunci eu am anticipat că Carter va deveni președinte. Acum vă spun că președintele Carter va fi reales. El are reale calități să continue această muncă. Noi, democrații, vom pierde alegerile viitoare. Orice președinte poate pierde în primii doi ani de la alegeri.

În decursul istoriei fie că a fost un președinte democrat, fie că a fost un președinte republican, a avut dificultăți cu Congresul în primii doi ani. În cazul lui Carter, se pare că această perioadă se prelungește mai mult decât normal. Poate că acesta este un lucru bun, pentru că democrații au o mare majoritate în Congres și este și greu să-i disciplinezi când ai o mare majoritate.

În anii viitori, Congresul va da mai multă atenție activității președintelui. Recentul Congres nu a acordat suficientă atenție legii privind energia. Nu știu ce impresie aveți dumneavoastră, dar președintele Carter este un om de profundă înțelegere a problemelor și a oamenilor.

Nicolae Ceaușescu: Sigur, eu am avut discuții bune și am ajuns la bune înțelegeri cu el.

Averell Harriman: Sper că ele vor continua. Dacă aveți vreun mesaj pe care ați dori să îl transmiteți președintelui Carter la reîntoarcerea mea la Washington.

Nicolae Ceaușescu: Vă rog să-i transmiteți cele mai bune urări și dorința să realizăm o colaborare cât mai bună. Desigur, în primul rând, pe plan bilateral, cât și asupra problemelor intonaționale, în spiritul în care am convenit.

Averell Harriman: Am fost invitat de către guvernul chinez să fac o vizită în China. Partea chineză ar dori să merg în octombrie acest an, dar este perioada când guvernul statului New York are alegeri și va trebui să fiu prezent. Mă gândesc s-o fac în aprilie anul viitor. Socotiți că luna aprilie este o lună bună pentru o vizită în China?

Nicolae Ceaușescu: Da. Aprilie - mai este o perioada bună, pentru că după aceea încep căldurile.

Averell Harriman: Se pare că în curând veți primi una din cele mai înalte vizite chineze. Săptămâna viitoare?

Nicolae Ceaușescu: Da, în august, va veni în vizită președintele Hua Guo feng. În a doua parte a lunii august.

Averell Harriman: Fără îndoială că va fi un eveniment mare.

Nicolae Ceaușescu: Trebuie să meargă și în Iugoslavia și trebuie să se pună de acord asupra datei.

Averell Harriman: Președintele Tito nu a fost întotdeauna în relații bune cu Pekinul.

Nicolae Ceaușescu: Acum sunt în relații bune.

Averell Harriman: Îmi aduc aminte, în 1968, când l-am vizitat pe Tito, când m-a trimis președintele Johnson să discut cu „*prietenii săi din țările socialiste*”. Atunci, președintele Tito mi-a spus că nu se împăca cu Uniunea Sovietică, dar și relațiile sale cu China sunt foarte rele.

Nicolae Ceaușescu: Acum au relații foarte bune. Noi i-am ajutat. Poate vă gândiți totuși ca anul acesta să mergeți în China. Până în aprilie e mult și se schimbă multe în lume. China este o țară interesantă.

Averell Harriman: Dacă n-ar fi fost obligațiile despre care v-am spus, aș fi mers. Dar am să țin totuși seama de sfaturile dumneavoastră și voi vedea dacă pot merge. Chinezii se așteaptă ca să stau mai mult acolo. Acolo trebuie să fie treabă de cel puțin o săptămână. Dar, oricum, voi ține seama de sfaturile dumneavoastră. De ce îmi sugerați să merg mai înainte de luna aprilie?

Nicolae Ceaușescu: Pentru că și relațiile dintre China și Statele Unite au o importanță mare și această vizită poate ajuta la normalizarea acestor relații.

Averell Harriman: Voi ține seama de sfaturile dumneavoastră. Din păcate, însă, am obligațiile mele față de poporul american. Ceea ce vreau să repet încă o dată este să vă rog să contribuiți din toate puterile pentru a netezi greutățile care apar între noi și Uniune Sovietică în cadrul negocierilor SALT. Printre astfel de dificultăți este și problema implicării Cubei în Africa. Știu că ați discutat această problemă cu ambasadorul Young.

Am înțeles că Uniunea Sovietică este interesată să participe mai mult la soluționarea problemelor din Orientul Mijlociu. Cyrus Vance are misiunea să discute această problemă cu sovieticii. Mă gândesc că poate puteți și dumneavoastră influența asupra acestui lucru.

Fără îndoială că problema Orientul Mijlociu nu poate fi soluționată fără participarea Uniunii Sovietice și sunt bucuroși că președintele Brejnev este dispus să participe.

Nicolae Ceaușescu: Fără îndoială că Uniunea Sovietică are un cuvânt de spus. Însă de mare importanță este participarea tuturor statelor din Orientul Mijlociu la aceste tratative, inclusiv palestinienii, și determinarea Israelului să adopte o poziție mai realistă.

Averell Harriman: Palestinienii au dreptul să existe. Israelul trebuie să recunoască acest drept. Acest lucru l-a spus și președintele Carter. Știu că aveți influență în aceasta zonă. Influența dvs. este bună și sper că veți face acest lucru și în continuare.

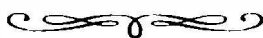
Nicolae Ceaușescu: Sigur, trebuie făcut totul pentru a se ajunge la pace în Orientul Mijlociu. Cred în general că va trebui acum să se acționeze pentru a se diminua această tensiune și încordare care s-a creat. Mă refer îndeosebi la relațiile dintre Statele Unite și Uniunea Sovietică.

Averell Harriman: Așa este, aveți dreptate. Vă sunt foarte recunoscător pentru amabilitatea de a mă primi, de amabilitatea colegilor care au avut grijă de soția mea. Plec mâine cu impresii deosebit de bune.

Așa cum v-am mai spus, voi face totul pentru a contribui la dezvoltarea relațiilor noastre și bilateral și pe plan internațional.

Nicolae Ceaușescu: Mi-a făcut o deosebită plăcere să vă reîntâlnesc. Îmi pare rău că stați puțin în România. Sper să reveniți pentru o perioadă mai lungă, după China.

(ANR, fond CC al PCR - Secția Relații Externe, dosar 116/1978, ff. 2-27; *Trei decenii de relații româno-americane. 1955-1985. Documente II. 1973-1978*, Fundația Europeană Titulescu, București, 2015, pp.686-696).

MEMORIALISTICĂ, CONSEMĂRI, DEZBATERI

LUNGA VARĂ FIERBINTE ȘI CONFESIUNILE GENERALULUI IULIAN VLAD

Alexandru Omeag

*Impactul provocat de apariția în revista Periscop a ultimei părți a interviului-fluviu cu generalul-colonel (r) Iulian Vlad s-a rostogolit ca un bulgăre de zăpadă în mass-media scrise și on-line. De altfel, în lunile iulie și august 2017, un simplu „search” pe principalele motoare de căutare on-line menționa, la secțiunea „Cele mai populare subiecte”, materialele preluate de *Evenimentul Zilei* din revista *Periscop*, cu comentariile lui *Dan Andronic*, patronul respectivului cotidian („Cum îl vedeau liderii comuniști pe Iliescu. Interviu-eveniment cu ultimul șef al Securității”, „Ambasadorul URSS în România a vrut să asiste la momentul arestării generalului Vlad”, „Cum a ajuns Ceaușescu să afle decizia lui Bush și Gorbaciov în privința României” etc.).*

*

► Cotidianul *Evenimentul zilei*, poate cel mai citit ziar din țara noastră, a acordat spații generoase materialelor preluate din revista *Periscop*, cărora reputatul jurnalist *Dan Andronic* le-a adăugat o serie de comentarii substanțiale și pertinente, din care am selecționat o mică parte.

→ „*Generalul Iulian Vlad este unul din oamenii-cheie ai evenimentelor din 1989, dar nu numai.* Este depozitarul celor mai adânci secrete ale vremurilor în care mulți dintre noi eram copii, ale trecutului recent, dar și ale vremurilor actuale. Capacitatea sa de analiză și profunzimea cunoașterii l-au făcut util și necesar multor conducători actuali ai României, de la șefi de stat până la șefi de servicii de informații. Generalul Iulian Vlad este unul din cei mai respectați oameni din zona de intelligence, lucru pe care l-am auzit, dar l-am și constatat personal, de multe ori...”

→ ...Nu consider că *Securitatea* a fost o instituție de binefacere, căreia niște răuvoitori i-au stricat reputația, ci *a fost un serviciu de informații temut în interiorul și în exteriorul țării.* Comparația între trecut și prezent se poate face oricând, numai că toți parametrii de control ar fi în

defavoarea vremurilor actuale... Nu vreau să susțin că Securitatea era o instituție de artă și cultură, ci că modul de gestionare a cazurilor care interesau în cel mai înalt grad conducerea României Socialiste se schimbaseră substanțial. Iar Generalul Iulian Vlad a avut un rol important în schimbarea abordării.

Dacă comparăm Securitatea lui Ceaușescu cu vremurile pe care le trăim, ne dăm seama că instrumente moderne de presiune, de tip «Binom», care se bazează pe sute de mii de mandate de interceptare, pe denunțuri și mărturii false, pe abordări la limita legii și articole din Codul Penal pe care nimeni nu are curajul să le schimbe, deși au fost declarate neconstituționale, fac din Securitate un model care poate fi inclus într-o comparație onestă. Iar rezultatul nu este neapărat în defavoarea ei ...

→ ...Comentariile legate de apariția acestui interviu au fost, așa cum mă așteptam, destul de aprinse. Materialul, preluat din revista *Periscop* a Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere din Serviciul de Informații Externe, cuprinde viziunea generalului-colonel (r) Iulian Vlad asupra evenimentelor din decembrie 1989, a personajelor - cheie din jurul lui Nicolae Ceaușescu, dar mai ales a modului în care s-au făcut „jocurile” pentru preluarea puterii.

Așa cum am mai spus, atunci când ne aplecăm asupra unor evenimente istorice recente este foarte greu să putem vorbi de eroi și ticăloși, utilizând judecăți absolute. Biografiile și acțiunile multora din cei care ne povestesc cum au trăit și au văzut evenimentele din 1989 sunt mult mai nuanțate decât ne-am dori. Ca om care a fost și este pasionat de istorie vă pot spune că ***dezvăluirile generalului Vlad sunt un eveniment pe care l-am așteptat de multă vreme ...***

... Știam, de la el personal, sau de la oameni apropiați fostei conduceri a Securității pe care i-am interviuat de-a lungul timpului, multe din amănuntele pe care le publicăm acum. Dar niciodată nu le-am găsit

susținute de cel care a condus unul din cele mai temute servicii de informații din fostul lagăr socialist, Departamentul Securității Statului, generalul Iulian Vlad.

→ În ultimii ani au mai apărut relatări ale acelor vremuri, dar **valoarea istorică a interviului realizat de doi foști comandanți din SIE, generalul Petru Neghiv și colonelul Alexandru Omeag, este dincolo de orice îndoială ... Faptul că doi foști ofițeri SIE i-au luat acest interviu are o valoare aparte, dând o cursivitate interesantă relatărilor fostului conducător al principalului serviciu de informații al României dinaintea de 1989. Este o lecție de istorie vie. E o lecție de istorie pe care încă mai avem privilegiul să o ascultăm.**"

► Revistele *Lumea* și *Artemis* au publicat capitole întregi din materialele apărute în *Periscop* cu privire la confesiunile ultimului șef al Securității, momentele convulsiilor sociale din decembrie 1989 și rolul generalului Iulian Vlad în prevenirea mult-doritului război fratricid Armată-Securitate fiind considerate evenimente majore din istoria modernă a României.

► Afirmățiile generalului Iulian Vlad și impactul în opinia publică, amplificat de preluarea integrală a interviului de către Evenimentul zilei, au sensibilizat și **principalele posturi de televiziune**, care au difuzat comentarii pe marginea interviului și a personalității controversate a fostului șef al Departamentului Securității Statului.

Principala televiziune de știri – *Antena 3* – **a dorit să afle mai multe informații despre „culisele” realizării interviului și eventualele casete neprelucrate încă**, sens în care autorii acestuia au fost invitați să-și expună opiniile în direct, miercuri, 23 august, într-o emisiune moderată de *Adrian Ursu*. Pentru moderatorul emisiunii și invitații acestuia din platou, în dialogul cu reprezentanții ACMRR-SIE, **procesul familiei Ceaușescu**, tratat pe larg în convorbirea cu generalul Iulian Vlad publicată în paginile revistei *Periscop*, **a constituit principala temă de dezbatere**, pe fondul unor probleme politice sensibile apărute recent în legătură cu reforma în Justiție. Autorii interviului s-au abținut de la orice comentarii care ar fi contravenit statutului Asociației, reiterând afirmațiile generalului Vlad, potrivit cărora Procesul Ceaușesților este o rușine pentru Justiția din România.

Din păcate, **precipitarea organizatorilor și formatul emisiunii nu au permis formularea celor mai pertinente întrebări și răspunsuri**, care să ridice voalul așternut peste fapte, evenimente și întâmplări care ar fi interesat, cu siguranță, opinia publică. Și asta în condițiile în care în platou se afla și **Cătălin Harnagea**, fostul director al Serviciului de Informații Externe. **Timpul nu este, încă, pierdut!**

► Un asemenea interviu nu putea scăpa de **comentariile internautilor**, care s-au dovedit foarte activi (și incisivi, deseori!) pe principalele rețele de socializare. Din cele **peste o sută de postări**, am reținut doar câteva, încercând să eliminăm extremele, pentru că au fost destule „**înjurături**”, dar și numeroase „**periuțe**”:

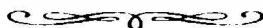
→ „**Securitatea condusă de Iulian Vlad a fost conștientă sută-n sută că regimul lui Nicolae Ceaușescu se afla în prag de prăbușire iminentă... Pentru mine a fost o surpriză arestarea lui Iulian Vlad, la 31 decembrie 1989, dar se spune că aici un cuvânt hotărâtor l-a avut Silviu Brucan, cert agent KGB! Oricum, istoria adevărată nu o vom afla niciodată de la generalul de securitate Iulian Vlad!**”

→ „**Mă așteptam ca măcar acum, în al 12-lea ceas, generalul Vlad să spună adevărul în legătură cu lovitura de stat din decembrie 1989 și autorii ei, să vorbească despre lipsa de inițiativă și curaj pentru a preveni și contracara acapararea conducerii României de către o clică de trădători care au produs dezastrul în care ne aflăm. Îi știa foarte bine pe toți, deci n-are nicio scuză...Și a plătit. Păcat!**”

→ „**Dacă Vlad nu voia, nu era nicio «revoluție», să fie clar. În intervenția ei, Securitatea putea anihila Armata sau orice revoltă, fără probleme. Noi, care am intrat printre primii în clădirea Comitetului Central, l-am auzit pe portarul care ne-a deschis ușa aceea masivă zicând: «tovarășul general Vlad mi-a ordonat să vă dau drumul înăuntru.» Deci, dacă portarul trăgea cu Kalașnikovul pe care îl avea în mână, fugeam cu toții, mureau o groază de oameni și Ceaușescu nu mai pleca. Este clar, sau ascultați de spusele lui Brucan, Militaru și ale altor slugi ale KGB?**”

*

Punem punct aici intervenției noastre și subscriem întrutotul la afirmațiile distinsului jurnalist Dan Andronic cu privire la „**un personaj (n.n. - generalul Iulian Vlad) ce poate fi pus pe aceeași treaptă cu cei care au schimbat istoria României: Judecata reală a acțiunilor sale nu se poate face acum, ci atunci când va exista perspectiva necesară.**”

DOMNUL VIOREL ROMAN, CORIFEU AL ANTI-ORTODOXIEI, PENTRU GLOBALIZARE

– selecție de texte și comentariu –

Petru Neghiu

În seria „Comentarii” a rubricii MEMORIALISTICĂ, publicăm EXTRASE dintr-un material mai amplu, primit în luna mai a.c. de la domnul prof.dr. Viorel Roman din Bremen – Germania. Este vorba de o „ANEXĂ” a cărții sale „Europa creștină”, despre care am mai scris în revista noastră și care urmează să apară ca o culegere de interviuri sub titlul „Semnele vremii. Spre est sau vest?”. Din păcate, spațiul editorial nu ne permite redarea integrală a materialului primit, dar vom face comentarii pe care le oferim cititorilor revistei, mai ales că, știm deja, autorul are puncte de vedere despre care unii spun că ar fi „ultra-personale”, și despre care am comentat în mai multe rânduri.

*

Reporter: Occidentul cu al său acquis comunitar nu acceptă decât ce îi convine – să ne referim la dublul standard în ce privește deciziile Curții Constituționale din România în 2012 și respectiv 2017. Aici e vorba și de neocolonialism, iar abordarea de clasă spune clar – conflictul e între compradori și naționali(ști)! Chestia cu acquis-ul și mâna întinsă a Occidentului e atât de departe de realitate! Să le luăm pe rând. În 2012 Parlamentul a decis suspendarea președintelui Băsescu (deci a Domnului, „despotul de origine divină” suspendat de ortodox-comuniști, nu-i așa?). Putsch parlamentar! Culmea absurdului, fiindcă Parlamentul nu e instituție de forță. Cancelarul Angela Merkel preia imediat de la Karl Peter Schwarz și alții din presa „democrată” occidentală, ca Viorel Roman, și de aici scandalul. 7,5 milioane votează demiterea dar, printr-un artificiu de procedură – „erată” – referendumul este invalidat de 6 persoane. Faptul că 7,5 milioane de voturi au fost aruncate la gunoi de 6 persoane (votul în CCR atunci a fost de 6 la 3) nu a contat. Occidentul bazat pe acquis-ul comunitar ne-a spus că trebuie să respectăm legile și CCR e sacrosanctă.

Viorel Roman: *Românii vor acquis-ul, legislația occidentală, altfel n-ar fi majoritatea pentru Europa/UE și n-ar fi plecat cinci milioane spre vest. Pe de altă parte le este încă străină atât litera legii, 100.000 de pagini, cât mai ales spiritul/duhul ei. De vină sunt Marea Schismă, Sultanul turc și*

Țarul rus, Cortina de Fier, Războiul rece etc. Echilibrul puterilor în stat, care să împiedice puterea verticală, à la Putin, à la Erdogan, a fost lezat de Ponta, adept al putinismului, care a încercat în 2012 să-l schimbe pe Domn, "despotul de origine divină", cu ajutorul majorității din Divanul boierilor lui. Lupta pentru putere dintre Domn și boierii moldo-valahi e multiseculară. O victorie a președintelui sau a boierilor, azi baroni locali cu imunitate occidentală e însă străină culturii politice din vest unde prin democrație nu se înțelege putere unică, verticală, cum a formulat Varanul, reprezentantul boierilor din mass-media, din pușcărie: "Nu vom avea total puterea, până nu vom avea justiția!"

Reporter: Vine anul 2017: Guvernul social-democrat emite o ordonanță perfect constituțională și conformă cu legislația și procedurile, dar Klaus Werner Iohannis nu e de acord, nici corporațiile occidentale (evident catolice) și, pe căi ascunse, cu mercenarii lor din serviciile secrete scot lumea în stradă și o țin săptămâni de zile sperând să dea jos guvernul, din stradă, să schimbe președinții celor două camere. Curtea Constituțională, sesizată de președintele Senatului, decide (7 la 2) că guvernul a procedat corect și că procurorii nu pot ancheta derularea procesului legislativ și oportunitatea unor acte legislative. Acquis-ul comunitar spune cumva că separarea puterilor în stat e ceva ortodox-comunist și că de fapt cei care aplică legea trebuie să o și elaboreze? Iar Iohannis îndeamnă (indirect, tot prin serviciile secrete subordonate lui) la contestarea Curții Constituționale! E și el ortodox-comunist, sau CCR e bună cât dă hotărâri care ne convin?

V.R.: *Președinții celor două camere ale baronilor moldo-valahi, cu majoritatea garantată de ortodoxie, schimbă legislația în favoarea lor, a celor îmbogățiți fără justă cauză. Domnul și 600.000 de protestatari din marile orașe sunt împotriva celor care profită de imunitatea acquis-ului ca să perpetueze privilegiile paternaliste, corupția neofanariotă. În Europa, derularea procesului legislativ este transparent, controlat atât de opinia publică, dar mai ales de justiție, altfel se ajunge la situația din 2012, când boierii din legislativ și executiv își dau mâna și schimbă Domnul. Dacă secole de-a rândul Domnul și boierii din București depindeau de turci, ruși, acum Europa, acquis-ul încearcă să înlocuiască cutumele turco-pravoslavnice. Putem desigur filozofa îndelung pe tema neocolonialismului, compradori și naționaliști, realitatea politico-socială de la Porțile Orientului se deosebește fundamental de acquis-ul comunitar, altfel nu s-ar băjeni milioane spre vest. Nu este exclus însă ca UE, „Europa mai multor standarde” sau „Europa mai multor viteze” să permită revenirea pașnică la devălmășia moldo-valahă și puterea verticală greco-pravoslavnică, a „despotului de origine divină”, Domnului, Președintelui.*

Reporter: Cineva spunea așa: pentru Viorel Roman soluția care trebuie adoptată de România este catolicizarea în masă. Numai că – nota același – cu trecerea timpului numărul de (greco)catolici din România scade. Și, adaug eu, chiar și în Transilvania, unde greco-catolici au fost sub 10%.

V.R.: Dacă Fericitul Ioan Paul II era pentru un creștinism care respiră cu doi plămâni, oriental și occidental, și Papa Francisc este pentru refacerea unității fără condiții, ideea catolicizării în masă, prozelitismul face parte din vechile prejudecăți antioccidentale ortodox-comuniste din spatele fostei Cortine de Fier, și e mai catolică decât papa. Nici Unirea cu Roma de la anul 1698, oricât a contribuit ea la emanciparea socială și națională a românilor, nu mai e un model actual, la aniversarea a unui secol de la Marea Unire și apropiata vizită a papei Francisc în România.

Reporter: Ideea că ortodocșii moldo-valahi și uniții cu Roma din Transilvania ar putea aduce prejudicii, fracturări statului național unitar pe linia Carpaților. Și asta n-o prea înghite nimeni pe la noi!

V.R.: Dacă ne uităm la fractura din Ucraina, catolici la Lvov/Lemberg și ortodocși în Donbas, e de înțeles teama. La români ea este însă neîntemeiată, dacă privim cele trei secole de solidaritate a uniților cu ortodocșii în chestiunea națională. Mi-e teamă, mai degrabă, că e folosită această temere, pentru a abate atenția de la necesitatea refacerii unității. Pe de altă parte nu putem trece cu vederea că moldo-valahii au trăit sute de ani în Imperii Orientale și ardelenii în Sfântul Imperiu Roman. Primii sunt familiarizați cu estul, ceilalți, tot ortodocși, sunt orientați spre Roma. Vedem aceste tradiții diferite, foarte clar, mai ales la alegeri.

Reporter: Care e partida cealaltă, (non)moldo valahă, care înțelege și acceptă acquis-ul comunitar occidental? Cumva Iohannis și DNA + SRI + SIE + alte instituții de forță numite și nu alese prin vot?

V.R.: Cele cinci milioane de români din occident, din Transilvania, Maramureș, Bihor, Banat, dar și cei de peste Carpați, care vor autonomie personală, vor dreptate și libertate materială, nu numai pe hârtie, vor acquis-ul comunitar occidental, altceva, decât neofanariotismul, paternalismul, nepotismul, corupția „Ciocoilor vechi și noi”, aceștia sunt Partida opusă celei ortodoxe moldo-valahe dominante: PMR, PCR, FSN, PNL, PSD. Una spre est, alta spre vest.

Reporter: Ce este codul canonic catolic al UE? Democrația modernă se bazează exclusiv pe valori seculare, de proveniență greco-romană (fără „catholic” la coadă). Codul canonic catolic însă, trebuie că e cel de care se servea Inchiziția pentru a arde pe rug eretici și vrăjitoare și unde trebuia să dovedești tu nevinovăția și nu inchișitorii – vinovăția. Desigur că „Partida occidentală” cu al său DNA cere exact asta – să-ți dovedești

nevinovăția. Și tot așa cum acest cod catolic fusese conceput ca să permită bisericii catolice să terorizeze o populație întregă pe care să o poată lipsi oricând de bunurile materiale și chiar de viață, tot așa legislația „anticorupție” este concepută ca să permită încălcarea drepturilor individuale ale omului și încarcerarea arbitrară – după pofta respectivelor instituții de forță „pro-occidentale” și care „înțeleg și acceptă...”

V.R.: *Din 2007, de un deceniu se introduc legi și instituții occidentale în speranța că după eșecul „formelor fără fond”, din sec.19 și 20, acum UE/NATO va genera și Fondul. Dar pentru că se întârzie dialogul cu Roma – conditio sine qua non a aderării la civilizația occidentală -, rezultatele sunt modeste, la cel mai sărac neam latin din Europa. Acest efort de a eluda fondul religios al aderării la Europa, de a înlocui dialogul cu Roma cu paleative secularizate, culturale, militare, masonice etc. e contraproductiv. De un mileniu se încearcă refacerea unității creștine. Acum se implementează Acquis-ul, codul canonic romano-catolic modernizat, laicizat și așteaptă contemplativ, armonizarea lui cu devălmășia valahă. La celebra întâlnire din 1989 de la Roma dintre Fericitul Ioan Paul II și Gorbaciov, e memorabilă recomandarea papei, ca ortodocșii să nu se grăbească, schimbarea mentalității nu se poate face peste noapte, cere timp, asta e valabil, după cum constatăm mereu și la depășirea prejudecăților.*

Reporter: În acquis-ul comunitar intră și dublul standard? Actuala predică pentru „Europa mai multor viteze” include și „Europa mai multor standarde”?

V.R.: *Azi e clar că pretenția Germaniei a fost absurdă să oblige Anglia și Ungaria, fostă colonie islamică, fără excedentul balanței de plăți de care se bucură Berlinul, să întrețină milioane de refugiați afro-asiatici mahomedani și idolatri, greco-ortodocșii falimentari, incompatibili cu teologia muncii occidentale. De aceea, Europa viitoare va fi cu câte viteze vrea sau poate fiecare. „Europa cu mai multe standarde” cred că va fi discutată de Putin și Trump la definirea noilor sfere de influență.*

Reporter: În ce constă "viziunea ortodoxă" a dreptului omului? În mod sigur însă ea nu cuprindea acum câteva sute de ani arderea pe rug.

V.R.: *Bisericile ortodoxe, în primul rând clerul greco-pravoslavnic, sunt din punct de vedere sociologic etno-religii creștinizate, care celebrează unitatea de nezdruncinat dintre neam, rit și glia strămoșească, pomenită mai înainte. Cine nu-i ortodox, nu-i român (!), spunea Nae Ionescu, ideologul Legiunii Arhanghelului Mihail. Ortodox-comuniștii au fost consecvenți, au lichidat Biserica unită și au reorientat cu baioneta 2.000 de biserici spre Moscova și Constantinopol. O revenire la normalitate e mai*

dificilă decât s-a crezut. Drepturile omului occidental sunt inacceptabile pentru clerul ortodox. Democrația de tip Westminster și autonomia individului sunt păcate, pentru că preamărește egoismul și pun la îndoială autotputernicia Celui de Sus asupra vieții. Contractul, concurența, motorul vieții economice moderne, occidentale, lezează dragostea dintre frați, sunt păcate.

Reporter: În ce constă „lanțurile grele ale duhovniciei și soborniciei moscovite și constantinopolitane”, la care reveniți mereu? Sau e și asta pură retorică?

V.R.: În perioada interbelică era astfel definită resemnarea celui încătușat în normele și valorile orientale, fără speranța libertății de mișcare, exprimare și afirmare în Europa, în lumea largă, mai ales când devenise clar că fără refacerea unității creștine cu Roma, idealul românilor, România Mare, se năruie. Formularea e surprinzător de actuală, de aceea vă întrebați dacă e mai mult decât retorică, și are ceva din farmecul, parfumul unui vocabular de Letopiseș.

Reporter: „Refacerea unității” s-a făcut prin cucerire și jaf, „frații întru credință” aducând cu ei Inchiziția și rugurile. În final și bizantinii au reușit ceea ce rușii din Novgorod au reușit înaintea lor: săi arunce pe „frați” sub gheață. În rest – cine e prost, se duce după occidentali. Cine e practic – se uită spre Rusia sau spre amândouă, după interes.

V.R.: Ortodocșii și occidentalii s-au anatemitat reciproc de la Marea Schismă din 1054, până în vremea Conciliului de la Vatican, 1965. Un mileniu de vrăjmășie, prejudecăți între frați a generat un război civil mondial fără sfârșit de care profită și azi islamul. Dar revenirea la creștinism a ortodox-comuniștilor ateï și generozitatea Romei face posibilă concordia conducătorilor marilor puteri creștine intercontinentale, Putin și Trump, refacerea Sfintei Alianțe. Dacă în 1815 s-au înțeles ortodocșii, catolici, protestanți și au facilitat un secol de pace, cu atât mai mult ne putem aștepta azi la un secol fără ororile luptei de rasă și de clasă din secolul trecut. Nouă ne este greu să-i înțelegem pe cruciații occidentali, care au luptat acum opt sute de ani să refacă unitatea creștină, a Sfântului Imperiu Roman, sau pe țarii ruso-pravoslavnicii din sec. 18-19, care au luptat și ei în opt cruciade pentru eliberarea Constantinopolului și ortodocșilor ajunși robi ai Califului islamic. Asta, bineînțeles că nu-i scutește pe contemporani de contribuția lor la refacerea unității creștine.

Continuăm cu fragmente din alte interviuri, mai recente (aprilie 2017) sau mai vechi, luate de reporteri timișoreni, împreună cu care,

înțelegem, domnul Viorel Roman, urmează să editeze „noua” carte, probabil Anexa despre care am mai vorbit.

Reporter: Viorel Roman, iată o dimineață destul de rece aici, la Timișoara, putea să fie mai cald. Ne întâlnim în data de 5 aprilie 2017 pentru a pregăti o nouă carte, un nou drum, un nou itinerar. De data asta cu o întrebare precisă: secolul XX pentru poporul român a marcat trei evenimente importante, cele mai importante din istoria lui și anume Marea Unire, din 1918, în Banat în 1919, invazia sovietică și transformarea țării într-un membru al lagărului comunist, și Revoluția din Decembrie 1989. E vreo legătură între ele?

V.R.: *Evident. România este la periferia, dacă vrei, a Europei, e Limesul de la Marea Baltică la Marea Neagră. De 2000 de ani de la Imperiul Roman, Sfântul Imperiu Roman și până la UE/NATO de astăzi, trebuie făcut un Limes, o cortină de fier la marginea popoarelor asiatice care au tot timpul tendința de a invada. Europa știe că nu aceste țări Baltice, Polonia, România și Turcia pot opri invaziile de la Răsărit, dar au misiunea de a avertiza Occidentul, pentru ca el să se poată organiza, apăra, să nu se întâmple ca la invazia mongolă. Problema asta a fost discutată la Conciliul de la Lyon, din 1273, la care a participat și Hoarda de Aur, și s-a luat această decizie, de a reface Limesul. Dacă priviți politica, prezența NATO între Marea Baltică și cea Neagră de azi e identică cu cea voită la Conciliul de la Lyon. În acest sens și România Mare a fost un bastion al Occidentului împotriva invaziilor de la răsărit. De aceea au fost sacrificate, din punct de vedere spiritual, Transilvania, Maramureș, Bihorul și Banatul și date pe mâna ortodocșilor moldo-valahi subdezvoltați din fostul Imperiu Otoman, care vedem și azi că nu sunt în stare să administreze eficient aceste regiuni din fostul Sfânt Imperiu Roman. Cu toate astea raționalitatea Occidentului încet, încet prinde cheag și la București, unde sistemul clientelar neofanariot este totuși greu de înlocuit. O tradiție de 500 de ani nu poate să fie schimbată în 100 de ani. Cam așa se vede situația României din perspectiva occidentală legat de Marea Unire.*

Al doilea element, venirea rușilor și dictatura de dezvoltare este exact același lucru pe care îl voiau occidentalii, dar pe dos. Stalin a luat decizia să facă el un Limes al imperiului moscovit, și a forțat o modernizare, industrializare. „Stalin și poporul rus, libertate ne-au adus,” era lozinca. A fost o dictatură de dezvoltare favorabilă românilor. Raționalitatea occidentală a prins aici teren, dar s-a accentuat prea mult ideea Vechiului Testament, adică s-a mers pe linia profetului Israelului, Amos, și a emulului său modern, Karl Marx. Noul Testament a fost neglijat, persecutat și interzis chiar, așa că toată această construcție, fascinantă și

utilă poporului român s-a prăbușit în 1989. Revenind la perioada de tranziție, între Vest și Est, încă nu se știe prea exact ce se întâmplă aici, dar e clar că occidentalii vor din nou să refacă limesul, din Țările Baltice, Polonia și România, împotriva invaziilor de la răsărit.

Al treilea element, Revoluția, schimbarea de paradigme din 1989 este legată tot de Vechiul și Noul Testament. Se știe că în vechiul Israel, din 50 în 50 de ani, sau din 25 în 25 de ani la Roma papală de după Marea Schismă, se accepta, se voia un nou început. Sclavii erau eliberați, se iertau datoriile, se iertau păcatele etc. E necesar, se pare, e în natura umană, să înceapă periodic ceva nou, cum a fost, de exemplu, și după arderea Bibliotecii din Alexandria, o mare tragedie culturală, dar a urmat căutarea unor noi paradigme. Întotdeauna arde ceva și reînvie, începe ceva nou. Asta a fost Revoluția din 1989. Dictatura inspirată de Vechiul Testament, de Profetul Israelului, Amos și Karl Marx s-a încheiat brusc și Noul Testament, creștinismul în general a fost reabilitat. România s-a integrat în UE/NATO.

Aceste trei evenimente, elemente au marcat secolul trecut. Secolul XXI acum ne pune în fața moștenirii din 1918, Mare Unire, care a avut loc fără unirea cu Roma, ca urmare noul stat pseudo-occidental, pseudo-legitim, se destrăma; avem 1944, venirea rușilor și această formidabilă modernizare, industrializare, emancipare socială a milioane de țărani, care au venit la oraș, din păcate din nou fără legătură cu Roma, chiar împotriva Occidentului. În stenograma convorbirii lui Ceaușescu cu Papa Paul al VI-lea este evident că Ceaușescu era depășit, nu înțelegea ce se întâmplă cu țara sa, cu lumea, de aceea a fost scos brutal din scenă. Revoluția este acel eveniment eliberator, periodic încă din Vechiul Israel și de la Roma papală. Ce s-a întâmplat după 1989, este același lucru, granițele s-au deschis, se putea vorbi din nou liber, toți au primit o locuință aproape gratis, toate datoriile s-au șters printr-o hiperinflație etc. Libertate! Indiferent cum o privim, este un mare eveniment. Iar astăzi trebuie să ne raportăm la aceste evenimente și cum vom merge mai departe. În condițiile în care occidentalii au luat decizia de a ține în aceasta Românie democratică baze militare, de a nu o lăsa de izbeliște, că dacă ar fi lăsată la cheremul baronilor ortodocși moldo-valahi vă dați seama că aceasta s-ar prăbuși, probabil ca Cehoslovacia, Iugoslavia sau URSS. Eu zic că trebuie să ne bucurăm de acest sprijin al Occidentului, adică ei sunt prietenii românilor într-o proporție mai mare decât își dau seama. De aceea, ce fac în România prim-miniștrii infractori, nu prea interesează, pentru că Occidentul are aici interese mult mai mari, clare și gândește pe perioadă lungă. Nu este vorba de Gigi, Udrea sau Ghiță, personaje care la Caragiale ar fi avut mare succes, în Occident nimeni nu pomenește de ei. De aceea sunt optimist, sunt

convins că aici sunt șansele de emancipare, dezvoltare și de siguranță privind la marile evenimente din 1918, 1944 și 1989.

Reporter: Câteva vorbe despre Europa în trecut și Europa în prezent, pe ideea dacă Europa va rezista. Odată Europa a fost centrul lumii, pornind de la democrația franceză, dar se pare că democrația are și părți negative.

V. R.: *Să nu uităm că Europa e centrul lumii, Roma e capus mundi, de unde lumea s-a occidentalizat, s-a europenizat.*

Democrația sau sistemul de viață occidental a început după Marea Schismă, 1054, când la Roma s-a luat decizia departajării responsabilităților în Sfântul Imperiu, între Papă și Împărat. De atunci omul are drepturi inalienabile, primite de la Dumnezeu, care sunt drepturile universale ale omului de astăzi. Adică avem în vest două centre de putere distincte Biserica și Imperiul, Statul. Tensiunea creată de această departajare a creat în timp democrația occidentală, nu recenta Revoluție Franceză, 1789, cum cred ortodocșii și neomarxiștii laici. Pentru ortodocși, pentru asiatici, pentru africani lucrurile acestea sunt încă de neînțeles, și pentru islamici cu atât mai puțin. De aici pleacă drama lor, ei nu înțeleg lumea modernă, democratică. De aceea ei se aruncă la propriu în aer și noi trebuie să avem răbdare și să reacționăm în spiritul creștin, de ajutorare, dar și ferm de a nu lăsa să se ajungă la no go area. Eu sunt optimist în sensul că Europa, cultura ei învinge, se extinde pretutindeni. E o criză la ora actuală, dar o criză după ce Europa a occidentalizat lumea. Uitați-vă la islamicii anti-occidentali, ei lupă numai cu mijloace europene, cu camionul care intră în mulțime, cu avionul etc., ei se folosesc de logistica europeană, de telefoane europene, toate instrumentele islamice de terorizare sunt creștin-europene. Ei dacă ar trece la formele lor primitive de existență sau de luptă împotriva Europei, nu ar avea nici o șansă.

Nu trebuie totuși exagerată primejdia terorismului, aceasta a fost întotdeauna, ci accentuată forța spirituală a sistemului creștin occidental.

Noua democrație iluministă franceză de după 1789 a fost o acțiune anticatolică, nu mai mult. Ortodocșii se folosesc de ea, ca și de marxism-leninismul laic inspirat din Vechiul Testament pentru a se apăra de romano-catolicism, de occidentalizarea, universalitatea Noului Testament. 1000 de ani de cultură europeană, de forță a Romei, care a sacralizat dreptul roman, persoana umană, statul de drept, rațiunea și școala și le-a pus pe toate în slujba moralei biblice învingătoare în întreaga lume. Sinteza: Roma, Atena și Ierusalimul au creat civilizația, cultura universală occidentală. La ortodocși toate astea sunt necunoscute, ei nu au o departajare între laic și sacru, ei trăiesc într-o devălmășie valahă

strămoșească, aș putea spune, ei nu știu, nu înțeleg ce-i democrația, societatea civilă occidentală. Ei trăiesc într-o formă apropiată de Islam, la ei conducătorul laic este și cel religios, la ei democrația occidentală este o imitație, o formă fără fond, o fanfaronadă, ei sunt incapabili să o înțeleagă sau să o aplice. Uitați-vă ce se întâmplă la București în aceste zile cu ordonanțele de urgență, corupție, într-o țară care nu are tradiție juridică administrativă occidentală. Ei nu înțeleg, nu acceptă echilibrul puterilor în stat, adică statul de drept, ei nu știu ce este societate civilă. Toate acestea sunt străine la ortodocșii moldo-valahi fără legătură organică cu Occidentul, de fapt ei nu înțeleg și nu acceptă în corpore ce vor occidentalii de la ei. Bulgarii sunt mai sinceri: „Să ne trimiteți un guvernator de la Bruxelles, că noi nu înțelegem ce vreți de la noi”.

Ortodocșii moldo-valahi se apropie de Occident cultural sau aderând la masonerie. O apropiere de Occident pe bază religioasă, cei din Țara Românească sau din Valahia nu au avut-o nici o dată, cei din Moldova au mers la Krakovia, mare centru de cultură romano-catolică, unde au învățat cronicarii, apoi au fost iezuiții de la Iași și Cotnari, care au dat culturii moldovene o dimensiune occidentală. Eminescu vine de acolo. În Transilvania, Banat, Maramureș și Bihor, contactul spiritual cu Occidentul l-a făcut Sfântul Imperiu Roman, Biserica greco-catolică și Școala Ardeleană, ea a formulat programul de emancipare națională și socială al tuturor românilor. Moldo-valahii au făcut unirea din 1859, 1918, dar ei vor să aibă și ideea națională. Așa că au răstălmăcit Școala Ardeleană în ceva laic, iluminist, au reorientat cu baioneta spre Moscova și București 2000 de biserici greco-catolice, au închis mii de preoți și episcopi, ca agenți occidentali. Ca urmare, ortodocșii moldo-valahi au acceptat încă o legătură spirituală cu Occidentul. Ei nu o înțeleg, dar ei știu că au fapta unirii, cu ajutorul occidentalilor. Occidentalii le-au permis, au făcut unirea de la 1859, pentru că voiau să-i scoată pe ruși de la gurile Dunării. Marea Unire de la 1918 occidentalii au făcut-o ca să aibă un bastion împotriva ortodox-comuniștilor. Se aștepta atunci o unire cu Roma a acestei mari diocese române, dar fără ea România Mare s-a destrămat în două decenii și au revenit ruso-pravoslavnicii în mantia roșie a Profetului Amos din Legea Veche și Karl Marx. Nu trecerea la catolicism a românilor e problema, ci o revenire a lor spirituală spre Occident. Vedeți că sunt puncte de vedere greu accesibile ortodocșilor moldo-valahi, care nu acceptă, că ei nu au ideea națională, ci numai fapta. Ideea emancipării sociale și naționale este a Școlii Ardelene catolice. De aceea ei o denaturează și laicizează, ceea ce este absurd și tragic. Așa că avem confuzie și dilemă în sânul românității.

Reporter: Dar această dilemă se va transforma până la urmă, cum se prevede acum, că nu vom mai prinde uniți anul centenarului, că ne vom despărți chiar până la anul viitor?

V. R.: *Există această idee în Transilvania, Banat, Bihor, Maramureș: „O sută de ani de ardenelizare, occidentalizare a moldo-valahilor a eşuat, pe de altă parte și ortodoxizarea moldo-valahă a Transilvaniei se izbește de o rezistență”. Mai ales maghiarii, Tökes, repetă asta mereu și în Parlamentul european. Ei vor autonomie ca să scape de administrația coruptă moldo-valahă. Populația maghiară, germană și evreiască, cât mai este pe aici, care au fost agenții modernizatori ai Occidentului, sigur că refuză politica neofanariotă, clientelară, care azi se și bucură de imunitate, în mod paradoxal. Dar dezmembrarea țării nu e la ordinea zilei. Occidentalii nu vor aici o Iugoslavie sau o Cehoslovacie dezmembrată, ci un bastion bine consolidat, cimentat al românilor, dar ei îl vor în legătură spirituală cu Roma, ca să fie un atașament reciproc pe perioadă lungă. De aceea a venit Papa Ioan Paul al II-lea la București, în 1999, de aceea vine curând, sper, Papa Francisc. Iugoslavia a fost dezmembrată pentru că Eisenhower a uitat să pună o bază militară în Balcani. În România avem o bază militară la Kogălniceanu și una la Deveselu, așa că aici nu există această primejdie balcanică de război și dezmembrare.*

Problema românilor este că nu înțeleg că fapta unirii naționale este a moldo-valahilor și că ideea e a Școlii Ardelene, care nu vrea dezmembrare, ea vrea emanciparea socială și națională a tuturor românilor, ea nu vrea catolicizarea ortodocșilor, ci ca toți ortodocșii să fie ridicați la un alt statut, egal cu cel al creștinilor occidentali în Europa printr-un dialog, prin unire cu Roma. Papa Francisc a spus foarte clar, el vrea o refacere a unității creștine fără condiții, el nu pune nici o condiție, ceea ce este cea mai generoasă platformă posibilă. Există bineînțeles și în Occident oameni care spun: „Cu ortodocșii moldo-valahi nu se poate face casă comună, uitați-vă la infractorii din politică, la prim-miniștri, miniștri, parlamentari...”. În trecut ei nu aveau imunitate. Deci avem un blocaj de natură spirituală. Dacă nu reușim să ieșim din blocaj, vom bate pasul pe loc sau dăm înapoi. O dezmembrare nu este posibilă, după părerea mea... Și Occidentul este oarecum vinovat de forma fără fond din România. În această situație unii cred că prin dezmembrare se rezolvă totul, din contră, ea ar crea pentru români o situație mult mai gravă, de aceea e necesară refacerea unității cu Roma fără condiții, cum propune Papa Francisc. Faptul că unii care nu vor ca Papa să vină în țară e evident, ca și faptul că următorul Papă ar putea fi mai puțin generos. Nu trecerea la catolicism

este problema ci emanciparea tuturor ortodocșilor. Dar naționalizarea ideii Școlii Ardelene de către ortodocșii moldo-valahi blochează energiile naționale.

Reporter: *Ați zis ceva de mijloace europene, dar la ora actuală mi se pare că Orientul este mult înaintea noastră. Japonia este una din cele mai sărace țări în resurse naturale, dar cu o industrie și cu un nivel de trai absolut deosebite, pe ce se bazează treaba asta? Iar China este într-o creștere nemaipomenită. După ce au scăpat de Mao Dze Dong, care a fost cel mai mare criminal, care a ucis milioane de chinezi. China la ora actuală este o putere, o putere industrială deosebită. Cum înțelegeți, cum raportăm noi asta că Europa a fost o dată centrul și industria germană, cea franceză, engleză erau pe primul plan, iar acum poziția asta este total pierdută.*

V.R.: *Eu nu văd că industria germană exporta cel mai mult. Europenii la ora actuală au mai mulți soldați decât Statele Unite, și au de două ori mai multe investiții în armată decât Federația Rusă. Asta numai așa, ca o paranteză. Mirajul Orientului Îndepărtat la ortodocși este legat de frica de apropiere de Roma. De fiecare dată când e vorba să ne apropiem de Roma și de valorile autentice ale Occidentului, vine și fantoma Extremului Orient. Japonia, China, India, în care a fost Mircea Eliade, este o formă de diversiune ortodoxă bine cunoscută, dar Japonia, China se dezvoltă pe fundamente europene, occidentale, nu ortodoxe. Cele 100 de milioane de creștini chinezi, Hong Kong-ul creștin, Coreea de Sud, o mare putere economică, a reușit într-o sută de ani să treacă de la idolatrie la creștinismul occidental. Creștinismul occidental, nu ortodoxia este fundamentul acestei dezvoltări. În China, într-o generație, două, vor fi 300 de milioane de creștini. În Japonia, cultura tradițională le permite integrarea creștinismului rațional occidental fără probleme.*

Românii sunt totuși occidentali prin structura lor. Un consilier al Papei a spus foarte clar: „Nu noi am învățat latina de la Roma, ci Roma a învățat latina de la români”. Această mare cultură tracică, neavând o limbă scrisă, se pare că vorbea latina, dar noi am pierdut valorile romane, și trebuie să le refacem. Școala Ardeleană le-a redescoperit, și imediat ortodocșii moldo-valahi în alianță cu greco-pravoslavnicii le-au lichidat.

Nu uitați că românii sunt urmașii legiunilor romane, nu e un popor oarecare, noi avem Roma în numele nostru: român, România. Asta știe Roma foarte bine, de aceea le-a acordat întotdeauna o mână de ajutor, niciodată Roma nu i-a uitat, și eu cred, sper că venirea Papei Francisc acum, chiar dacă președintele României nu este român de etnie și nu este ortodox ca religie, să aibă forța, împreună cu patriarhul ortodox și cardinalul greco-catolic să ridice poporul român pe alt pedestal. Noi,

românii, ar trebui să avem la Roma un loc în Senat. Avem, un cardinal dar e insuficient pentru un popor așa de mare. Poate că mâine vom avea un Papă român, cum am avut atâția împărați romani de origine tracă și dacă...

Reporter: ...din 87 de împărați romani, 43 au fost de origine traco-dacă.

V.R.: *Eu înțeleg că la București ideile acestea sunt greu de acceptat, cred că nici nu sunt înțelese, ortodocșii moldo-valahi trăiesc într-o lume clientelară neobizantină, neofanariotă ruptă de Occident. Bucureștenii, sau valahii dacă îmi permiteți, sau Țara Românească nu a avut niciodată o legătură spirituală cu Occidentul. Singura lor șansă de a se apropia de Occident a fost limba, cultura franceză, diplomația și masoneria, mai mult nu. Asta e însă insuficient pentru emanciparea întregului popor. Cantonarea românilor la nivel de cultură apuseană și masonerie, și nu la nivelul spiritual al culturii creștine occidentale, care este Roma, e dezastruoasă. E suficient să ne uităm în stenograma dialogului de 45 de minute dintre Papa Paul al VI-lea și Ceaușescu ca să constatăm câtă simpatie are Papa pentru români, cum îi întindea mâna, iar Ceaușescu, autist „în lanțurile grele ale duhovniciei și soborniciei moscovite și constantinopolitane” n-avea cum înțelege dimensiunea universalității, importanța Romei și astfel au avut el și soția sa o soartă tragică.*

Reporter: Există trei mentori spirituali monoteiști: Moise, Iisus și Mohamed, există un conflict între fideliile lor. Există acest război, ce se va întâmpla?

V. R.: *Conflictul cu musulmanii e tot o parte a conflictului religios între ortodocși și catolici, între urmașii Imperiului Roman de Răsărit și ai Imperiului Roman de Apus. Să luăm un alt exemplu, ortodocșii îi învinovățesc pe cruciați, că au distrus Bizanțul. Dar ei au fost chemați să refacă unitatea creștină. Și văzând, după 200 de ani că nu o pot face cu vorba bună, să zic așa, au folosit forța cu care erau obișnuiți și au refăcut unitatea creștină. Ea a durat numai 60 de ani, dar totuși a fost o primă încercare.*

Nu etnia ne legitimează pe noi, ci tradițiile creștine, limba, cultura noastră, și nu în ultimul rând cele cinci milioane de români care trăiesc în Occident și se descurcă de minune. Ei nu au nici o problemă să se simtă acolo ca peștele în apă. Dar de ce să nu aducem apa aici, legislația occidentală, acquis-ul comunitar, să se simtă ei și aici ca acasă? De ce trebuie să mergă în Occident, în lumea dreptului roman, în libertatea romană, tradițiile lor și să nu aducem libertățile, dreptatea și pacea aicea? Asta e problema. Bineînțeles că sunt rezistențe, bineînțeles că nu toată

lumea acceptă dorința de emancipare a românilor, dar depinde de noi să facem acest pas.

Legat de perspectivele actuale ale României într-un context general, trebuie să constatăm că statul național a pierdut din importanță în fața capitalului internațional, ceea ce creează dificultăți de percepere a realității la ortodocși. Ei pun bază pe stat, pe autocefalia lor, în condițiile în care capitalul internațional a spart granițele, în lupta dintre stat și capital, capitalul a învins pretutindeni în lume. Vedeți asta în Grecia, vedeți în Uniunea Europeană. Dacă în Uniunea Europeană rezistă și va continua să reziste, numai pentru că nu ar face față Germania, Franța etc. capitalului internațional, ca entități statale, atunci vă imaginați ce lipsă de importanță are statul român în acest context nou. Capitalul internațional la ora actuală stăpânește lumea, multe state sunt un fel de ficțiune. Câteva companii mari ale lumii sunt mai puternice decât Uniunea Europeană, cred. Vă dați seama că nici un concern de dimensiuni mari în lume nu își pune mintea cu o țară mică, pentru că este mult mai puternic. De aceea bugetul României, politica românească statală este lipsită de importanță pentru mass-media occidentală, pe nimeni nu interesează ce se întâmplă cu el aici. Oricum, acest buget pe care îl fac ei este pentru asistații sociali, pentru salariile unui sistem parazitator statal și e puțin deprimant că statul nu mai are forța lui din trecut. Nu trebuie să mergem prea departe, statul lui Ceaușescu avea o anumită coerență, ați văzut cum s-a pulverizat? Nu a mai rămas mai nimic din el.

Cultura de anonimă a românilor este dublată de lipsa de importanță economică pentru economia mondială. *Așa că politica românească nu se bucură de prea mare atenție în media occidentală, sunt probleme mult mai grave acolo, conflictul cu lumea islamică, conflictul cu lumea ortodoxă slavă, cu care nu a găsit încă o formulă de conviețuire, conflictele economice cu China, cu Japonia, schimbarea echilibrului financiar în lume, astea sunt la ordinea zilei. Aici nu văd eu o schimbare prea mare. Dacia este o firmă internațională care are o anumită reputație în Occident, alta nu există, emigranții români sunt însă bine văzuți în Occident, în afară de faptul că țiganii romanes romi au creat o imagine negativă după Revoluție. Programul de guvernare e necunoscut. Nu am auzit nici unde un comentariu legat de el, 75 la sută salarii și ajutoare sociale, fără mari investiții, deprimant, așa spune, iar ca occidentalii să vină să facă infrastructură aici, e greu de imaginat.*

Alegerea lui Iohannis ca interfață a moldo-valahilor ortodocși cu Occidentul nu e o idee rea, dar e insuficientă. Pe viitor va trebui un efort mai mare în descoperirea unor noi personalități, care să depășească

mediocritatea călduță contemporană. Presupun că din rândurile celor 600.000 de tineri care au protestat recent împotriva legalizării corupției, clientelismului neofanariot, se vor remarca personalități puternice conștiente de o legătură autentică cu Occidentul și vor tăia nodul gordian care îi țin pe români într-o cultură de anonimat, izolați de civilizația Romei, prizonieri în lanțurile grele ale duhovniciei și soborniciei moscovite și constantinopolitane, la periferia Europei. Toate drumurile duc la Roma!

Reporter: Văd că repetați acest cuvânt Roma. De ce?

V.R.: *Roma este templul spiritual al lumii occidentale. Papa de la Roma, sau Sfântul Scaun, este păstrătorul tradițiilor romane, în sensul cel mai ușor de înțeles, și de fapt cel mai autentic. Toți cei care sunt orientați spre Roma, sau au Roma ca centru al vieții lor social-politic, nu e vorba numai de romano-catolici, nu e vorba de protestanți, nu e vorba de evrei. Să luăm exemplul cel mai la îndemână, evreii lucrează la ora actuală în misiunea Romei în lume islamică cu un succes și cu o deschidere din partea occidentală care este fără precedent. La ora actuală evreii sunt mai occidentali decât occidentalii în anumite domenii, și nu trebuie să fie neapărat romano-catolici. De aceea românii când spun că trebuie să se îndrepte spre Roma nu înseamnă nici o secundă că trebuie să treacă la catolicism. Doamne, ferește, ei trebuie să rămână ce sunt, ortodocși români, dar pentru a rămâne ortodocși demni în acest proces de dezvoltare trebuie să se orienteze spre Roma, asta este de o simplitate... Deci spre o Romă simbolică, o capitală a spiritualității simbolice...*

Acum vine Papa Francisc să consfințească oarecum 100 de ani de Românie unită, să vedem ce vor decide președintele țării, patriarhul, cardinalul de Blaj. S-ar putea să recădem din nou în situația din 1939, 1944 sau la o dezmembrare de facto? Oricum realitatea e mai puternică decât mimetismul, care nu mai convinge pe nimeni.

*

Reporter: Discutăm în Timișoara în anul 2016. Totuși, Revoluția a schimbat niște lucruri, bănuiesc cel puțin, pentru dumneavoastră, care veniți de la Bremen și aveți cu totul altă viziune vizavi de acest oraș.

V.R.: *O, sigur. Timișoara, Clujul, vestul țării au făcut un salt formidabil. De fiecare dată când intru în Timișoara cu mașina, pe orice cale de acces, sunt stupefiat de câte antrepozite, întreprinderi moderne văd, sunt plăcut surprins de multe lucruri pozitive, modernizarea centrului vechi...dar nu a făcut-o Revoluția, hai să fim din nou realiști, au făcut-o USA, UE, Moscova prin decizia de a renunța la comunism, lagăr, război rece. Din păcate, SUA păstrează statutul de ocupant al Europei. NATO, după câte știți, de la înființare îi ține pe ruși în afară, pe germani jos și pe*

anglo-americieni în Europa. Ei bine, această strategie a rămas și în Germania simpatia pentru ruși este deja quasi generală și lumea se întreabă de ce Anglia iese din Uniunea Europeană, dar armata lor de ocupație de pe Rin, nu? De ce sunt necesari 50.000 de soldați americani? Asta creează o atmosferă de, hai să spunem, prietenie suspicioasă. Prin contrast, rușii au zis generoși: „noi ne retragem și voi vă reunificați.” Proslăvirea, cultul Revoluției la români e de natură orientală.

Revoluția nu are în vest numai o conotație pozitivă, de ex. cea franceză a fost un dezastru, pentru că a lichidat Sfântul Imperiu Roman, cea rusă la fel. Revoluțiile nu sunt atât de pozitive pe cât se vrea aici, iar stafia comunistă a nepotului unui rabin ranchiunos, Karl Marx, care s-a inspirat din profetul Israelului Amos, sunt lucruri depășite. Ce interesează astăzi sunt marile fluxuri financiare și materiale ale lumii, trei miliarde de oameni muncesc conectați prin internet, sateliți, GPS, cu vapoare de 400 metri lungime, care transportă 20.000 de containere. Se mișcă pe planetă mărfuri, capital de dimensiuni astronomice, și vine România cu un PIB minor și își sărbătorește eroii martiri ai Revoluției ca nimeni alții, le dau privilegiu ilegalistilor PCR, plus spații comerciale, pensii speciale, loc de veci... Încercați să-i faceți unui occidental plauzibil, că asta e ceva normal, rațional și nu o poveste din celebra carte orientală „1001 de nopți”. Lucrurile sunt simple privite de departe, dar tot secretul relațiilor dintre oameni e distanța și apropierea. Dacă ești la distanță sau prea aproape nu vezi mai nimic, trebuie o distanță optimă pentru a vedea și a judeca. Noi pleasem de la cadrul mondial, în care românii sunt o plantație de sclavi la limes, la marginea imperiului, termenul sună dramatic dar cam așa e, pe care ori îi pui la muncă într-un sistem dictatorial, cum a făcut Stalin, Nicolae și Elena Ceaușescu, ori pleacă milioane la muncă în Occident.

Reporter: Vorbeați la un moment dat chiar de o posibilitate de scindare teritorială a țării...

V.R.: Asta a spus-o ministrul Ilie Șerbănescu. Legătura dintre Vechiul Regat și Transilvania, Banat este firavă, investițiile se opresc pe Carpați, nu ajung la Vaslui, la Cetate, la moșia revoluționarului Mircea Dinescu din Oltenia. Acest clivaj, spune d-ului Șerbănescu, un om bine informat, e real. Clujul, Timișoara se dezvoltă și după economie vine politicul, și încheie el, "această ruptură e la ora actuală reală și o să o afle și cei din București într-o bună zi, pe facebook". Problema e că Biserica greco-catolică n-a trecut Carpații, s-a mărginit la Transilvania. Acesta este un păcat mare. Iar încercarea ortodocșilor moldo-valahi de a impune tuturor modul lor de viață a eșuat, dovadă că milioane votează cu picioarele, cum spun americanii, și fug spre Vest, unde sunt respectate

drepturile omului, fără a le cere ortodocșilor să fie catolici. România se va dezmembra de facto, și asta trebuie să trezească pe ortodocșii moldo-valahi. Nimeni nu e pentru dezmembrare, ci pentru crearea unei Biserici mari românești în care să fie acceptați și milioanele care au plecat în Occident și ei să-și regăsească locul aicea, într-o țară și biserică orientate spre Roma, spre vest, nu spre est. Asta e valabil și pentru celelalte țări ortodoxe. Vedeți, a avut loc Sfântul și Marele Sinod al Bisericii Ortodoxe, întâlnirea istorică a Papei cu Patriarhul Moscovei și al întregii Rusii, Kiril la Havana, a fost vizita lui Putin la Athos, unde a luat loc în strană, tronul împăratului bizantin, toate astea ne arată că ortodoxia e în mișcare și nu trebuie marginalizată, desconsiderată, chiar dacă a trecut printr-o perioadă foarte grea, secularizată, ortodox-comunistă. Occidentalii vor, acceptă existența diversității: „Creștinismul respiră cu doi plămâni”. E tragic că suntem creștini și nu găsim o formulă de refacere a unității în fața presiunii islamice.

Reporter: La ce lucrați acum?

V.R.: *Anul acesta (2016, n.r.) sunt evenimente extraordinare, semne ale vremii, cum se spune în Evanghelia după Matei: întâlnirea dintre Papă și Patriarhul Moscovei, Sfântul Sinod din Grecia, vizita lui Putin la Athos, pe care îl vede ca un Vatican al ortodoxiei, și reizbucnirea Chestiunii Orientale și în Turcia, Kurdistan etc., cu care eu sunt la curent pentru că a fost tema doctoratului meu.*

Istoria se repetă, când crezi că ai scăpat vine ea, vine ea peste tine. La ora asta trăim o recrudescență a acestei Chestiuni, care numai aparent s-a încheiat cu plecarea în exil a sultanului otoman. Uitați-vă la Islam, Ortodoxie și Occident, Erdogan, Putin și Trump, îi avem din nou pe vechii pretendenți la moștenirea califului, sultanului turc. Și românii, moldovenii sunt parte a conflictului. Noua mea carte „Europa creștină” e un quasi compendium a patru documente ale lumii ortodoxe actuale, tot atâtea semne ale vremii.

COMENTARIU

Înțelegem că o sinteză a interviurilor a apărut în revista România Mare, în luna martie a.c. Nu știm ce comentarii s-au făcut, dacă s-au făcut, despre conținutul acestora. Noi, însă, îi ridicăm la fileu domnului Roman câteva probleme, mai ales că ni se pare că domnia sa operează cu multe, prea multe aserțiuni prinse „pe aripile vântului...”

- De unde au apărut cinci milioane de români plecați la muncă în vest, câtă vreme în Spania sunt vreun milion, în Italia tot cam atât și aproape atât în alte țări? Vorbim aici de cei care se află acolo în temeiul faimosului

„*acquis comunitar*” pe care îl tot flutură autorul, nu despre cei care merg pentru o lună, două, să măture prin casele și curțile occidentalilor, în multe situații de sclavie, sau de cerșetori, prostituate ori care „*păcălesc*” statele respective cu ajutoarele sociale. Acest același *acquis* (în franceză înseamnă ceva dobândit, ce există ca atare) de 100.000 de pagini nu le este cunoscut nici occidentalilor, deși trăiesc de peste 1000 de ani sub imperiul dreptului canonic romano-catolic!

- Tema cu Marea Schismă nu cumva este împinsă prea departe?! Poate știe autorul dacă marile conflagrații, cel puțin din ultimele două secole din Europa și chiar de la nivel mondial, au adus moartea a zeci de milioane de oameni, tocmai din 1054, de la Marea Schismă? Rezon!

- Analogia, căutarea cu orice preț a similitudinii dintre Divanele domnești de pe vremuri cu Domnul lor în frunte și structurile de putere actuale este trasă de coadă. La data elaborării constituției României, tot Occidentul juisa de plăcere că țara noastră și-a „*tras*” o constituție ultra-democrată. Doar că aceeași constituție, și atunci și acum prevede existența unor proceduri și condiții pentru a „*schimba Domnul*”. Însă în 2012, „*perfidul*” Occident nu avea interes să se întâmple așa ceva. E bine așa, domnule? Ne poate spune autorul cum e cu expresiile: turco-pravoslavnic și greco-pravoslavnic, că logica folosirii lor ne scapă?

- Într-adevăr, spuneam și noi că, pentru autor, unitatea creștină constă în catolicizarea în masă a ortodocșilor în primul rând. Dar ce altceva poate însemna "*unirea/dialogul cu Roma*" despre care vorbește autorul. A dovedit-o și uniația (greco-catolicismul), care a fost recunoscută drept metodă de forțare a catolicizării în partea ortodoxă a Europei. Papa Francisc a recunoscut explicit acest fapt în Declarația Comună cu Kiril al Rusiei, de la Havana. Chiar până mai recent, autorul însuși susținea sus și tare că greco-catolicii din Ardeal (mai sunt câțiva și acolo și în alte părți, circa 8% din populație, adică puțin peste 150.000) trebuie să treacă munții Carpați la „*ortodox-comuniști*” moldo-valahi, să-i scoată de sub lanțurile „*greco-turco-pravoslavnice*” și să-i pună sub tiara papală! Și apoi, domnule, nimic mai absurd decât aserțiunea lui Ioan Paul II despre "*creștinismul care respiră cu doi plămâni, unul oriental și unul occidental*"! Da, creștinismul respiră cu doi plămâni, dar nu occidental, oriental ci ca o ființă creată, care are un cap, un creier, Hristos, care reglează funcționarea celor două „*organe*!”.

- În spațiul geografic al României, majoritarii români au fost ortodocși (nu doar „*moldo-valahii*”). În 1698 când s-a făcut unirea forțată cu Roma, românii din Ardeal erau toți ortodocși, ulterior, inclusiv „*corifeii*” mișcării (și ai Școlii ardelene)! Deci, ortodocșii români din Ardeal au trăit în "Sfântul Imperiu Roman" care-i este deosebit de drag autorului. Astăzi, la

fel majoritatea covârșitoare a românilor ardeleni sunt ortodocși ca și mult-huliții de către autor, moldo-valahi; apoi, țările moldo-valahilor n-au fost pašalâc turcesc, cum au fost cei din același Sfânt Imperiu, (deci, cu influențe, mai mult sau mai puțin orientale, pe care autorul le încredințează, recunoaștem, uneori pe bună dreptate!) așa încât tradițiile pot fi diferite și sunt diferite în regiunile istorice ale României actuale. Important este ca tradiția să fie actualizată, și să n-o privim ca imuabilă!!

Mănăstirea Voroneț

- Pare să ne lămurească faptul că autorul se inspiră din gândirea lui Andrei Pleșu, care se întreabă, în „*Dilema Veche*”: spre Est sau spre Vest? Tot așa se întreabă și domnul Roman în subtitlul viitoarei sale Anexe, după cum am văzut. Noi, însă, întrebăm: De ce neapărat spre Est sau spre Vest și nu AICI UNDE SUNTEM cu tradiții, cu

limbă, cu gândirea, cu credința, cu firea, cu...cu...cu „*Europa de la Atlantic la Urali*”, vorba lui Charles de Gaulle.

Marota cu „*Partida ortodox-moldo-valahă dominantă*” (PMR? PCR? FSN? PNL? PSD?) opusă „*Partidei celor 5 milioane de români din occident*” te face să râzi de ușurința cu care autorul lansează în scris aberații absolut vizibile, dacă nu chiar periculoase. Cum altfel s-ar putea înțelege faptul de a-i opune pe cei plecați în occident „*din Transilvania, Maramureș, Banat, Bihor*” celor „*de peste Carpați?*”

- Foarte pertinente, întrebările reporterului, dar foarte alambicate, fracturate logic și obsesiv repetate niște idei ale autorului care evită răspunsurile directe:

- nu ne lămurește ce este codul canonic catolic al U.E. și de ce trebuie impus acesta tuturor europenilor;

- nu ne lămurește cum e cu metoda inchizițională practică în anchetele penale de a-ți dovedi tu nevinovăția și nu acuzatorii, vinovăția;

- în ce ar consta, domnule, trâmbișatul „*dialog cu Roma*” sau „*fondul religios al aderării la Europa*”, câtă vreme în actele U.E. nu se spune explicit că este vorba de Europa creștină care, pe cale de consecință, ar exclude populațiile/stările necreștine (Albania, unele țări ex-iugoslave sau chiar Turcia)?

- scâldat, aburit rămâne și răspunsul despre „*dublul standard*” al Europei.

- De-a dreptul jignitoare este afirmația despre bisericile ortodoxe, clerul ortodox, care, vezi Doamne, nu acceptă drepturile omului! Pe lângă „explicațiile” absolut penibile despre „contract, concurență, autonomie individuală etc.” se vede clar necunoașterea (voită, după părerea noastră, comandată cu cheița din spatele roboțelului-jucărie!) esenței ortodoxiei „care celebrează unitatea de nezdruccinat dintre neam, rit și glia strămoșească”. Da, domnule, această unitate ne-a făcut pe noi românii (inclusiv pe autor) să existăm aici, nu „legiunile pierdute”, nu tiara papală sub „cozorocul” căreia s-au jefuit țări, s-au furat obiecte de artă, de cult, s-au purtat războaie religioase de zeci și sute de ani, s-au omorât mii și milioane de oameni „frași întru credință” cum bine întrebă reporterul!! Degeaba, autorul se extaziază în fața „operei” cruciaților occidentali, halal operă! Din nou întrebăm, cum este cu expresia „ortodox-comuniștii ateii”) Ce lipsă de sens!!

- Câtă necunoaștere, să separi ideea și fapta unității naționale, numai de dragul impunerii cu orice preț a unei teorii, născută moartă în fașă, despre ceea ce a însemnat Școala ardeleană: nu este nici o deturnare, domnule: emanciparea națională a românilor se referea la ardeleni care suportau consecințele „Unio trium nationum” prin care sașii, secuii și ungurii i-au împiedicat pe români, majoritari (60%) întotdeauna în Ardeal, să formeze un stat al lor (cum au făcut moldo-valahii!!); ce ar fi făcut cei cu „ideea” dacă armata „moldo-valahilor încătușați în lanțurile duhovniciei greco-constantinopolitano-pravoslavnice” n-ar fi trecut Carpații să-i „emancipeze social și național” pe foștii români din Imperiul austro-ungar, adică din „Sfântul Imperiu” atât de drag autorului? Iar dacă-i vorba de idee, atunci să amintim că ea a aparținut guvernanților moldo-valahi din Regatul României care au încheiat în secret un tratat politic și o convenție militară cu cealaltă parte decât Germania, Austro-Ungaria, adică tot „Sfântul Imperiu” care s-a întovărășit cu Imperiul Otoman, care nu cu multă vreme în urmă zguduia porțile Vienei? În plus, la Alba-Iulia, rolul organizatoric principal l-a avut episcopul ortodox Miron Cristea, viitor Patriarh, la care s-au alipit și greco-catolicii. Și atunci, ce „Sfânt Imperiu” ne mai trebuie, ce drept canonic romano-catolic? De ce nu o sinteză a acestuia cu dreptul canonic ortodox-bizantin? Oare britanicii nu știau ei cum e cu acest drept catolic? Evident, da, dar s-au săturat de centrul de putere de la Bruxelles! Nu cumva exagerăm rolul uniților forțat cu Roma în devenirea istorică a românilor?!

- Ce să caute Patriarhul ortodox (sau mai exact, patriarhii ortodocși) în Senatul de la Vatican? Ce a făcut cardinalul greco-catolic până acum pentru România, acolo în Senatul papal? Nula na nula. Autorul susține, mai nou, că nu se urmărește catolicizarea ortodocșilor aflați în „lanțurile grele

ale duhovniciei și soborniciei moscovite și constantinopolitane”, dar afirmă cu tărie: „o țară și o biserică orientată spre Roma”; „cultura de anonimat a românilor”; „cu ortodocșii moldo-valahi nu se poate face casă comună”; „Japonia, China nu se dezvoltă pe fundamente ortodoxe;” „creștinismul occidental, nu ortodoxia este fundamentul acestei dezvoltări;” „poate că mâine vom avea un Papă român.” Ei da, asta-i cheia: nu ne catolicizăm, dar vom avea un Papă român! Cumva acest viitor Papă va fi ortodox sau romano-catolic?! Hai, să avem rezon! Stimabililor!

Încercăm să mai punem un punct și pe alt „i”: atâta dispreț pentru cultura română, pentru esența românismului, pentru legăturile românilor cu Apusul, cu Franța, cu Italia – care, pentru autor este un „mare păcat”: „cantonarea românilor la nivel de cultură apuseană și masonerie și nu la nivelul spiritual (dar, cultura nu ține tot de spirit? - întrebăm noi) al culturii creștine occidentale, care este Roma (da, am înțeles, deci, tiară papală, drept canonic romano-catolic, într-un cuvânt, catolicizare, orice ați zice, asta-i concluzia!!) e dezastruoasă”.

Cât despre unitatea creștină, singurul fundament pe care se poate realiza este „tradiția comună a bisericii primului mileniu”, așa cum s-a insistat în vreo patru puncte ale Declarației de pe aeroportul din Havana a Papei Francisc și, respectiv, Patriarhul Kiril al Rusiei. Orice altă interpretare, cu Senatul de la Vatican, cu dialogul cu Roma, cu avantaje economico-social-politice nu poate fi acceptată. Promitem că ne oprim aici cu aceste probleme: nu vom mai continua, în revista noastră, alte demersuri, considerăm că am spus ce aveam de spus, noi ca simpli ortodocși, neînregimentați în abordări pro domo. À propos: cum ne-ar putea explica cineva dacă un papă, precum Francisc ar fi îndreptățit să „se ocupe” de unitatea creștină, atâta vreme cât e în stare să-i dea „Un pugno” consilierului său sau să le spună fidelilor să nu se mai înmulțească, să nu mai puiască „come i conigli”. Distanță mare față de îndemnul divin: „creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul!” Autointitulatul „Locțiitor (vicarius) al lui Hristos” nu va avea prea mult „spor” dacă va insista să viziteze România, cu astfel de sloganuri. Punct final. A bon entendeur, salut!

 CUVÂNT DE ÎNVĂȚĂTURĂ

PĂCATUL JUDECĂRII APROAPELUI ȘI A SLUJITORILOR SFINȚIȚI

Preot Mirel Vîrtejanu

„Fățarnice, scoate întâi bârna din ochiul tău și atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău”.

1. Aproape zilnic, vedem și auzim cum cei de lângă noi discută unele subiecte care, din **păcate**, nu sunt constructive și de îndreptare a aproapelui nostru ci, din contră, sunt **de defăimare, umilire, judecare și condamnare**, nu a noastră, ci **a aproapelui nostru**. Deci, prin judecare înțelegem patima prin care defăimăm, condamnăm, umilim pe o persoană sau pe mai multe persoane, fie prin cuvintele rostite, fie prin acțiunile noastre, fie chiar și numai prin gândurile noastre pe care le avem. A critica pe cineva prin cuvinte sau prin diferite acțiuni (și printr-o simplă strâmbătură a feței putem face acest lucru) este mai de condamnat decât a judeca pe cineva numai prin gând, pentru că în cel din urmă caz ne rezumăm numai la noi înșine, neimplicându-i și pe alții. Acest lucru nu înseamnă însă că, dacă avem gânduri rele despre viața și activitatea aproapelui nostru și îl condamnăm numai în străfundul sufletului nostru, suntem nevinovați.

Cuviosul Dorotei ne explică clar ce înseamnă exact judecarea aproapelui:

„Nimic nu îl mânie mai mult pe Dumnezeu, nimic nu îl îndepărtează pe om de Acesta și nu îl duce la părăsire, precum o fac cuvintele rele, judecarea și defăimarea aproapelui. Alt lucru este vorba rea, alt lucru este judecarea și alt lucru defăimarea. Vorbirea rea este atunci când cineva transmite prin cuvinte păcatele aproapelui; de exemplu: cutare a spus minciuni, sau s-a mâniat, sau s-a desfrânat, sau a făcut lucruri asemănătoare cu acestea. Spunând toate acestea, deja acel om îl vorbește de rău, îl bârfește pe aproapele său, adică vorbește cu răutate împotriva cuiva, discută cu patimă despre păcatele aceluia.

Judecarea constă în faptul de a condamna pe însuși omul despre care spunem că este mincinos, sau mânios, sau desfrânat. Făcând

aceasta, criticăm însăși aplecarea sufletului lui și tragem concluzii pentru întreaga lui viață, spunând că astfel este viața lui, acesta este el și așa îl judecăm; acesta este un păcat foarte mare. Este o mare diferență între a spune cineva despre altcineva că s-a mâniat și altceva a spune că acela este un tip mândru și să tragă astfel, cum am spus, concluzii pentru întreaga lui viață".

Cuviosul Dorotei consideră că judecarea aproapelui este un păcat care îl mânie pe Dumnezeu, adică este cel mai mare păcat. Această opinie nu este o părere personală, ci este a lui Hristos Însuși, așa cum apare în Evanghelie:

„Nu judecați, ca să nu fiți judecați; căci cu judecata cu care judecați, cu aceea veți fi judecați; și cu măsura cu care măsurați, cu aceea vi se va măsura. Cum de vezi paiul din ochiul fratelui tău, dar bârna din ochiul tău nu o iei în seamă? Sau cum îi vei zice fratelui tău: Lasă-mă să-ți scot paiul din ochi și iată că-n ochiul tău este bârna? Fățarnicule, scoate mai întâi bârna din ochiul tău și numai atunci vei vedea să scoți paiul din ochiul fratelui tău” (Matei 7,1-5).

Dumnezeu nu este nedrept și nici nu spune lucruri fără de înțeles. Noi suntem aceia care nu putem înțelege cuvintele Lui în esența lor. Sfinții părinți explică, prin urmare, că Dumnezeu va condamna pe oameni pentru păcatele acelea pe care le-au atribuit altora, prin judecarea asupra lor pentru următorul motiv: Judecarea este un păcat așa de mare, încât îl lipsește pe om de Harul cel Sfânt și de ajutor dumnezeiesc, de vreme ce Dumnezeu se îngreșează foarte tare de acest păcat; îngăduie, prin urmare, Dumnezeu ca să cadă acel om, lipsit de puterea dumnezeiască, chiar în acele păcate pentru care l-a criticat pe aproapele său, cu scopul de a se pocăi și de a da dovadă, pe viitor, de o mai mare îngăduință față de cei de lângă el. Ca să încetăm, de pildă, să judecăm pe cineva care a făcut adulter, va îngădui Dumnezeu ca să cădem și noi în același păcat, pentru a nu mai fi atât de neîngăduitori, duri și să nu mai amărăm cu judecata noastră pe alții și să nu ne mai considerăm mai presus decât alți oameni. Dacă, de exemplu, criticăm perechile care divorțează, va îngădui Dumnezeu să trăim și noi mari încercări, întâmplări neplăcute în căsniciile noastre, și chiar să ne despărțim definitiv sau provizoriu, pentru ca să ne pocăim și să înțelegem că nici noi nu suntem vrednici să păstrăm o legătură conjugală pașnică.

Prin urmare, dacă dorim ca Dumnezeu să nu ne condamne pentru păcate grele în ziua judecății, și ca să nu cădem în greșeli mari și să nu avem parte de multe întâmplări neplăcute în viața noastră, să ne ferim din toate puterile noastre de a judeca pe aproapele deoarece, nimic nu ne îndepărtează

dispoziția sufletească egoistă, credința că suntem mai buni decât alții care nu sunt vrednici decât de jignire și de defăimare. Să nu fim, de asemenea, aspri în judecățile noastre către ceilalți, ca să nu fim judecați pentru faptele noastre de către Dumnezeu în același mod, adică cu asprime, în Ziua Judecării. Se pune întrebarea din ce cauză se naște judecarea? Din cauză că nu avem dragoste și milă de aproapele nostru, care ar fi acoperit orice greșală; dacă ar fi mama, tatăl, fratele sau sora noastră, nu i-am judeca! Să luăm aminte la ultimele sfaturi ale cuviosului Dorotei:

„Cine vrea însă să se mântuiască nu bagă în seamă deloc greșelile aproapelui, ci ia aminte întotdeauna la propriile păcate și astfel sporește. Că acela care a văzut pe fratele său că păcătuiește și suspinând adânc a spus: «Vai mie, deoarece astăzi cade acesta, sigur mâine voi cădea și eu»”.

„Acesta se pocăiește pentru păcatul său, despre mine însă nu este sigur că o să reușesc, că o să am puterea de a mă pocăi”.

Pildă:

„Un frate l-a întrebat pe avva Pimen: «Gheronda, dacă îmi dau seama de căderea fratelui, este bine ca să o acopăr?». Bătrânul i-a răspuns: «Ori de câte ori acoperim căderea fratelui nostru și Dumnezeu ne acoperă păcatele noastre; de asemenea, ori de câte ori le dezvăluim, ne dezvăluie și Dumnezeu păcatele noastre.»”

2. **Păcatul judecării slujitorilor sfințiți** (Patriarh, Mitropolit, Episcop, Preot, Diacon) este destul de întâlnit în zilele noastre, de vreme ce există motive obiective ce îi conduc pe oameni aici. Neglijența câtorva clerici în a fi consecvenți la datoriile impuse de înveșmântarea lor sacerdotală, dar și încercarea diferitelor cercuri de a îndepărta pe oameni de tradiția noastră creștină și de viața bisericească legată de Sfintele Taine, sunt două dintre cauzele majore ce constituie motive pentru cei ce judecă pe slujitorii Domnului (ca exemplu, avem „Colectiv” și acele „Inițiative” ale unor cercuri de deșănțați care vor/au dorit, să destabilizeze unitatea credinței noastre și să facă, „numiri” sau „destituiți” de ierarhi ai bisericii noastre ortodoxe. Așa cum am m-ai transmis și unor „înverșunați” care sunt împotriva bisericii ortodoxe și a mai marilor ei, Patriarhul nu poate fi destituit și numit de „stradă”, căci nu ei l-au numit, ci Sfântul Sinod!!!).

Părintele Gheorghe Kapsanis, egumenul Sfintei Mănăstiri a Sfântului Grigore, din Mitropolia Retimno-Grecia, în cartea sa „Îndumnezeirea ca scop al vieții creștine”, spune următoarele:

„Este posibil ca noi, așa slabi și păcătoși cum ne aflăm, să traversăm crize și greutăți din vreme în vreme, înăuntrul Bisericii.

Este posibil să se întâmple și scandaluri în sânurile ei. Acestea se întâmplă deoarece în Biserică ne aflăm în drum spre îndumnezeire și este foarte natural să existe slăbiciuni omenești. Devenim, dar nu suntem dumnezei."

Așadar, și clericii sunt oameni, nu sunt căzuți din Cer și este absolut natural ca și ei să se lupte în această viață cu patimile, nu este deloc absurd ca și ei să cadă în anumite păcate. Încă și sfinți mari au fost momiți pentru un oarecare timp de eretici sau au căzut în păcate mari, având însă pocăință, au strălucit în continuare în biserică. Niciuna, însă, dintre aceste slăbiciuni ale atâtor sfinți nu i-a făcut pe creștini să se îndepărteze de Hristos și de Biserica Lui. Creștinii înțelepți nu au legat niciodată slăbiciunile omenești ale reprezentanților Bisericii de instituția acesteia divin-umană. Niciun om cu rațiune, în caz de boală, nu încetează a cere ajutor doctorilor, scandalizat de unele purtări ale unora dintre ei, cum ar fi exploatarea materială a pacienților sau corupția.

Fără îndoială, un cleric ce predică Evanghelia turmei sale este dator să fie un exemplu strălucit de virtute. În caz contrar, orice nedesăvârșire a sa va provoca un rău foarte mare celor din preajmă, constituind un exemplu negativ. Prin urmare, toți aceia care defăimează prin diferite acuzații nefondate pe clerici pe care nici nu-i cunosc, deoarece neagă credința în Dumnezeu și în Biserica Lui sau pentru a-i împiedica pe câțiva dintre semenii lor să vină lângă Dumnezeu, cad exact în păcatul de neiertat al blasfemiei Sfântului Duh.

Este de neconceput ca astfel de oameni să se apropie de Sfintele Taine, dacă nu se pocăiesc cu adevărat, cerând iertare de la acei preoți care i-au calomniat și de la toți oamenii pe care i-au scandalizat și i-au rănit sufletește cu nenumăratele lor judecări împotriva slujitorilor Domnului.

Un lucru foarte important de reținut este faptul de a nu judeca pe părintele duhovnic „căci așa cum spune Sf. Vasile cel Mare (P.G. 31, 1409), duhovnicul este „**reprezentantul Mântuitorului**” și suntem datori să-l respectăm „**ca acesta pe Hristos**” (Sf. Simeon Noul Teolog, Cateheze, 10). Deoarece părintele nostru duhovnic este omul care ne conduce lângă Dumnezeu, ne unește cu Acesta, ne transmite voia Lui și ne iartă greșelile noastre.

Sfântul Isidor ne spune să nu judecăm și să nu condamnăm pe preot, deoarece, chiar dacă s-a pângărit datorită unei vieți incorecte și va suporta consecințele pentru care se face dator, nu va înceta însă să fie îngerul Celui Atotputernic și reprezentantul Lui atâta timp cât slujește Sfânta Liturghie și cât se află în slujba mântuirii multor oameni și că și celor nevrednici li se dă

harul cel sfânt și harismele Sfântului Duh (P.G. 78, 480). (Arhimandrit Vasilios Papadaki).

Pildă

„Un Înger s-a înfățișat în fața Dreptului Judecător cu un suflet pentru a-l judeca; acesta a fost întrebat de Dumnezeu pentru ce l-a adus și i s-a spus «pentru a fi judecat». Atunci Dreptul Judecător a spus: «Întrucât acesta, în viața lui, nu a judecat pe nimeni, nici Eu nu-l voi judeca; luați-l și duceți-l în locașurile pentru cei drești». Se spune în istorioară, că acel suflet multe păcate avea, numai păcatul judecării aproapei nu-l avea!”

MOZAIC CULTURAL

DREPTUL LA ETERNITATEA ROMÂNEASCĂ

Nicolae Dan Fruntelată

Poetul și publicistul Nicolae Dan Fruntelată, un mai vechi prieten și colaborator al revistei noastre, ne-a remis textul de mai jos, apărut de curând și în „Balcanii și Europa” (Nr.117/2017). Într-o carte ce poartă titlul „O dată-n veac patria moare”, publicată în 2016, Nicolae Dan Fruntelată nota cu înfrigurare: „Va fi târziu, va fi toamnă lungă și rece, dar mă tem că Patria nu va mai fi. Poate oamenii da, goliți de iubire și fără sentimentul rădăcinilor, o țară de locuit, nu de apărat și de jertfit, o țară de vorbe, aruncată în vântul istoriei de marii făcători de jocuri din Est și din Vest”. Textul pe care îl publicăm poartă amprenta aceluiași mesaj tulburător, atât de actual pentru concetățenii noștri (Redacția).

De când am intrat în gazetărie, ca student la Filologia bucureșteană, în anul al IV-lea, adică în urmă cu aproape o jumătate de secol, am știut, copil de învățători de țară din Oltenia de nord, că sunt dator să scriu despre țara mea, despre durerile ei mari și bucuriile ei puține. Am făcut-o după câtă putere și pricepere am avut, am scris chiar cărți întregi despre acest sentiment. Și nu mi-a fost rușine niciodată să țin în casă un steag tricolor, nu ca pe un fetiș ori ca pe o fudulie de prost gust, ci ca pe un martor permanent al vieții mele.

Am călătorit prin lume, am fost în câteva țări mari și puternice ale planetei. Americanii nu fac paradă de patriotism, ei sunt patrioți, ei sunt mândri de țara lor, chiar și de greșelile pe care le-a făcut de-a lungul istoriei. Francezii sunt naționaliști, englezii, la fel, italienii au rămas niște partizani frenetici, ce să mai spun de irlandezi ori de sârbi? Sau de rușii care-și trimit miresele cu flori în ziua nunții, la monumentul-simbol al apărării Moscovei în Marele Război? Sau de chinezul, mare om de afaceri cu averea făcută în America, întors acasă, în sudul prosper al Chinei, care ne-a vorbit nouă, un grup de gazetari români, despre datoria tuturor chinezilor față de Marea Chină care e una singură pe lume?

De ce mi-am amintit toate aceste lucruri? Pentru că, sunt aproape convins pentru mulți oameni, mai ales tineri, din țara mea, sentimentul național nu mai face doi bani. Cei care clamează într-un cântec idiot: „*Vrem o țară ca afară*”, dar înăuntru nu prea fac nimic, mănâncă senin banii babacilor, urâsc școala, vor numai să primească fără să dea nimic în schimb. Cei care nu și-au pus niciodată întrebarea ce este, care este patria lor? Nu ca pe o întrebare demagogică, nu ca pe un pumn bătut în piept să vadă cei din jur, nu ca o declarație politică de paradă pe care o dă un politician la modă, ca un omagiu mimat, cu mâna la inimă, când se cântă imnul acela al deșteptării! Ci cu totul altfel, cum o simți tu, cum o știi tu, făcută din amintirile tale vii și din iubirile alor tăi. Scriam într-o carte mai veche despre patria mea mică și tristă.

Patria mea mică și tristă este satul meu înfipt între dealurile Piemontului mehedințean și neagra câmpie a Dunării, lumea mea care m-a crescut, m-a iubit și apoi m-a vândut străinilor. Patria mea mică și tristă este cuprinsul ochiului meu, ars de iubire și de lacrimi. Este Oltenia toată, Mica Valahie de sub Munții Mehedinților, la Izverna și Balta, de unde-au venit pandurii neamului meu, trecând spre Vâlcea ca spre un pridvor brâncovenesc bolnav de frumusețe, apoi spre Gorj, lama de cuțit a spiritului oltenesc, spre Mehedințiul de câmpie, spre Doljul fabulos care domnește între Jiu și Dunăre, apoi spre Romanați unde se întâlnește voievodal, niciodată supus, cu Valahia Mare. Iau trenul din gara de la Turnu Severin, pe vremea când era Drobeta, deși n-o chema așa, trec prin Strehaia, Filiași, Craiova, Caracal, Roșiorii de Vede, ajung la București, soarele nostru de lângă Codrul Vlăsiei, orașul unde s-a făurit în parte România Mare, dar și pârleazul pe care l-a sărit ușor spiritul fanariot, gena trădării și a lenei, București, orașul pe care-l iubesc și-l blestem. Mă duc spre Dobrogea noastră, a jupanului Dobrotici, cu Bărăganul ca o eternitate a ierbii și a grâului sălbatic unde s-au oprit armatele perșilor, cu salba nebună a Mării Negre, Pontul Euxin râvnit de negustorii și corsarii greci, cu pădurea de la Letea, bântuită de mufloni, cu Delta, una dintre cele mai bune forme de relief și de existență ale Europei. Urc spre Moldova, prin Brăila, poate cea mai pătimașă noapte a României, spre Galați, în sus, pe Siretul care vine dintr-un nord tainic, spre Bacău și Iași, mă închin la umbra unui mare rege al Evului Mediu românesc, Ștefan, Mușatinul de neam armân – Doamne, cum ai făcut ca neamul ăsta românesc să fie cel mai unit prin limbă, obiceiuri și credință și în vremile de azi să uite toate aceste temelii! Mă opresc în Moldova de Nord, acolo unde casele sunt albastre și luminoase, stau cu fruntea la pământ în Ipoteștii lui Eminescu Mihai, sinonimul perfect al sufletului românesc. În Bucovina, de unde se vede ca un vis rănit de

moarte, Basarabia, pământul neamului meu și al istoriei mele, furat de țari și de președinți. Ca să trec în zori prin pasul Prislop, spre Maramureș, fortul de nord-vest al românismului adevărat, ținutul coconilor îmbrăcați ca pentru un ritual imperial, ținutul unde fiecare neam feudal era considerat un neam de voievozi. Dar, prietenii mei, vin în Transilvania, Țara dintre păduri care a păstrat în ea inima neamului românesc. De la Sarmisegetuza la Alba Iulia, de la umilințele unei națiuni majoritare care nu avea drepturi elementare și care și-a născut pe bărbații mari ai istoriei sale, pământul lui Barițiu, Bărnățiu și mai ales, și mai adânc, Avram Iancu, moșul care a intrat în legendă, „No, haida!”, a spus el și așa a făcut. Să vă mai spun de Banat, să vă mai spun de această marcă de sud-vest a României, legată strâns de Mehedințiul meu de nord, dar și de Ardeal? Cam asta ar fi patria mea...

Vă scriu dumneavoastră, compatrioții mei care mai vreți să vă simțiți acasă în interiorul acestui sentiment, chiar dacă trăiți și munciți departe de țară, plecați pentru o bucată de pâine, pentru un vis care se dovedește uneori doar deșertăciune. Un mare cărturar român și un mare cărturar mondial, pe numele lui Mircea Eliade (iată că am ajuns să trăim vremea când ne e aproape interzis să-i rostim numele celui mai mare istoric al religiilor) spunea: *Naționalismul nu e numai marea iubire pentru morții pământului nostru, ci este mai ales setea de eternitate a României... Aici răzbate setea omului de concret, setea de a ști păstrate veșnic locurile și experiențele pe care le-a cunoscut și le-a apărut câteva zeci de ani, câteva clipe.* Ne apropiem de împlinirea unui veac din acel decembrie 1918, unul dintre cele mai înalte momente ale istoriei noastre, ale „*eternității românești*”. Un veac în care am rămas de multe ori singuri în fața valurilor istoriei. Am plătit și plătim, așa cum știm noi, cu aur, cu grâu, cu sânge, uneori cu primejdia de a ne pierde identitatea națională. Aceasta e grija cea mare și datoria pe care trebuie s-o transmitem generațiilor ce vin. Dacă nu se va întâmpla așa, iar vom plăti scump și, Doamne ferește, poate definitiv.

N-aș vrea niciodată ca versurile pe care le-am scris într-o clipă de tristețe adâncă, de disperare în fața mizeriilor unui prezent calp în care goana după avere, după putere coruptă, în care negarea marilor valori naționale a devenit aproape obișnuită, deci, n-aș vrea ca sentimentul care m-a încercat să devină adevăr: *Eu nu pot spune: Noapte bună, România/Oriunde te-ai afla!/ Pentru că tu nu te mai afli nicăieri/ Decât, poate, în inima mea.*

BEȚI DE FERICIRE, JUCĂM ÎN CONTINUARE

Ovidiu M. Curea

*„Put your hands in the air and give me all your money”
(Boney M., „Ma Baker”)*

După evenimentele din `89, s-a spus că industria românească era falimentară, că trebuia rasă și că trebuia construită alta de la zero. Una nouă, modernă, performantă și eficientă. Iar noi ne-am pus entuziaști cu barosul pe cea veche. Am băgat-o la fiare vechi, am topit-o, am dat-o pe nimic binevoitorilor care, de mila noastră, ne-au luat pe doi lei combinate, fabrici, zăcăminte, flote, pământuri, ca să ne scape de sinistra moștenire din regimul de tristă amintire. Și n-am mai avut industrie și n-am mai avut agricultură și n-am mai avut bănci și n-am mai avut spitale, nici institute de cercetări și proiectări, nici învățământ, cam nimic.

Le-am ras că erau toate din vechiul regim retrograd, nedemocrat și lipsit de libertăți individuale, că nu puteau bieții români nici să călătorească în străinătate (mare tâmpenie, poate cea mai mare tâmpenie făcută de foștii guvernanți. Nu că ne-ar fi scăpat de potop așa cum nu i-a scăpat nici pe iugoslavi, dar poate că unele inundații mai mici le-am fi putut opri). Le-am ras, deci, și am așteptat să răsără altele în locul lor, mai bune, numai că de răsărit n-au răsărit decât buruieni, iar când buruienile apar ele se înmulțesc fără să te întrebe, rapid, mai rapid decât îți dai seama și se întind molimă peste tot, devenind din ce în ce mai greu de stârpit și de înlocuit cu adevăratele culturi.

Iar dacă n-au mai avut unde să lucreze și, prin urmare ce să mai mănânce, peste 3 milioane de români și-au pus traista-n băț și au plecat unde au văzut cu ochii, care încotro. Și buruienile au continuat să crească în România și să năpădească tot mai multe ogoare. Buruieni vechi de când lumea sau altele noi de care nimeni n-a auzit vreodată, venite de peste mări și țări, aduse cu vapoarele la Constanța precum șobolanii în vechime, cu tirurile, cu trenurile sau cu avioane de tot felul, de linie, chartere sau militare.

Au crescut repede și buruieni locale, arătate apoi la tot mapamondul că *„iată ce buruieni au românii și nu fac nimic pentru a le stârpi, pentru că lor le plac, pentru că așa sunt ei, românii, niște buruieni”*.

Oamenii de afaceri români au fost băgați la pușcărie, alergați sau alungați din țară, pentru că erau prin definiție buruieni. Așa s-a ajuns că din

primele 100 de firme exportatoare din România '98 să fie străine și numai 2 românești.

Statisticile noastre cu eleganță și orgoliu denumesc exporturi românești jafurile practicate de firmele străine care, pe deasupra, nu o dată solicită ultimativ ajutoare financiare, subvenții și facilități fiscale de la statul român, stat care, dacă nu se conformează cererilor, îl dau în judecată la instanțele lor care prevalează instanțelor românești sau schimbă miniștrii dâmbovițeni ca pe mănuși, dau jos partide de la guvernare sau arestează parlamentari din Casa Poporului.

Românii să plece din România. Românii sunt nedemni de o țară precum România. Și românii pleacă, iar cei ce rămân se pleacă pentru a avea ce mânca și a rămâne liberi, adică afară din pușcăriile care au devenit supraaglomerate și neîncăpătoare.

De-a lungul istoriei sale românii au avut de îndurat multe ocupații, dar parcă nici turcii, nici rușii nici austriecii nu ne-au luat tot precum cea de azi. Căci ce mai avem noi astăzi în țară? Până și limba românească își pierde din cuvinte și din accentele ei așezate cu sufletul și talentul atâtor generații de vorbitori, de scriitori și de cititori români.

Nu mai avem nici istorie, eroii noștri sunt prezentați ca niște bețivi, curvari, criminali, vampiri sau sifilitici. Iar ca viitor, păi, ce viitor poate avea un popor ai căror copii sunt niște handicapați, niște cerșetori la colțul străzii, niște ființe dezorientate pe care părinții le părăsesc, sau le exploatează, le oprează și nu le lasă să se dezvolte, că de-aia instituțiile sociale din țările dezvoltate în care s-au rătăcit aceste ciudățenii umane numiți români (cu unul sau doi „r” ?) le iau copiii și îi dau în grijă celor care pot să îi educe în spirit modern și democratic, adică familiilor de lesbiene sau de homosexuali, adică familiilor cu două mame sau cu doi tați, ca ei, copiii, să crească împliniți și să se realizeze ca al treilea gen, adică fără.

De la începuturile ei democratice România a fost destinată defrișării, dezrădăcinării, emigrării, golirii. Hoarde de migratori s-au tot adunat la granițe gata să se repeadă în pământul părăsit, iar alte hoarde s-au infiltrat perfid cu ajutoare, cu investiții păguboase, cu împrumuturi inutile.

Românii se împrăștie blestemându-și țara în care nu mai au nici un rost. Trăiesc cum pot pe unde apucă, umiliți și priviți chiorăș, cu ironie, cu condescendență, cu scârba sau cu teamă, cu orice, dar nu cu naturalețe, pentru că la simpatie nimeni nici nu mai speră, nici nu mai visează.

Gogorița Uniunii Europene începe să se vadă peste tot. Fonduri europene dirijate către România ca să fie blocate de miniștrii numiți de Europa, nu rezultă în urma alegerilor. Piața liberă europeană înseamnă subvenții pentru producătorii din unele state cu stea în frunte și cu

penalizarea altor state nemernice și ticăloase precum România pentru că ar fi acordat presupuse privilegii producătorilor proprii, producători care au dispărut deja, dar care pot apărea când te aștepti mai puțin, pentru că românul e dat dracului și trebuie supravegheat îndeaproape. Libera circulație a forței de muncă înseamnă racolarea cadrelor înalt calificate din aceste țări nemernice, ticăloase precum România și bararea accesului muncitorilor necalificați, că unde să se mai califice ei dacă școlile profesionale au fost desființate?

Libera circulație a mărfurilor a însemnat apariția unor linii de producție separate pentru mărfurile destinate țărilor estice, mărfuri de calitate inferioară, și linii de producție pentru mărfuri de calitate superioară destinate țărilor cu stea în frunte. Uitați-vă pe etichetele produselor din super-marketuri: etichete în română, bulgară, poloneză, cehă, slovacă, lituaniană, maghiară și toate celelalte limbi ale fostelor țări socialiste, devenite piețe de desfacere pentru rebuturile vestice. Tot în numele liberei circulații a mărfurilor, României îi este refuzată sistematic intrarea în spațiul Shengen, prin opoziția înverșunată a Olandei (mai recent și a Austriei și Germaniei). Păi, cum să se deschidă poarta Constanței, cel mai mare port la Marea Neagră, pentru intrarea mărfurilor în Europa și să scadă dramatic fluxul intrărilor prin porturile olandeze Rotterdam (cel mai mare din Europa) și Amsterdam? A, dacă românii ar fi acceptat să concesioneze Portul Constanța olandezilor, altfel ar fi stat lucrurile, dar așa?...

Deși avem petrol și gaze naturale, prețurile la acestea trebuie să rămână ridicate la nivelul prețurilor europene, pentru că, altfel, le concurăm nelolial pe acestea, în schimb salariile nu e bine să le ridicăm pentru că forțăm astfel companiile străine din România să ridice și ele salariile angajaților români și le scade profitul trimis în țările lor.

Românii nu au fost și nu sunt împotriva Uniunii Europene, dimpotrivă s-au dus de la început cu brațele deschise către ea, dar așteaptă și acum ca să fie primiți cu îmbrățișarea sinceră și amicală promisă și sperată, nu strânși în brațe până la sufocare.

Stăm și ne întrebăm: asta-i Uniunea Europeană? Uniune cu cine? Uniune în ce? Uniune la ce? Uniune la prețuri, la pierderi, la războaie duse aiurea, uniune la primirea unor pribegi disperați pe care i-au nenorocit tocmai cei care acum ni-i bagă nouă pe gât în numele omeniei? O uniune care zice că tot ce este al nostru este și al Uniunii sau mai ales al ei, iar ce este al Uniunii nu-i de nasul nostru?

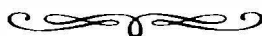
Au mai fost unii care în loc de „*Uniune*” îi ziceau cu mare voie bună „*Tovărășie*”. Vă mai aduceți aminte de cântecul lui Tănase din '45, anul dispariției sale?

"Rău era cu 'der, die, das'
Da-i mai rău cu 'davai ceas'
De la Nistru pân' la Don,
Davai ceas, davai palton,
Davai ceas, davai moșie,
Harașo, tovărășie."

Așa cânta Tănase după război, acum ce se mai cântă? Se cântă Boney M. cu Ma Baker: „*Put your hands in the air and give me all your money*”, sau ne-am întors la *der, die, das*? Ce preferați? Pe ce melodie doriți să dansați, că dansu-i obligatoriu. Nu dansuri românești că astea sunt demult expirate și ele se dansau și pe vremea dictaturii, dar dacă, în fine, țineți morțiș, în mod retrograd și nostalgic la un dans românesc, n-aveți decât să-i trageți o sârbă pe loc, dar nimic altceva. Acum se cuvine ceva mai acătării, mai stilat, mai subțire. Un twist, un vals, un fox-trot sau chiar un cazacioc. Apropo, vreun dans nemțesc nu știți? Păi de ce ne-am împrăștiat noi prin lume, 3 milioane de români? Nici măcar dansurile țărilor prin care pribegim nu le-am învățat?

Nu-i nimic, lasă că ne cântă ei, străinii, ne cântă din fluier și ne bat din tobă ca să învățăm mai repede dansurile și jocurile lor. Iar noi învățăm conștiincios și repede. Ia, uitați-vă cum jucăm de ne rupem pingelele fără să ne dăm seama.

Lumea s-a strâns în jurul nostru, bate din palme, râde și se distrează. Nouă ne pare bine că lumea se uită la noi, că se uită Trump, că se uită Macron, Merkel sau Putin și, beți de fericire, jucăm în continuare.

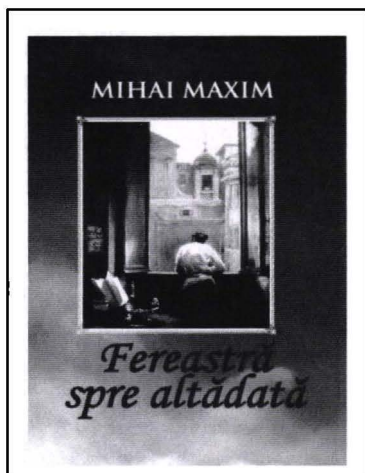

MIHAI MAXIM - „FEREASTRĂ SPRE ALTĂDATĂ”

Ion Pavel

În vara care tocmai s-a încheiat, la sediul Asociației noastre a avut loc lansarea cărții „*Fereastră spre altădată*,” scrisă de **Mihai Maxim**, prolific scriitor și traducător, un jurnalist activ și remarcat de confrăți în presa scrisă de profil.

Moderatorul lansării acestei lucrări ne-a anunțat că, încă din titlu, autorul ne face cunoscut că avem de-a face cu un roman al aducerilor aminte: aduceri aminte ale lui, ale mele, ale tale, ale lor, ale noastre, ale oamenilor care trăiesc pentru a iubi și iubesc pentru a trăi. Ne lasă a înțelege că, și cei care au avut parte de multă sau prea puțină iubire în viață, atunci când timpul le bate în geamul vârstei și-i cheamă să privească prin fereastra deschisă spre altădată, tot iubirea îi face să ofteze pentru iubirea care a fost și încă mai este, pentru iubirea pierdută sau pentru iubirea care mai este așteptată să vină.

După primele pagini ale cărții nu-ți dai seama cine este autorul cărții: iubitul, fratele, prietenul devotat sau tatăl ocrotitor al Sabineii? El poate fi în toate. Cu siguranță că autorul își trece cititorul prin fereastra spre altădată pentru a-l aduce în lumea trăită de el, ascunsă într-o inventică literară credibilă în conformitate cu adevărurile în care a trăit și în cele în care a crezut. Și tot de la început, autorul îți dezvăluie romantismul creației prin arta metaforei și a lingușirii cuvintelor de a se lăsa manipulate să intre în melanjul de frumuseți aflate dincolo de realitate:

„...Zgomotul uniform al plajei era spart uneori de șipetele stridente ale pescărușilor, care sărutau în zbor fața ridată a apei;” sau reacția eroului principal la prima întâlnire cu marea: „Rămăsese nemișcat ca o statuie și privea șintă spre orizont. Ce era acolo? Dar dincolo? Infinitul? Avea aceeași senzație ca în copilărie ... când într-o noapte se întrebase ce este dincolo de stele. Era nemărginirea? Oricum era Necunoscutul.”

Puneți în balanță romantismul și cutezanța în gândire a autorului și pe cea a personajului masculin principal și veți observa asemănarea.

O constatare care se identifică pe tot parcursul cărții: pentru autor, iubirea nu se supune ideologiilor, vremurilor sau convingerilor etnice; iubirea este sau nu este, punct. În tratarea iubirii din perspectiva ideologiilor și a etosului etnic este autorul obiectiv? Aceasta este întrebarea. Răspunsul? Sigur că este obiectiv în măsura în care admite și cititorul crede că ai lui sunt buni, dar și ceilalți sunt buni, dar nu la fel de buni.

Autorul este și un analist fin al timpului său din perspectiva etosului specific celor două etnii: rusă și română, în manifestarea celui mai gingaș sentiment uman - iubirea - lăsând meșteșugit să se înțeleagă că, dacă la ruși iubirea este împerecheată și cu ideologia, la români iubirea este doar iubire, restul este lăsat istoriei să judece. De altfel, autorul își manifestă pe tot parcursul cărții românismul său curat, statornic și ponderat, neagresiv și cald, fără să și-l afișeze ostentativ cu cocarde pe *pieptu-i de aramă* sau tezisme lăsate moștenire viitorimii.

Așa trebuie văzut Mihai al nostru: un scriitor născut dintr-un om cald și bun, înzestrat cu darul de a promova prețuirea oamenilor și iubirea dintre ei.

Pe parcursul întâlnirii de lansare a acestei cărți au luat cuvântul mai mulți participanți din ale căror intervenții vom consemna câteva pasaje:

Eseistul Ovidiu Curea: *„Romanul pleacă din start într-un ritm alert, cu un limbaj strict și exact, milităros pe alocuri, preocupat să transmită imediat subiectul ... Textul e sincer și dureros de direct, e ca un plânset de copil pierdut pe plajă, sau căruia valurile jucăușe i-au răpit colacul-rățușcă. Ce izbește cu putere cititorul din zilele noastre este decența personajelor, lipsite de agresivitate și de vulgaritate, preocupate și capabile de percepția frumosului din viață, caracteristica specifică generațiilor apărute imediat după război, înzestrate cu bucuria de a trăi. Sentimentul iubirii se bucură la Mihai Maxim de o cuprindere imensă, generoasă și polivalentă ... iubirea lui Maxim îmbrățișează întreg cerul înstelat al mării, toată legănarea și frământarea valurilor ... starea de bine, de beatitudine pe care și-o induce simpla prezență a ființei iubite. Sentimentul este redat cu multă delicatețe și duce cu gândul la textele pline de farmec ale scriitoarei Cella Serghi.”*

Profesorul Victor Mușat: *„Această carte nu te lasă să o răsfoiești, ci te obligă să o citești pe nerăsuflăte, de la prima până la ultima pagină ... Primul capitol al romanului, redactat într-un stil cristalin, muzical și antrenant, este un adevărat poem al tinereții, al studenției, al bucuriei de a cunoaște și de a te îmbogăți sufletește de toate aceste lucruri. Este ... o carte care aduce un omagiu tinereții, studenției ca una din treptele cele mai importante ale devenirii omului matur, apoi spiritului de angajare a omului*

în edificarea societății în care trăiește, capacității de a face față oricăror încercări ale timpurilor sub care omul se află veșnic. Recomand romanul «Fereastră spre altădată» ... tuturor celor care doresc să regăsească aroma anilor '60-'70 din România de atunci.»

Poetul Tănase Grosu: „Romanul domnului Maxim este cantonat pe motivul «irreparabile tempus», în care a încastrat sentimentul nemuritor și ireversibil al iubirii depline, totale. Stilistic, lucrarea domnului Maxim întinde indirect fire narative abia perceptibile la drama erotică a tinereții dintâi țesută înspre acțiunea romanului «Accidentul» al lui Mihail Sebastian ... Întâlnim (în carte) un realism transfigurat literar, frust uneori, pe fondul unei lipse cvasi-parțiale a «bijuteriilor» stilistice. Este uzitat larg dialogul asezonat bogat cu perioadele monologale, bine gândite și plasate inspirat. Acțiunea romanului este oarecum liniară, (neabsconsă sau încifrată), cursivă, fără sincope, «stil cuminte», ritm firesc și fraze colocviale, fără «literaturizare» excesivă, cu un limbaj atent strunit. Putem descifra prin lecturarea atentă, că personajul principal al romanului este alter ego-ul autorului ...”

Citind această carte, model de echilibru și bun simț, mă întrebam de ce oare oamenii care au ceva de spus lumii în care trăiesc nu au temeritatea să se scuture de ideologisme și revanșe politice atunci când au de comunicat și comentat adevăruri, de orice fel ar fi ele! Personal, mă întristează faptul că la noi azi în comunicarea dintre stânga și dreapta și invers nu se găsește altceva mai bun de făcut decât să se minimalizeze unul pe celălalt până la desființare prin anatimizare a unuia de către celălalt.

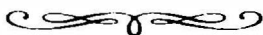
În final l-am apelat pe autor astfel: „Moi daragoi Andi, dacă ești în sală, ridică-te și arată-ne că ai puterea să recunoști că Andrei din carte este Mihai Maxim al nostru.”

Și s-a ridicat. Ceea ce era de demonstrat.

Frumoasă carte, un monument ridicat iubirii, la care merită să te oprești, să privești și să citești. Haideți să privim împreună - scriitorul Mihai Maxim a deschis „Fereastră spre altădată”.

Această carte va învinge timpul și ne rămâne o plăcută amintire despre cel care a scris-o - Mihai Maxim.

Romanul „Fereastră spre altădată” este o bucurie!

DIN ACTIVITATEA ASOCIAȚIEI

Gheorghe Bărbulescu și Gheorghe Iordache

► În perioada iulie-septembrie a.c., au avut loc mai multe întâlniri, la nivel de Forum și Grup de lucru, ale structurilor asociative ale cadrelor militare în rezervă și în retragere din *Sistemul Național de Apărare, Ordine Publică și Securitate Națională (SNAOPSN)*, la care, din partea ACMMR – SIE, au participat Gheorghe Bărbulescu și Gheorghe Iordache, vicepreședinte și, respectiv, secretar general.

Tema principală a dezbaterilor a fost OUG nr. 59/2017 privind modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor de serviciu, care elimină actualizarea pensiilor militare de stat, aflate în plată, când se majorează soldele cadrelor militare în activitate.

Cele opt asociații ale cadrelor militare în rezervă și în retragere din SNAOPSN au semnat și trimis un MESAJ președintelui României, președintelui Senatului, președintelui Camerei Deputaților, primului-ministru, președinților Comisiilor de apărare, ordine publică și siguranță națională, Comisiilor de muncă și protecție socială, Comisiilor pentru buget, finanțe, activitate bancară și piața de capital, ale Senatului și Camerei Deputaților, ministrului apărării naționale, ministrului afacerilor interne și ministrului muncii și justiției sociale, prin care s-a exprimat poziția și indignarea față de modul neconstituțional prin care se intenționează legiferarea actualizării pensiilor militare de stat aflate în plată.

S-a exprimat indignarea față de pozițiile unor factori cu funcții de răspundere în sistemul puterii și administrației de stat și al mass-media, care nu sunt conforme cu realitatea și au creat învrăjbire în societate și o stare tensionată și de nemulțumire în rândul celor care activează în SNAOPSN și am cerut respectarea legilor în vigoare și a Deciziilor Curții Constituționale în privința pensiilor militare de stat, precum și respectarea demnității celor care și-au pus sau își pun viața în pericol pentru a îndeplini sarcinile ce decurg din activitatea de militar sau polițist.

S-a apelat la parlamentari să analizeze cu atenție actele normative adoptate de guvern și să respingă prevederile art. VII din OUG nr. 59/2017.

Președintele Forumului asociațiilor cadrelor militare în rezervă și în retragere din SNAOPSN a trimis Avocatului poporului solicitarea de a sesiza Curtea Constituțională privind neconstituționalitatea OUG nr. 59/2017.

În contextul actual, reprezentanții structurilor asociative din SNAOPSN au stabilit ca în perioada următoare să se acorde o atenție deosebită proiectelor de acte normative inițiate de guvern și parlament, în special legii pensiilor, despre care s-a comunicat oficial, de către ministrul muncii și justiției sociale, că sunt mai multe variante în lucru, pentru a ne putea exprima poziția înainte de a fi adoptată.

Grupul de lucru și-a propus să acționeze pentru:

- inițierea unor acțiuni comune de sărbătorire a *Centenarului Unirii*;
 - urmărirea și susținerea amendamentelor și a modificărilor propuse la Legea nr. 80/1995 privind Statutul cadrelor militare;
 - formularea de propuneri și măsuri pentru armonizarea actelor normative privind asistența medicală pentru cadrele militare.
- La 9 august 2017, a fost organizată la Mănăstirea Plăviceni din județul Teleorman o amplă manifestare prilejuită de marcarea a 416 ani de

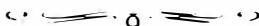
la moartea marelui voievod Mihai Viteazul. Au luat parte oficialități locale, laice și religioase, istorici, oameni de cultură și artă, cadre militare active și în rezervă, un numeros public. Asociația noastră a fost prezentă la festivități cu un grup de șapte

membri, onorând astfel invitația adresată ACMRR - SIE de către organizatorii manifestării.

► În ședința Consiliului director al ACMRR din 14 septembrie 2017 au fost analizate problemele curente ale Asociației, au fost stabilite măsurile necesare pentru activitatea pe trimestrul următor și au fost aprobate fondurile necesare pentru cheltuieli curente.

De asemenea, Consiliul director a stabilit măsurile pentru organizarea balului Asociației în ziua de 9 noiembrie 2017. Detaliile vor fi primite de către cei interesați de la secretariatul Asociației.

► La 21 septembrie 2017, a fost organizată aniversarea membrilor Asociației care au împlinit vârstele de 70, 75, 80, 85 și 90 de ani în semestrul I/2017. Le-au fost înmânate participanților diplome de excelență, iar președintele Asociației le-a adresat mulțumiri pentru întreaga activitate desfășurată și urări de sănătate pentru sărbătoriți și familiile lor.

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

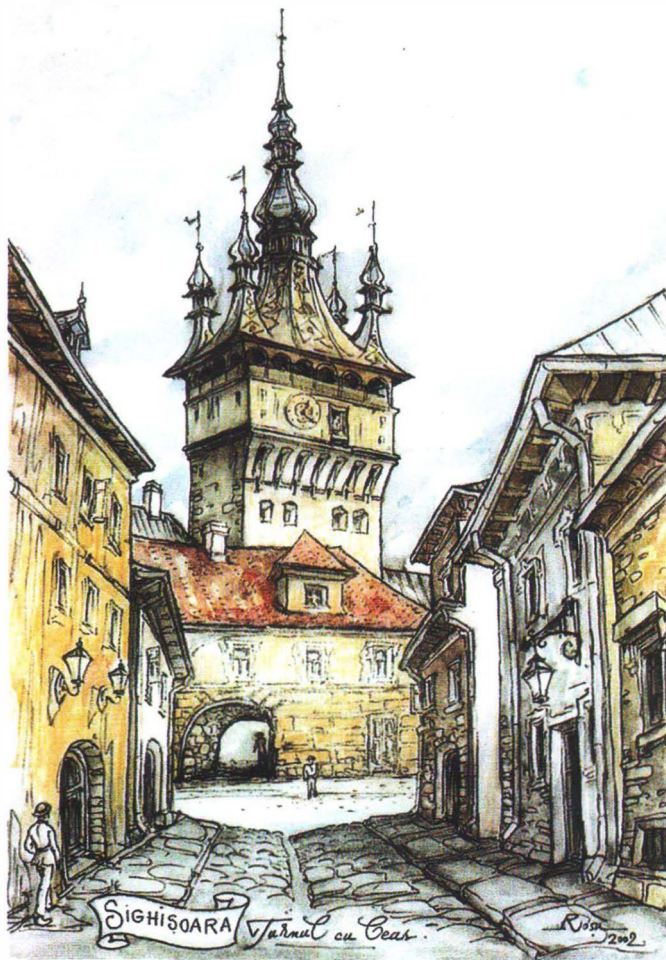
Generalul-colonel (rtg.) Iulian Vlad a încetat din viață

Aflăm cu tristețe că, sâmbătă, 30 septembrie a.c., la ora 05,20, generalul-colonel (rtg.) Iulian VLAD a trecut la cele veșnice, după o îndelungă suferință.

Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră din Serviciul de Informații Externe exprimă condoleanțe familiei îndurerate și aduce ultimul onor celui care a fost un om, un comandant, un bun coleg și un mare patriot.

Odihnească-se în pace!

Consiliul Director al Asociației

Materialele publicate în PERISCOP nu reflectă neapărat opiniile și poziția Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră din Serviciul de Informații Externe. Responsabilitatea pentru conținutul articolelor revine autorilor acestora.

PERISCOP

Publicație a Asociației
Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră din Serviciul de Informații Externe.
Telefon/Fax: 021.210.9936; www.acxie.ro; e-mail: office@acxie.ro
Articolele pot fi reproduse numai cu permisiunea editorului.
ISSN 1843 – 8962

Tipografia Semne '94 SRL. www.semneartemis.ro

<https://biblioteca-digitala.ro>

